

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

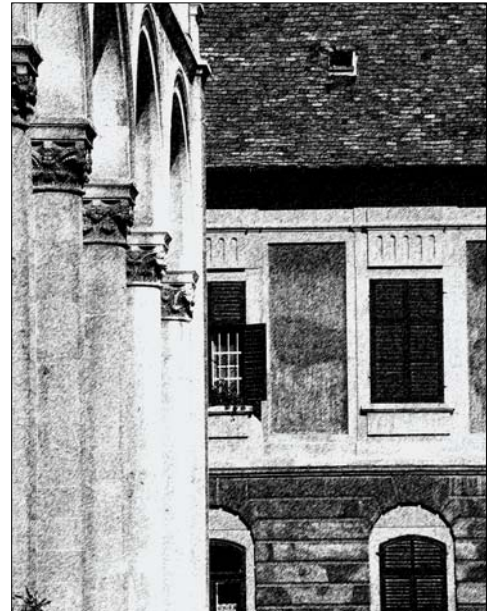
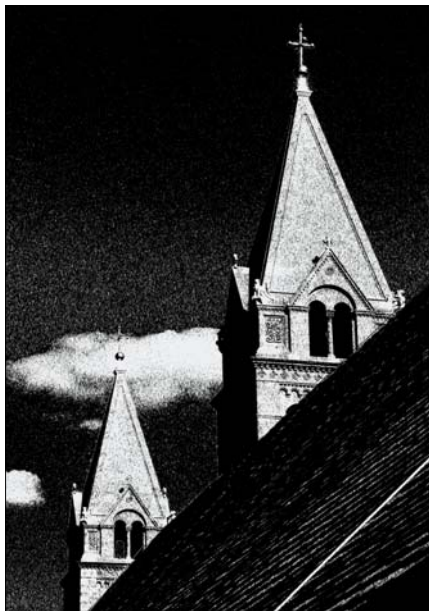
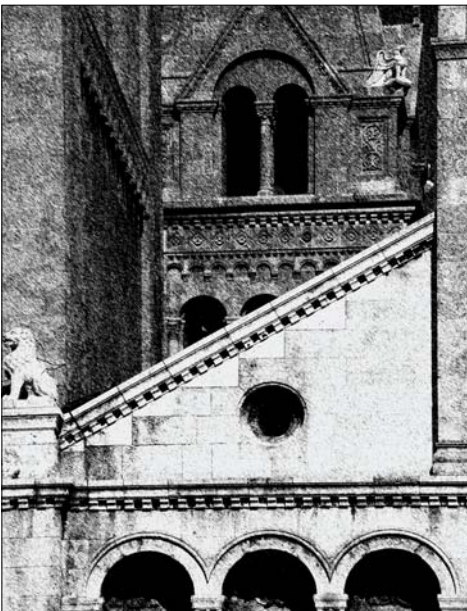
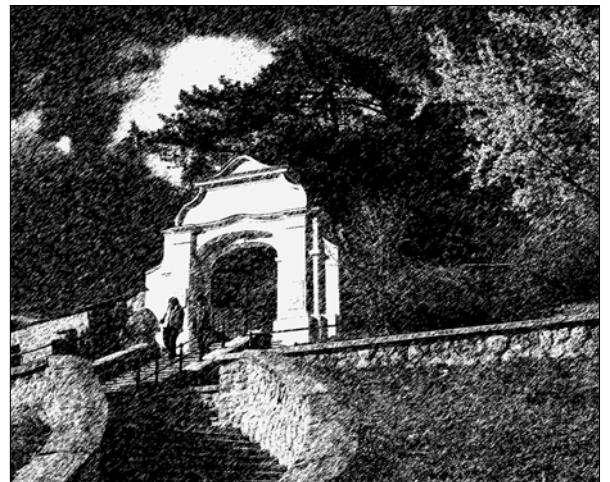
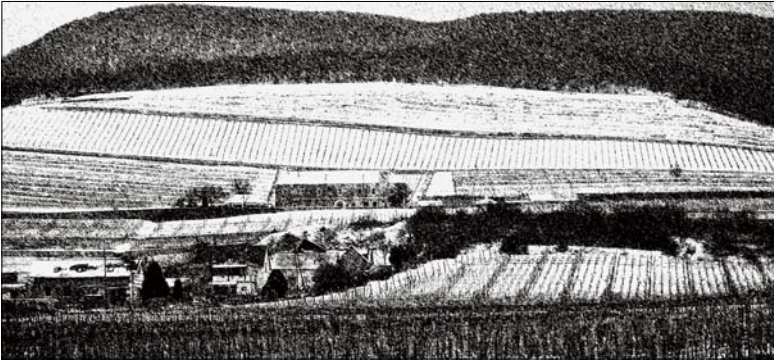
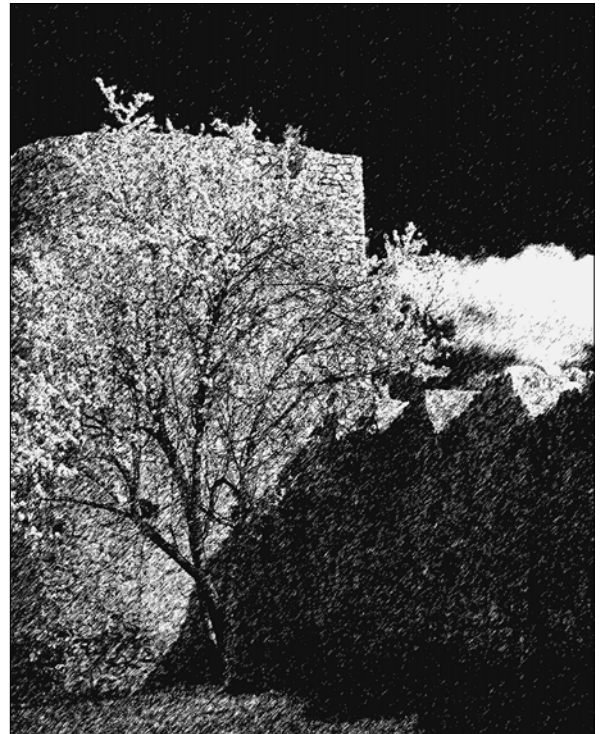
Pécs, 2015. szeptember

Tám László fotói

Pécs. Barthó Loránd „tollrajzai”

DIPLOMAÁTADÓ ÜNNEPSÉGEK

**Fogorvos- és gyógyszerészdoktorok, valamint orvosi biotechnológusok
diplomaátadó ünnepsége – Pécs, 2015. június 27.**

Dr. Nagy Ákos ünnepi beszéde:

Tisztelt Dékán Úr, Tanártársak, Ünneplő Vendégeink, Kedves Fiatalkollégák!

A tanulmányokat 2015-ben befejező hallgatóink ünnepélyes doktorrá avatására gyűltünk össze ma. Ifjú kollégáink diplomájukban foglaltak szerint tanúbizonyságát adták felkészültségüknek, és egyetemünk szokásai szerint méltónak találtattak a fogorvos doktori cím elnyerésére. Egyfajta metamorfózis zajlott le az elmúlt hetekben, amikor igen komoly megmérettetés során az elmúlt öt évben elsajátított ismeretekről számot adtak és államvizsgát tettek.

A mai napon egyetemünk szép hagyományai szerint doktorokká avatjuk és doktortársainknak fogadjuk fiatal kollégáinkat. Ünnepeink elsősorban a család ünnepe. Tiszteletadás a családnak, melynek tagjai áldozataikkal, támogatásukkal és sok-sok lemondással segítették gyermekeiket, hogy elérkezzenek a mai napig. Ugyanakkor tisztelgés az *Alma Mater* és a tanári testület tagjai előtt, akik tudásukat átadták, és egyetemünk szellemiségének megfelelően felkészítették ifjú kollégáikat az élet szakmai és emberi kihívásainak megoldására.

Kedves Fiatalkollégáim!

A diplomaátadás ünnepélyes körülményei mindig határozott feladat elé állítják az ünnepi köszöntőt mondó személyt. Egyfelől kiemelkedő lehetőséget ad, amikor kifejezésre juttathatjuk Számotokra, hogy az elmúlt öt év során nem pusztán szakmai, hanem értékes emberi kapcsolat is kialakult közöttünk. Ezt a kapcsolatot örömmel ápoljuk tovább Mindanniatokkal, tudva azt, hogy ebből sok barátsággá fog nemesülni az évek során.

Másfelől a diploma átadásával kifejezésre juttatjuk, hogy fiatal kollégáink szakmai felkészítése sikeresen lezárult. További szakmai fejlődésük és a fogorvostudományban elért sikereik már csak Rajtatok múlik. Ebben mi már felelősséget vállalni nem tudunk csak segítséget és támogatást tudunk nyújtani a hozzánk bizalommal fordulóknak. Doktorrá fogadásotok a szakma családjába való befogadásotokat jelenti. Jogokkal ruház fel és felelősséget terhel vállatokra.

Harmadrészt, nem utolsó sorban röviden kell szólnunk, hiszen ma a tisztelt ünneplő gyülekezet sokkal inkább kíváncsi a frissdiplomás kollégákra, mint a beszédét éppen felolvasóra!

Az egyetem és az egyetemi oktató már főleg személyes példamutatással, egy-egy élethelyzetben való megnyilvánulással nevel. Tanáraitokként igyekeztünk hozzájárulni nemcsak a szakmai, de emberi fejlődésetekhez is. Szeretném hangsúlyozni, hogy a naprakész szakmai

TARTALOM

A diplomaátadó ünnepségek beszédei
(Nagy Ákos, Perjési Pál, Pongrácz Judit,
Miseta Attila, ifj. Gallyas Ferenc,
Ohmacht Róbert)

A legtovábbi egyetem került a szívünkhöz legközelebb (Ádám Valerián)

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése
(Szekeres Júlia)

„Remélem, az elmenetelem nem megtorpanást idéz majd elő...”
(Schweier Rita interjúja Nádásdi Gergővel)

Határok felett átívelő kapcsolat a magyar nyelvű orvostudományért (Váncsodi József)

Az Amerikai Magyar Orvostudományi Kongresszusa (Horváth Andrea)

„A bizonytalantól félni vagy szorongva élni, az a lehető legrosszabb”
(Interjú Szántó Zsófiával – Schweier Rita)

Amerikai vendégek az Élettani Intézetben
(Karádi Zoltán)

Innovációs felsőoktatási konferencia Valenciában (Ekliesné Lepenye Katalin)

Magyarországi hajléktalan emberek DNS-mintáinak analízise... (Rákossy Zsuzsa)

Középfülszűrés kurzus Delhiben
(Tóth István)

Intercultural Orientation Workshop
(Jon Marquette)

Vízi tábor Fadd-Domboriban
(Kereskai László)

Kórházi-klinikai gyógyszerészek szakmai hétvégéje (Fittler András)

Népegészségügyi Képző és Kutatóhelyek Egyesületének konferenciája
(Kiss Zsuzsanna)

Summer School Skóciában
(Vass Kincső)

Kiss Tamás irodalmi összeállítása

A Közkórházi Orvostársulat Évkönyve
(Gracza Tünde)

Írók, költők betegségről, orvoslásról, halálról (Barthó Loránd válogatása)

Intézeti, klinikai hírek, információk

Tudományos közlemények

Sajtószemle

A címlapon és középen Tám László fényképei, a hátsó borítón az új Véralóállomás (összeállítás Rodler Miklós fotóiból)

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Bogár Lajos

Olvasószerkesztő: Ludány Andrea, Hollósy Tibor. Szerkesztőségi munkatárs: Kiss Tamás.

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 72/536-116. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo

■ HU ISSN 1586-1295. Nyomtatva a PTE ÁOK Nyomdája

felkészültség elengedhetetlen jövőbeli pácienseitek kezeléséhez. Ugyanakkor a sikeres gyógyító munkához teljes bizalmat kell ébreszteniük betegeitekben. Ezt csak alázattal, a beteg ember problémáihoz való őszinte odafordulással lehet elnyerni.

Pál apostol szavait szeretném útravalóul adni, amiről hiszem, hogy az egész életre elegendő lesz. Aki ezt képes megvalósítani a magas színvonalú szakmai munkáján túl, abból egészen biztos, hogy nagyszerű fogorvosa lesz pácienseinek és példaképe szűkebb környezetének. *„Adjátok meg azért mindenkinek, amivel tartoztok: akinek az adóval, az adót; akinek a vámmal, a vámot; akinek a félelemmel, a félelmet; akinek a tisztességgel, a tisztességet. Senkinek semmivel ne tartozzatok, hanem csak azal, hogy egymást szeressétek; mert aki szereti a felebarátját, a törvényt betöltötte.”*

Isten áldjon Mindannyiótokat!

Dr. Perjési Pál ünnepi beszéde

Tisztelt Rektorhelyettes Úr, Dékán Úr, Dékánhelyettes Urak, Tisztelt Főigazgató Úr, Tisztelt Tanári Kar! Kedves Új és Korábban Végzett Gyógyszerészek, Tisztelt Vendégeink!

Megkülönböztetett nagyrabecsüléssel köszöntöm Önöket a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának 2014/2015-ös tanévet lezáró gyógyszerész-doktor-avató ünnepségén!

Tisztelt ifjú gyógyszerészdoktorok! A gyógyszerész-avató ünnepségek ünnepi pillanatok nemcsak az új pályakezdőknek, de a szak oktatóinak, valamint a szülőknek és barátoknak is! Önök, most esküt tett fiatal diplomások életének nemcsak a szakmai számonkéréseket követelő szakasza zárul most le, hanem az egyetemi évek tervekkel, lelkesedéssel, mély emberi kapcsolatok kialakításával tarkított egyedülállóan szép emléktű periódusa is. Ezek alatt az évek alatt váltak a tanuló diákból alapos szakmai tudással rendelkező, felelős munkára alkalmas gyógyszerészekké, akiknek hivatása az egészség megőrzésének és a beteg emberek gyógyulásának elősegítésére ad lehetőséget.

Ismert, hogy a közforgalmú gyógyszertárakban a lakosság 5-6%-a fordul meg naponta, több mint az összes egészségügyi intézményben összesen. A magasan képzett szakszemélyzet – előzetes bejelentés nélkül is – bármikor elérhető, így a gyógyszertár ideális intézmény az egészségnevelési tanácsadásra, a rizikófaktorok ismeretében a betegségek korai felismerésére, a gyógyszerészeti gondozásra, és így jelentős szerepet tölthet be a lakosság időbeni orvoshoz irányításában.

Új diplomások avatási ünnepségén az üzenet elsősorban az ünnepekteknek és az ünnepeletről kell, hogy szóljon. Meg kell azonban emlékezni az új diplomások szüleiről is, akik áldozatkészségükkel, sokuk gyógyszerészként szakmai tanácsokkal egyengették eddigi tanulmányaikat és gondoskodnak pályakezdésük zökkenőmentes indításáról is. A köszönet ugyanúgy szól professzorainknak, tanárainknak és nevelőinknek, akik Önökből kiváló szakembereket neveltek!

A gyógyszerészképzésben kiemelten fontos a multidiszciplináris tudás megszerzése. A képzés a Gyógyszerésztudományi Szak intézetei mellett az Általános Orvostudományi Kar és a Természettudományi Kar intézeteinek részvételével folyik. Köszönetemet fejezem ki e karok valamennyi oktatójának és vezetőjének is. A képzésben természetesen az egyetemen kívüli gyakorlati elemek is voltak, így közforgalmú és kórházi gyógyszertárak, a PTE, ÁOK Egyetemi Gyógyszertára valamint gyógyszergyárak is részt vettek benne. Őket is kiemelt köszönet illeti.

A tudományok, így a gyógyszerésztudományok hihetetlenül gyors fejlődése következtében a megszerzett tudás akár 10 év alatt is elavulhat. Esküszövegükre emlékezve ne feledkezzenek meg azonban arról sem, hogy a betegek gyógyulása és egészsé-

gük védelme érdekében a diplomával együtt jár az állandó önképzés és továbbképzés szükségessége. Ezért az élethossziglan történő további képzés a szakmánk megfelelő gyakorlása szempontjából rendkívül fontos! A pécsi Gyógyszerésztudományi Szak kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a gyógyszerészek folyamatos továbbképzésének aktív résztvevője legyen. Természetesen Önöket is visszavárjuk továbbképzéseinkre is!

Mint tudják, az egyetem rangját a tanári kar és a végzett hallgatók adják. A végzett gyógyszerészek, szakgyógyszerészek tudásának minősége rendkívül fontos a képzés megítélésében. Mindannyian azt akartuk, hogy a lehető legjobb szakembereket neveljük. Különösen büszkék vagyunk a helyi és az országos tudományos diákköri konferencián, valamint a további országos versenyeken helyezést elért hallgatóinkra. A TDK-munka szemléletformáló tevékenység. Bepillantást enged a tudományos igényű kutatás elméletébe és gyakorlatába. Kívánom, hogy az egyetemi éveik során megkezdett TDK-munkáikat eredményesen folytassák elkövetkező munkahelyeiken.

Tisztelt Gyógyszerészdoktorok! Bízom benne, hogy sikeres szakmai pályafutásuk gyakran fog kapcsolódni a Pécsi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Szakának – reményeink szerint jövőbeli karának – oktatóihoz. Munkájuk során bármilyen szakmai problémájuk merül fel, keressék fel volt tanáraikat, forduljanak a jövőben is bizalommal az Alma Materhez!

En a gratuláció mellé most szeretném jókívánságaimat is kifejezni Önöknek. A magam és a Szak minden oktatója nevében kívánom Önöknek, hogy életpályájuk sikeres legyen, hogy hivatásuk és magánéleti boldogságuk sok örömet okozzon életükben!

Köszönöm a figyelmet!

Dr. Pongrácz Judit

**Dear Professors, Medical Biotechnologist Colleagues,
Dear Guests,**

The graduation of Medical Biotechnology Masters has become a tradition at the Medical School graduation ceremonies since 2012. The two year masters' programme is unique amongst all

programmes of the University as Hungarian and foreign students can study biotechnology together in English. Recognition that biotechnology has to be taught in English is well respected across Europe even in universities of great traditions such as the 600 year old Alma Mater University of Bologna, Italy. Not surprisingly, our Programme was selected to participate in a European Erasmus+ Project lead by Bologna University aiming for a well thought after Erasmus Mundus Study Programme that apart from the solid theoretical foundation will allow interested students the mobility amongst European biotechnology industrial sites. During its short existence, our biotechnology education programme has also become very popular amongst students and has become the seventh out of forty-seven of the university programmes on the most thought after success list, that we, tutors, professors are very proud of.

Our students cannot just learn in depth theoretical background for medical research but hands on experience also that makes their degree highly valuable. Our graduates are all employed or in PhD programmes wide across the world. Just as an example, our Nigerian graduate works for the Nigerian government in the National Agency for Biotechnology Development, while many Hungarian, Albanian, Egyptian students develop their research skills as PhD students at the University of Pecs, Vienna, Graz, Zürich or Edinburgh. One of our graduates of this year for example has already been accepted for a PhD programme in Frankfurt, while the others are waiting for PhD and job interviews. Our broad connections abroad with universities, research institutes and companies allows our students to master scientific techniques and sample novel work environments. The great variety of their skills, knowledge and experiences are making their diplomas highly valuable on the job market.

As our students are under great pressure to excel within a short period of time, a dedicated input is required from the teaching staff of the Medical School and students alike. So well done Medical Biotechnologists and congratulations to you all for successfully completing your studies. In the name of the board of professors and all your tutors I wish you success and happiness not just in your careers but in your personal lives too.

Fotó: Verébi Dávid

Orvostudományi diplomaátadó ünnepség

Pécs, 2015. július 4.

Dr. Bódis József rektor köszöntője:

Hölgyeim és Uraim, Kedves Hallgatók, Szülők, Hozzátartozók, Dékán Úr, Kancellár Úr, Professzor Hölgyek és Urak, Kedves Vendégeink!

Egy kar életében, amelyik képzéssel foglalkozik, a legnagyobb ünnep a diplomaátadó. Azt gondolom, hogy az orvosavatás különös helyet foglal el az ünnepeink sorában, és azon túl, hogy Önök számot adtak arról, hogy minden tudást a magukévá tettek az évek során, ma megkapják azt a diplomát, mely feljogosítja Önöket arra, hogy beteg emberekkel foglalkozzanak. Feljogosítja Önöket arra, hogy a legszebb hivatást műveljék.

Én köszönöm, hogy annak idején minket választottak, s bízom abban, hogy az ismeretek elsajátítása mellett számos olyan tudást és élményt gyűjtöttek magukba, mely egy életen át meghatározó lesz az Önök számára. Egy életen át olyan kapaszkodót és gyökeret jelent, amihez bármikor visszanyúlhatnak, amelyik újabb erőt jelenthet azon az úton, amin elindultak pár évvel ezelőtt, és most egy új szinten, egy újabb kezdet kezdetén egy új út nyílik meg Önök előtt. Én az kérem, hogy mindig a legjobb tudásuk szerint végezzék a munkájukat, műveljék hivatásukat, a legnagyobb emberiséggel, és mindig nyitott szemmel arra, hogy vannak még megoldatlan problémák, és a tudományos kutatás az, ami lehetőséget ad mindenki számára, hogy ezt a hivatást, ezt a tudományt tovább fejlessze. Én gratulálok Önöknek, kívánok nagyon sok sikert az életük során, nemcsak hivatásuk gyakorlásában, hanem az egyéni boldogulásukban is.

Üzenet a jövő orvosainak

Dr. Miseta Attila, a PTE, ÁOK dékánjának beszéde a 2015. évi orvosavatási ünnepségen

A jövőre nézve nehéz biztos receptet adni bárkinek, különösen, ha még a választott hivatáshoz vezető út legelején áll. Először álljon itt inkább egy példabeszédnek szánt párbeszéd mester és tanítványa között, amely egy kínai szerzetestől maradt ránk.

A tanítvány azt kérdezi, vajon mennyi idő alatt válhat ő is mesterré?

– Tíz év – hangzik a válasz. A tanítvány ezt túl hosszúnak gondolja és azt mondja:

– De én szorgalmas vagyok, keményen készülök, jobban, mint mások. Akkor mennyi idő?

– Tizenöt év – hangzik a válasz. A tanítvány nem adja fel:

– És akkor mennyi idő, ha éjt nappallá téve tanulok, és minden pillanatban erre koncentrálok?

– Akkor harminc év – feleli a mester.

– Hogy lehet ez, mester? – kérdi a tanítvány megdöbbenve.

– Ha mindkét szemedet a célra függeszted, barátom, nem látod közben az utat.

Hosszú és bukkánókkal, akadályokkal tűzdelt utat kell annak bejárnia, aki az orvosi hivatást választja. Lesznek nehézségek, sok

vargabetűt is be lehet járni rajta, de fontos, hogy aki e mellett dönt, az a bukkánók, nehézségek és kitérők ellenére is az úton tudjon maradni, és visszatérjen rá akkor is, ha irányt tévesztene közben. Nem baj, ha figyelik azokat, akik Önök előtt járnak ezen az úton. Kérdezzék őket bátran, merre érdemes indulni, hol és milyen akadályok várnak Önökre. Érdemes és hasznos azért is, mert közben új ismeretek, kollegiális kapcsolatok is szövődnek, amik később felbecsülhetetlen értékűek lehetnek.

Dr. Bódis József rektor

Az „orvostudomány” jellegzetes, nagyon kifejező és nagyon magyar szóösszetétel. Ebben, ez értelemben, ahogy mi, máshol nem is használják. Sok mindent fognak megtanulni az évek során, de ne felejtsek el, hogy az orvoslás minden tudománynál és minden tevékenységnél – talán egyedül a művészeteket kivéve – gyakorlatigényesebb. A mai tudásunk holnapra könnyen túlhaladottá válik, ezért az önképzés számunkra folyamatos kötelezettség. A

tankönyvekben leírtakkal betű szerint csak ritkán találkozunk a valódi életben. Ilyenkor a fejünkben lévő komputert kell használnunk, tudásunk és tapasztalataink szerint. Nem mellékesen ennek a szerkezetnek is jót tesz a használata. Csak a megtanultak nem tesznek automatikusan orvossá valakit, azzá csak a gyakorlaton, a megszerzett tapasztalatokon keresztül válhat valaki, amelyek mögött évek hosszú munkája áll.

A tanári kar a tőle telhető legtöbbet nyújtja mindenkinek a tanulmányai során, azért, hogy akik arra érdemesek, azokat egy napon majd orvossá avathassuk, és azért is – és talán ez egy kicsit most kegyetlenül hangzik – hogy akik arra nem bizonyulnak érdemesnek, azok más utat keressenek majd. A szelekció a pályánkon egyfajta kötelesség is, hiszen mások élete van a kezünkben. Akik gyógyítótá válnak, azok bizonyos értelemben a társadalom elítéléséhez tartoznak. Az emberek felnéznek majd önökre. Önök azonban ne lefelé nézzenek, hanem nézzenek körül! Igyekezzenek törődni azokkal a problémákkal, amelyekkel embertársaik küzdenek. Igyekezzenek megérteni és érdemben foglalkozni azokkal az esetekkel, amelyekkel önökhöz fordulnak majd. A segíteni akarás és a figyelem a tudásunk mellett nagyon fontos része a betegekkel kialakított kapcsolatnak.

A legfontosabb, azonban hogy ne veszítsék szem elől a célt egy pillanatra sem. Ne járjanak úgy, hogy túl sok irányba indulnak el, és végül nem fejeznek be semmit, mint az a fávágó, aki estére egyetlen fát sem vág ki, de több százba is belevág, fáradságával csak kárt okozva magának és az erdőnek is. Nagyon sok útközben a csábító lehetőség, de nem mindegyik visz közelebb a célhoz. Igyekezzenek közvetlenül a maguk előtt álló kihívásoknak megfelelni, mindig az adott feladatra koncentrálna a legjobb tudásuk szerint teljesíteni, és akkor biztosan fognak majd előre haladni a pályájukon.

Ifj. Gallyas Ferenc ünnepi beszéde

Dear Graduating Students, Distinguished Guests, Dear Colleagues, Ladies and Gentlemen!

First of all, I would like to congratulate you, dear new graduates on behalf of the University of Pécs, Medical School for successfully completing your medical training. It is an achievement that you should be rightly proud of since it is the result of many hardworking years. We – your teachers and now colleagues – are confident that the knowledge you gained during your studies enable you to cope with the challenges you will face in your medical profession. On the other hand, if you have any professional problem in your future career, you are very welcome to any help or guidance we have in our capacity to offer.

I also congratulate the parents, who made this moment possible. They took on a hard burden by not only providing the material means for your studies and your daily life in a foreign country, but also by missing you from home, and enduring the anxiety of the exam periods. It is a well-deserved moment of celebration for them too.

Dear New Graduates, Young Doctors!

Receiving your medical diploma is one of the most important milestones in your lives. However, it is still a milestone. Tomorrow you will face new challenges; working for your

speciality, raise a family, become a rightly trusted member of your community, and most importantly, become a good medical doctor. We have equipped you with the most advanced, modern medical knowledge and skills we could provide within our capacity. But what will make the difference in your success as medical doctors is what comes from your heart, calling on those qualities instilled in you early in your life by your family and others around you!

During your studies, you have acquired the basics of a beautiful but hard profession. You are young, energetic and ambitious. For your future career, professional improvement is certainly a key issue. On the other hand, you will see that for your success, you need adequate relaxation and distracting activities such as family life, appreciation of arts, a hobby or doing sports. Latter is very important since you have to remain healthy if you want to improve the health of your patients. Let's show a good example by staying fit, trim, and active.

Dear Young Colleagues!

By receiving your diploma, you also became the messenger of the University of Pécs Medical School, and in a broader sense, the Hungarian Medical Education. You are the best and most valid sources of information regarding the quality of the education in Pécs, regarding the beauty of the lives of the students, and of course, regarding the difficulties one has to face when preparing for the lectures, practicals, and exams. Wherever you go after leaving the Medical School keep it in your mind, and help us further increase the reputation of our school. We are proud of you, and we await seeing you again at the alumni meetings.

I wish you all the best!

Dr. Ohmacht Róbert ünnepi beszéde

Magnifizenz Domine Rektor, Eure Spektabilität Herr Dekan, sehr geehrte Professoren, Liebe Absolventen, Verehrte Gäste, meine Damen und Herren!

Ich gratuliere Ihnen als erster im Namen der Medizinischen Fakultät der Universität Pécs zum erfolgreichen Abschluss Ihrer medizinischen Ausbildung! Ihre Professoren sind voller Zuversicht, dass das hier erworbene Wissen, Sie durch die Herausforderungen des medizinischen Berufes helfen wird.

Zum Arztsein gehören: Idealismus und Motivation, vernetztes und ganzheitliches Denken, Geschicklichkeit und Ausdauer,

sowie menschliches Einfühlungsvermögen ihren Patienten gegenüber. Es ist eine große Verantwortung, aber wenn sie ihr Wissen richtig einsetzen, finden sie auch den Weg zur Lösung Ihrer Aufgaben.

Das wichtigste Ziel unserer Ausbildung ist, dass unsere Studenten mit guten Kenntnissen nach Hause zurückkehren und sich im Berufsleben gut eingliedern können. Um dieses Ziel auf hohem Niveau erreichen zu können, bemühen wir uns ständig unsere Kontakte mit deutschen Kliniken und Lehrkrankenhäuser auszubreiten.

Zurzeit können unsere Studenten die letzten 2 bzw. 4 Semestern ihrer Ausbildung in Bielefeld oder am Westpfalz Klinikum in Kaiserslautern, in Kooperation mit den Universitäten Heidelberg und Mannheim, verbringen.

Es freut uns sehr, aus den Berichten unserer ehemaligen Studenten zu erfahren, dass sie in ihrer beruflichen Laufbahn schon deutliche Fortschritte und Erfolge erzielt haben.

Sie wurden heute zu einem Arzt, und zugleich zu einem Bote der Medizinischen Fakultät. Wir hoffen, dass Sie Pécs immer im Herzen tragen werden, und den Kontakt mit der Universität durch das Alumni Programm aufrechterhalten, um sich über die neuesten Ereignisse der Fakultät und über Alumni Treffen zu informieren.

Ich bin mir sicher, dass Sie heute Pécs mit großen Träumen verlassen. Träume sind Pläne der Zukunft! Ich wünsche Ihnen viel

Glück für die Verwirklichung Ihrer Pläne und Erfüllung Ihrer Träume.

Ich sage nochmals: Herzlichen Glückwunsch an alle Absolventen.

Sie haben für dieses Diplom hart gearbeitet, Sie und Ihre Familie und Freunde können sehr stolz auf Ihre Leistungen sein. Ich wünsche Ihnen alles Gute!

Fotó: Verébi Dávid

A legtávolabbi egyetem került a szívünkhöz legközelebb

Szeptember 25-én utazott haza Erdélybe Magyar Ágnes, VI. éves orvostanhallgató. Eredetileg két hétre szólt a Pécsi Szívsebészeti Klinikára a részképzési periódusa, de olyan mély benyomást tett rá a kedves fogadtatás, hogy kérvényezte a maradását még egy hétre.

Ez nem az egyetlen olyan eset, amikor a Pécsre két hétre érkezett hallgatók mindent megtettek azért, hogy tovább maradjanak. Ágnes volt a 80. hallgatója a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemnek (MOGYE), akik ez évben Pécsset gyarapították a tudásukat, élvezve a Balassa Kollégium és az Ifjúság utcai nővérthon vendégszeretetét, valamint a részképzések lebonyolításával megbízott Györe Beatrix titkárszpony állandó ügyeletes szolgálatát és pozitív hozzáállását.

A részképzések nemcsak szakmailag fejlesztik az erdélyi fiatalokat, hanem csiszolják a nemzeti hovatartozásukat is. Ma ez számunkra nagy tét. A magyarság vállalása egyre nagyobb kihívás Erdélyben. A magyar nyelvű oktatás Romániában hátrányokkal jár, mivel az orvosi pályát meghatározó vizsgák mint: az állami vizsga, a rezidensvizsga, a szakvizsga és munkahelyi versenyvizsgák mindegyike román nyelvű még a székelyföldi településeken is. Erre a hátrányra rátevéődik az is, hogy a versenyvizsgái bizottságok tagjai zömében román ajkúak. Ma a hallgatók köztudatában az él, hogy könnyebb Nyugat-Európában munkát találni, mint szülőföldjükön.

A részképzések során fűszeres történetek is adódtak.

Az egyik korondi hallgató a zsebpénzéből dísz tárgyakat vásárolt, hogy majd azokat eladja Pécsen és így szerez több költőpénzt. Az első nap a kórházi gyakorlat után kiállt a főtérre árusítani, de mivel nem volt rá engedélye, a hatóságok minden termékét elko-

bozták, és két héten át a kollégáitól kapott kölcsönökből élt.

Az egyik évben a részképzést megpályázta két román ajkú hallgató is. A negatív diszkrimináció elkerülése érdekében elfogadtuk a pályázatukat. Miután hazatértek, azt mondták, hogy mindenhol pozitív diszkriminációban részesültek, mindent kétszer magyaráztak el az oktatók, magyarul és angolul, csak hogy ők is mindent megérthessenek. Sajnálataukat fejezték ki utána, hogy a helyi román köztudatban magyarellenesség van. A részképzések sikerét az is bizonyítja, hogy a hallgatók közül sokan visszatérnek Pécsre. Az Erasmus pályázatoknál is kiemelt célegyetem a PTE, ÁOK.

A hallgatói részképzési program nem az egyetlen, amelynek Pécs jeleskedik támogatásában. A Romániai Magyar Orvos- és Gyógyszerészképzésért Egyesület és az Optika-Optofarm által szervezett vendégoktatói program előadóinak 70%-a is szintén Pécsről érkezik; 82 pécsi oktató, egy vagy több alkalommal vállalta, hogy önzetlenül, anyagi haszon nélkül elutazik Marosvásárhelyre erősíteni a helyi oktatást. Erről bővebben szeretnék egy teljes cikkben beszámolni.

A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvosi Karának nagy mértékben köszönheti azt is, hogy megőrizte vonzerejét a magyar fiatalok körében, mivel a támogatott részképzések és vendégoktatói programok híre eljut a végzős gimnáziumi diákokhoz is. Az elhíresült önállósági törekvéseink értelmét veszélyeztetné, ha a fiataljaink átpartolnának a könnyebben teljesíthető román nyelvű képzésre.

A pécsi Általános Orvostudományi Kar a MOGYE-n folyó magyar oktatás megmaradásáért folyó küzdelem aktív résztvevője is. A kar vezetősége rendszerint ellátogat a magyar oktatás helyzetének elemzésére szervezett konferenciákra, kerekasztal-megbeszélésekre. 2013-ban vendégünk volt prof. Bódis József rektor, aki előadásában bemutatta a két egyetem kapcsolatának bővítésében rejlő közös előnyöket. 2014-ben prof. Miseta Attila, a kar dékánja tett hivatalos látogatást Marosvásárhelyen prof. Benedek Imre, kardiológus professzor, szenátusi tag meghívására.

A dékán urat elkísérte Szekeres Júlia asszony (jelenleg a Doktori és Habilitációs Tanács elnöke) és Maróti Péter, leköszönt HÖK-elnök is. A MOGYE főépülete előtt az egyetemi hallgatók kétoldali falat alkotva virágokkal fogadták. A virágok nemcsak a tisztelt vendégeknek szóltak, hanem a PTE, ÁOK oktatóinak is, akik szeretettel fogadták őket a részképzések során. A MOGYE rektorával, Leonárd Azamfírei professzorral folytatott tanácskozás elég rövidre sikerült, mivel a dékán úr a kapcsolatok bővítését a magyar oktatás érdekei szerint kívánta megvalósítani, miközben a rektor úr a magyar oktatás támogatását az ő felügyelete alatt szeretne volna tudni. 2015-ben is sor került – szintén Benedek Imre professzor úr meghívására – egy kerekasztal-megbeszélésre, hogy megoldásokat keressenek a magyar oktatás sorvasztásának leállítására. Ez alkalommal prof. Miseta Attila, dékán és Wilczek Krisztián, a Hallgatói Önkormányzat megbízott elnöke képviselte a pécsi orvoskart. A megbeszéléseken körvonalazódott, hogy Románia egyre nyíltabban elzárkózik a magyar őshonos kisebbség jogainak tiszteletben tartásától.

Az elmúlt években a MOGYE oktatóinak utánpótlásában is segített a Pécsi Egyetem. A Doktori Iskola leköszönt elnöke, prof. Fischer Emil és a jelenlegi vezető, prof. Szekeres Júlia támogatásával közel 45 személy iratkozott be egyéni felkészülő vagy ösztöndíjas PhD-képzésre. A beiratkozott erdélyi fiatalok nyilatkozatban vállalták, hogy a PhD-fokozat megszerzése után visszatérnek a szülőföldjükre.

Az erdélyi magyarság hálaival tartozik a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvosi Karának közel egy évtizedes fokozott támogatásáért. Ezt csak úgy tudjuk kamatoztatni, ha helytállunk szülőföldünkön és nem hagyjuk veszni a 70 éves hagyományokkal rendelkező marosvásárhelyi orvosi és gyógyszerészeti képzést. Köszönjük, hogy a legrégebben alapított anyaországi egyetem hírnevéhez méltóan vállalta az egyetlen határon túli magyar orvosi és gyógyszerészeti képzés segítését. A földrajzilag legtávolabb eső egyetem így került a szívünkhöz legközelebb.

Dr. Ádám Valerián
a Romániai Magyar Orvos-
és Gyógyszerészeti Egyesület titkára

A Magyar Gyermekorvosok Társasága 2015. évi nagygyűlésének díjazottai

A Magyar Gyermekorvosok Társasága 2015. évi Nagygyűlésén a Pécsi Tudományegyetem két professzora is kitüntetést vehetett át.

A Magyar Gyermekorvosok Társasága által adományozott díjakat idén a Társaság Siófokon megrendezett nagygyűlésén adták át. A Bókay István emlékérem kitüntetettjei között szerepelt Prof. Dr. Sulyok Endre, míg a Schöpf-Merei emlékérmét Prof. Dr. Pintér András vehette át.

Gratulálunk a díjazottaknak, és további sikert kívánunk munkájukhoz!

Előszó

Az 1912-ben Pozsonyban alapított és az 1914-től 1919-ig ott működő Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem története rövid volt. Az egyetem alapítása a pusztító világháború kitörését közvetlenül megelőző időszakra esett. Ezekben az években kellett volna többek között az egyetemi intézetek, klinikák számára az épületeket biztosítani. 1918. április elején IV. Károly király a korábban már kinevezett tanszékvezető egyetemi tanárok mellett dr. Veress Ferenc professzort bízta meg a bőrgyógyászati klinika vezetésével. Sajnos néhány hónap múlva már menekülnie kellett az egyetemnek, és a klinika frissen kinevezett igazgatója 1918 decemberében átmenetileg visszatért Kolozsvárra, ahol tanszékvezetői kinevezést kapott. Krízisekkel teli, kaotikus, nehéz évek jöttek a pozsonyi egyetem oktatói számára is. A bőrgyógyászati klinika több egyetemi intézettel osztozva Budapesten, a fővárosi Zita kórházban nyert ideiglenes elhelyezést. Az erőszaktól nem mentes, zavaros, bizonytalan évek után csak lassan bontakozott ki, hogy a bőrgyógyászati klinika hová kerül elhelyezésre. A Pozsonyból Budapestre menekült klinika Pécsre való helyezése 1921. augusztus 21. után kezdett körvonalazódni, amikor a várost megszállva tartó szerb csapatok eltávoztak. A menekült pozsonyi egyetem Pécs városában történő letelepedésében jelentős szerepet játszott az optimista beállítottságú, koncepciózus, az államvezetésben korábban alapos gyakorlatot szerzett kultuszminiszter mellett a pécsi megyéspüspök és Pécs polgármestere is. Az egyetem átköltözésekor a bőrgyógyászati klinika a volt pécsi császári és királyi csapatkórházban kapott helyet, ahonnan több mint 90 év után, éppen a kézirat lezárásakor, 2013 decemberében kellett kiköltöznie a volt Honvéd Kórház épületébe.

A Pécsre telepített klinika kilenc évtizede alatt folytonos, állandó átalakítás révén kialakulhatott egy, a kor követelményeinek megfelelő szintű bőrgyógyászati intézmény jelentős gyógyító, oktatói és kutatói háttérrel. A klinika vezetői szakaszokban történő beruházásokat valósítottak meg, jelentős nemzetközi kapcsolatokat sikerült kiépíteniük, és a fiatal munkatársakat rövidebb-hosszabb külföldi tanulmányutakra küldeni. A klinika az igen nehéz politikai és szociális körülmények között is talpon tudott maradni és folyamatosan fejlődött.

A Pécsre került klinika részletekbe menő ismertetése előtt Pécs városának történelméről, életéről, fejlődéséről, majd a klinikumunk előzményeiről, létrejöttéről is szó esik ebben a munkában. Említést tesznek a szerzők – a teljesség igénye nélkül – azokról a külföldi és magyar orvosokról, akik részben külföldön, részben hazánkban végzett tevékenységükkel hozzájárultak az orvostudomány, a dermatológia fejlődéséhez.

A könyv a klinika és az ott dolgozók múltjáról szól, azokról a **vezetőkéről és orvosokról, akik hozzájárultak a hallgatók orvos-sá, az orvosok szakemberré válásához, és akiktől** az eljövendő generációk a szaktudás **mellett erkölcsi tartást is kaptak**. Ők azok, akik az egyetem többi intézetével és klinikájával is kialakított kutatási **munkájuk révén a klinikát a nemzetközi tudományos élet vérkeringésébe kapcsolták**.

Meg kell ismerni múltunkat, mert „Múlt nélkül **nincs jövő, s mennél** gazdagabb a múltad, annál több fonalon kapaszkodhatsz a jövőbe” (Babits Mihály). **Nekünk, utódoknak, fejet kell hajtánunk azok előtt, akik iskolát teremtettek, és a jövő orvosait, kutatóit nevelték. A Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika** igyekszik az elődök nyomdokain haladva, a nehézségek ellenére **is magas színvonalon folytatni a megkezdett munkát – mert a klinika múltja erre kötelez**.

Pécs, 2015. január

Dr. Gyulai Rolland egyetemi tanár, a bőrgyógyászati klinika igazgatója

Dr. Cseplák György
Dr. Schneider Imre
Dr. Faust Fülöp

Pécsi Tudományegyetem
Klinikai Központ
Bőr-, Nemikórtani és
Onkodermatológiai
klinikájának
története

Amerikai vendégek látogatása az Élettani Intézetben

Thomas R. Scott, korábbi tudományos rektorhelyettes és Bonnie K. Scott, a Women Studies Department előző igazgatója, az egyesült államokbeli San Diego State University emeritus professzorai dél- és középkelet európai egyetemlátogató körútjuk utolsó állomásaként érkeztek augusztus 21-én Pécsre. Legfontosabb céljukat megvalósítandó a Tom Scott-tal két és fél évtizede megkezdett, kölcsönösen gyümölcsözőnek bizonyult tudományos együttműködés tartalmi megújításáról, illetve a Pécsi Tudományegyetemmel 2006-ban kötött kooperációs megállapodás felelevenítésének lehetőségéről tárgyaltak dr. Lénárd László akadémikussal, korábbi orvoskari dékánnal és a pécsi egyetem volt rektorával, valamint dr. Karádi Zoltán professzorral, az Élettani Intézet igazgatójával. Kétnapos pécsi tartózkodásuk során az amerikai vendégek intenzív és konstruktív megbeszéléseket folytattak magyar vendéglátóikkal. A megbeszélések eredményeként körvonalazódtak a folytatódó tudományos kollaboráció súlyponti területei, és a tárgyaló partnerek egyetértettek abban is, hogy egy újabb egyetemközi kooperációs szerződés létrejöttét jelentősen meggyorsítaná a társkarok, társintézetek közötti kapcsolatfelvétel, kölcsönös tájékozódás. Scott professzorék és vendéglátóik egybehangzó reményüket fejezték ki tekintetben, hogy e látogatás a fenti folyamatok hatékony katalizátorának bizonyul majd.

Prof. Dr. Karádi Zoltán

Innovációs felsőoktatási konferencia Valenciában

2015. június 24-26. között dr. Koppán Ágnes, Halász Renáta és jómagam (Eklicsné dr. Lepenye Katalin) a PTE, ÁOK Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézete színeiben egyedül képviseltük hazánk felsőfokú intézményeit a spanyolországi Valenciában a *Higher Education Advances* címen meghirdetett nemzetközi konferencián. Poszterprezentációnk címe: „*Innovation in Teaching Medical History Taking*”. Témánk elsősorban brit, spanyol és kanadai kollégák érdeklődését keltette fel. Programunkat Pécsi Modellként mutattuk be a nemzetközi fórumon.

A karunk vezetősége által is támogatott, innovatív szemléletet tükröző modellünk ötvözi a „*peer tutoring*” és a *reciprocal peer learning* (kortárstanítás és kölcsönös együtttanulás) módszerét, amellyel egyetemünkön tandemkurzusokon találkozhattak a hallgatók. A tandemoktatás jegyében a német és magyar programokon tanuló hallgatók közösen dolgoztak a magyar anamnéziszfelvevési órákon, segítve egymás szaknyelvi fejlődését. Ezt kívánjuk megvalósítani az angol programon is. A program a felsőbb éves magyar hallgatók valamint a másod- illetve harmad- és negyedéves, külföldi hallgatók együttes szaknyelvi kommunikációját fejleszti. Az innováció a nyelveken keresztül történő szakmai és nyelvi készségek együttes tanulásában, tanításában rejlik.

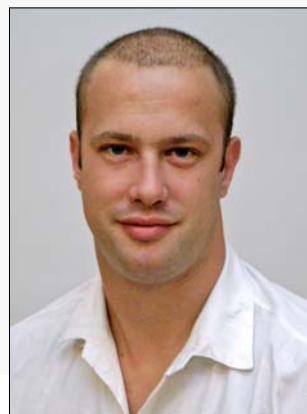
A modell szerinti szaknyelvoktatás hatékonyan segíti elő az anamnéziszfelvevél során nélkülözhetetlen kommunikációs készségek fejlesztését. Ez elsősorban magyarul történik a német és az angol nyelvi programokon, ugyanakkor a programban résztvevő (a jövőben demonstrátorként működő) magyar diákok nyelvi és szakmai ismereteit is gazdagítja. Reményeink szerint az érdeklődő kollégákkal sikerül munkakapcsolatot létrehozunk, s a jövőben közös projektek keretében növelhetjük karunk nemzetközi hírnevét.

Eklicsné dr. Lepenye Katalin

Dr. Bakó Péter a 2015. évi Békésy György-díj nyertese

2015. augusztus 27-29-ig Szolnokon, a Tiszaligeti Főiskolai Campusban rendezték a Magyar Fül-orr-gége Orvosok Audiológiai Szekciójának 52. Kongresszusát. A hagyományoknak megfelelően minden évben kiosztják a 35. életévet be nem töltött kollégák részére kiírt Békésy György-díjat, amelyet a legszínvonalasabb írásos pályamunka nyer el. Ebben az évben a PTE Fül-orr-gégészeti és Fej-nyaksebészeti Klinika tanársegédjének, *dr. Bakó Péter*nek a munkája nyerte el a komoly presztízzsel bíró kitüntetést. A nyertes pályamunka címe: „Intratympanalis kanamycin és furosemid ototoxikus hatása felnőtt tengerimalacokban”.

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése

2015. június 29.

1. Habilitációs ügyek

1/a Habilitációs pályázat lezárása

A Tanács egyhangú szavazással javasolja az EHHB-nak az alább nevezett részére a cím odaítélését:

Dr. Boronkai Árpád, egyetemi adjunktus, Onkoterápiás Intézet

2. Doktori ügyek

2/a Állami ösztöndíjas PhD-hallgatók ügyei

Dr. Kenyeres Balázs, III. éves PhD-hallgató (Urológiai Klinika) tanulmányait egyéni felkészülőként szeretné folytatni 2015. május 1-től, tekintettel arra, hogy állást kapott a klinikán. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Sélley Eszter, III. éves PhD-hallgató (II. Belklinika) tanulmányait egyéni felkészülőként szeretné folytatni 2015. július 1-től, tekintettel arra, hogy állást kapott a klinikán. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kun Szilárd, III. éves PhD-hallgató (II. Belklinika) tanulmányait egyéni felkészülőként szeretné folytatni 2015. július 1-től, tekintettel arra, hogy állást kapott a klinikán. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kvárik Tímea, III. éves PhD-hallgató (Anatómiai Intézet – Szülészeti Klinika) tanulmányait egyéni felkészülőként szeretné folytatni 2015. július 1-től, tekintettel arra, hogy állást kapott a klinikán. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Biró Katalin, II. éves PhD-hallgató (I. Belklinika) tanulmányait levelezős hallgatóként szeretné folytatni 2015. július 1-től, tekintettel arra, hogy állást kapott a klinikán. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Mihályi Krisztina, II. éves PhD-hallgató (Gyermekklinika) tanulmányait levelezős hallgatóként szeretné folytatni 2015. szeptember 1-től, tekintettel arra, hogy állást kapott a klinikán. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Szommer Alíz, I. éves PhD-hallgató (Gyermekklinika) tanulmányait levelezős hallgatóként szeretné folytatni 2015. szeptember 1-től, tekintettel arra, hogy állást kapott a klinikán. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Tolnai Marina, I. éves PhD-hallgató (Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika – Farmakológiai Intézet) tanulmányait levelezős hallgatóként szeretné folytatni 2015. szeptember 1-től, tekintettel arra, hogy állást kapott. A kérést a DHT támogatja.

Horváth Hajnalka, I. éves PhD-hallgató (Biológiai Intézet) tanulmá-

nyainak halasztását kéri 2015. szeptember 1-től 2016. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kardos Dániel József, II. éves PhD-hallgató (Sebészeti Klinika – Gyermekklinika) tanulmányainak halasztását kéri 2015. szeptember 1-től 2016. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Horváth Petra, II. éves PhD-hallgató (Gyermekklinika) tanulmányainak halasztását kéri 2015. szeptember 1-től 2016. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Werling Dóra, II. éves PhD-hallgató (Anatómiai Intézet – Szülészeti Klinika) 2015. szeptember 1-től folytatja állami ösztöndíjas PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Zagorác Olga, III. éves PhD-hallgató (Élettani Intézet) 2015. szeptember 1-től folytatja állami ösztöndíjas PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Petrovics Dóra, III. éves PhD-hallgató (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) tényleges témavezetője dr. Márk László, egyetemi docens és dr. Takátsy Anikó, egyetemi adjunktus. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Ugor Emese, I. éves PhD-hallgató (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet) tényleges témavezetője dr. Berki Tímea, egyetemi tanár és dr. Simon Diána, egyetemi adjunktus. A kérést a DHT támogatja.

Bognár András, I. éves PhD-hallgató (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet) tényleges témavezetője dr. Berki Tímea egyetemi tanár és dr. Simon Diána egyetemi adjunktus. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Budán Ferenc Csaba, I. éves PhD-hallgató (Orvosi Népegészség-tani Intézet) állami ösztöndíjas PhD-tanulmányai megkezdése előtt elvégzett PhD-kurszusainak tanulmányi kreditként történő elismerését és beszámítását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Varga Ádám, II. éves PhD-hallgató (Sebészeti Klinika) szigorlata 2015. április 30-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Kovács Tamás, III. éves PhD-hallgató (IBI – Gyógyszerészi Biotechnológiai Tanszék) értekezésének véde 2015. április 29-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Botz Bálint, III. éves PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet) 2015. július 1-től lemond állami ösztöndíjáról, tekintettel arra, hogy állást kapott. A bejelentést a DHT tudomásul vette. Nevezett értekezésének véde 2015. május 7-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

2/b Önköltséges (levelezős) PhD-hallgatók ügyei

- Dr. Rashed Aref* (Zalaegerszeg) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Koller Ákos egyetemi tanár által eddig vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Szabados Sándor egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Varga-Nagy Noémi* (Szívgyógyászati Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Koller Ákos egyetemi tanár által eddig vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Faludi Réka egyetemi adjunktus). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Somoskövi István* (Fogászati Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Olasz Lajos egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Radnai Márta egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Markovics Dóra* (Fogászati Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Olasz Lajos egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Radnai Márta egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Baumann Petra* (Fogászati Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Olasz Lajos egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Radnai Márta egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Loibl Csaba* (AITI) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Bogár Lajos egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Csontos Csaba egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Szócs Attila* (Marosvásárhely) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Kiss István egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Berényi Károly* (Orvosi Népegészségtani Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Kiss István egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Feiszt Zsófia* (I. Belklinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Kiss István egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Szilárd István tudományos tanácsadó). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Balló András* (Urológiai Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Gőcze Péter egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezetők: dr. Kopa Zsolt egyetemi docens (SE) és dr. Szántó Árpád klinikai főorvos). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Gódi Szilárd* (I. sz. Belgyógyászati Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Gőcze Péter egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Boronkai Árpád egyetemi adjunktus). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Bognár Laura* (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Horváth Örs Péter egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezetők: dr. Papp András egyetemi adjunktus és dr. Jancsó Gábor egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Halvax Péter Ákos* (Németország) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Horváth Örs Péter egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Vereczkei András egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Molnár Krisztián* (Radiológiai Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Csernus Valér egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezetők: dr. Reglődi Dóra egyetemi tanár és dr. Nagy Zsuzsanna c. egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Csecsei Péter* (Neurológiai Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Komoly Sámuel egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Szapáry László egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Markó Gábor* (Székesfehérvár) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Bogner Péter egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Barsi Péter egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Kálovits Ferenc* (Szombathely) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Büki András egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Hau Lídia* (Gyermekklinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Tényi Tamás egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezetői: dr. Tényi Tamás egyetemi tanár és dr. Csábi Györgyi egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Harangozó Judit* (SE) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Tényi Tamás egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.
- Maróti Péter Dezső* (Pécs) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Nyitrai Miklós egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.
- Anna Katharina Sophie Häusler* (Németország) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Pintér Erika egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezetők: dr. Koppán Miklós egyetemi docens és dr. Helyes Zsuzsanna egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Heim Szilvia*, levelező PhD-hallgató (Magatartástudományi Intézet – Családorvostani Intézet) 2015. szeptember 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Németh Roland*, levelezős PhD-hallgató (Pszichiátriai Klinika – Győr) 2015. szeptember 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Tóth Krisztina*, levelező PhD-hallgató (Szülészeti Klinika – AITI) 2015. szeptember 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Nagy Péter*, levelező PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet – Németország) 2015. szeptember 1-től 2016. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Szélig Lívia*, levelező PhD-hallgató (Laboratóriumi Medicina Intézet – AITI) 2015. szeptember 1-től folytatja levelezős PhD tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Moezzi Mehdi* levelező PhD-hallgató (Biofizikai Intézet – Bőrklinika) 2015. szeptember 1-től folytatja levelező PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Hormay Edina*, levelező PhD-hallgató (Élettani Intézet) 2015. szeptember 1-től folytatja levelezős PhD tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Csetényi Bettina*, levelező PhD-hallgató (Élettani Intézet) 2015. szeptember 1-től folytatja levelezős PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Ujfalusi-Pozsonyi Kinga*, levelező PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) 2015. szeptember 1-től folytatja levelezős PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dénes Tiünde*, levelező PhD-hallgató (Farmakognózi Intézet - Marosvásárhely) 2015. szeptember 1-től folytatja levelező PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Szabó Tamás*, levelező PhD-hallgató (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet – Traumatológiai Klinika) 2015. szeptember 1-től folytatja levelező PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Nagy Tibor Aladár*, levelező PhD-hallgató (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) szigorlata 2015. június 15-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

2/c Egyéni felkészülők ügyei

Boros Melinda, egyéni felkészülő (Farmakológiai Intézet) elkészítette az értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Lucza Tivadar, egyéni felkészülő (Magartartástudományi Intézet) elkészítette az értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Deli Gabriella, egyéni felkészülő (Neurológiai Klinika) elkészítette az értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Melegh Szilvia Zsóka, egyéni felkészülő (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) elkészítette az értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Horváth Gábor, egyéni felkészülő (Anatómiai Intézet) elkészítette az értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Török Katalin, egyéni felkészülő (Gyermekklinika) elkészítette az értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Bóné Beáta, egyéni felkészülő (Neurológiai Klinika) szigorlata 2015. május 5-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Horváth Réka, egyéni felkészülő (Neurológiai Klinika) szigorlatai 2015. május 26-án 100%-os eredménnyel megtörténtek.

Kovács Viktória, egyéni felkészülő (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) szigorlata 2015. június 2-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Bojcssev Sztoján, egyéni felkészülő (Farmakológiai Intézet) értekezésének védeése 2015. május 14-én 92%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Borbély Éva, egyéni felkészülő (Farmakológiai Intézet) értekezésének védeése 2015. május 15-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Németh Adrienn Katalin, egyéni felkészülő (Anatómiai Intézet – Fül-Orr-Gégeklinika) értekezésének védeése 2015. május 27-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Dömötör András, egyéni felkészülő (I. sz. Belgyógyászati Klinika – Veszprém) értekezésének védeése 2015. június 1-jén 80%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Czipri Máttyás, egyéni felkészülő (Otropédiai Klinika) értekezésének védeése 2015. június 8-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Fathi Khaled egyéni felkészülő (Gyermekklinika – Szekszárd) értekezésének védeése 2015. június 12-én 90%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Ottóffy Gábor, egyéni felkészülő (Gyermekklinika) értekezésének védeése 2015. június 18-án 96%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Huber Tamás, egyéni felkészülő (Biofizikai Intézet) értekezésének

védeése 2015. június 22-én 96%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Varga Eszter, egyéni felkészülő (Pszichiátriai Klinika) értekezésének védeése 2015. június 24-én 92%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Jancsik Veronika Ágnes, egyéni felkészülő (Fogászati Klinika – Tatabánya) értekezésének védeése 2015. június 25-én 85%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

3. PhD felvételi: Lezajlott a szóbeli felvételi elbeszélgetés. Ebben az évben 37 fő államilag finanszírozott nappali tagozatos PhD-hallgatót vettünk fel.

4. Egyebek

■ **Dr. Tóth Kálmán** egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Bajnok László egyetemi tanárt. A téma címe: Hemoreológiai változások metabolikus szindrómában. A kérést a DHT támogatja.

■ **Dr. Gócze Péter** egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Kopa Zsolt egyetemi docent (SE). A téma címe: Nem obstruktív eredetű azoospermák (NOA) karakterisztikája – a spermiumnyerés sikerességét befolyásoló és előrejelző tényezők vizsgálata. A kérést a DHT támogatja.

■ **Dr. Szokodi István** egyetemi docens témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Faludi Réka egyetemi adjunktust. A téma címe: Diasztolés stressz-echokardiográfia alkalmazási lehetőségei systemás sclerosiban. A kérést a DHT támogatja.

■ **Dr. Sümege Balázs** egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni az Interdiszciplináris Orvostudományok Doktori Iskolában dr. Bock-Marquette Ildikó tudományos főmunkatársat. A kérést a DHT támogatja.

■ **A „B-2/2013 Parenchymás szervek akut és krónikus sérülései, következmények: a diagnosztika és a terápia eszköztára”** c. PhD-program további működése: a program 2015. július 1-től Dr. Molnár F. Tamás egyetemi tanár vezetésével működik tovább.

■ **A „B-2/2004 Kardiovaszkuláris betegségek klinikai és molekuláris szintű új mechanizmusainak, diagnosztikájának és terápiájának kutatása”** c. PhD-program további működése: a program 2015. július 1-től dr. Szokodi István egyetemi docens vezetésével működik tovább.

■ **Graz-i Orvosegyetemmel** kötendő együttműködés: a DHT a következő ülésen tesz javaslatot a tényleges együttműködésre.

■ **Külföldi levelező hallgatók** által fizetendő tandíj összege: a DHT határozata alapján a tandíj összege 2000 USD/félév.

■ A PhD-képzésben résztvevők **időszakos szóbeli beszámolójának** megtartása: a DHT a következő ülésen dönt a részletekről.

■ Javaslat az állami ösztöndíjas PhD-hallgatók **doktori képzési költségének emelésére**, valamint a levelező képzésben résztvevőkre történő kiterjesztésére: a Tanács egyhangú szavazással javasolja az állami ösztöndíjas PhD-hallgatók doktori képzési költségének duplájára emelését, valamint a levelező képzésben résztvevőkre történő kiterjesztését. A levelező képzésben résztvevők képzési költségének javasolt mértéke az állami ösztöndíjas PhD-hallgatók képzési költségének 2/3-a.

Dr. Szekeres Júlia
egyetemi tanár
a PTE, ÁOK Doktori és
Habilitációs Tanácsának elnöke

„Remélem, az elmenetelem nem megtorpanást idéz majd elő, hanem a társaim bebizonyítják, hogy ez életrevaló csapat nemcsak az összetartozásban, hanem az eredményességben is

Az Orvostudományi Kar vízilabda csapata a 2011/12-es tanév tavaszi félévében hallgatókból alakult meg. Azóta számos megmérettetésen vettek részt a sportszerető fiatalok, akik ez idő alatt egyre jobban összekovácsolódtak. Dr. Miseta Attila, dékán és dr. Nyitrai Miklós, professzor támogatásával az együttes idén már az országos bajnokság harmadik osztályában, az OB2-ben is részt vehetett és remekül helytállt. A csapatot Nádasi Gergő, gyógyszerészhallgató alapította és edzette, aki a magyar másodosztályban aktív versenyzőként a legtöbb tapasztalatú a diákok közül. A közös munka sajnos véget ért, mert Gergő miután megkapta a diplomáját, Szegeden folytatja szakmai pályafutását. Ám ez nem jelenti azt, hogy véglegesen elszakad a pécsiektől, sőt, különös figyelemmel követi majd csapata sorsának alakulását. Pécsi tartózkodásának utolsó napján találkoztunk, amikor már pakolt haza.

– **Mindent becsomagolt már?**

– Még nem, az öt év jegyzeteinek dobozolása még hátravan, de a ruháimat már hazaküldtem. Nehéz lélekkel fogok bele a csomagolásba, próbálnám elodázni a költözést. Ez azért van, mert nehezen hoztam meg a döntést, hogy hazamegyek. Ajánlatokat itt, Pécsen is kaptam, de végül a családi kötelek győzött. A csapatot is borzasztóan sajnálom, de meccseikre eljárók majd, ahogyan a közös találkozókra is. Szakmáznai már nem fogok velük, de bízom abban, hogy a barátság megmarad köztünk. Ez hobbicsapat, mindenképpen a sport szeretetért van benne, nagyon büszke vagyok arra, hogy ennyire összeállt ez a társaság.

– **Megvan már az utódja?**

– Igen, körvonalazódik, ki vált majd az edzői poszton. Bevaló, eleinte kicsit tartottam attól, mi lesz, ha magukra hagyom őket, mivel nagyon rám támaszkodott a csapat. Természetesen, engem is megkérdeztek arról, kit javasolnék, de ebbe nem akartam beleszólni, éppen azért, hogy a társaim döntsék el, számukra ki a legalkalmasabb a csapatkapitányi posztra. Mindenképpen olyan embernek kell lennie, aki példa lehet a többiek előtt, aki ezt a feladatot éveken át tudja vállalni, és nem utolsósorban, aki küzd és őszintén lelkesedik. Feltételezhetően lesz egy külső edző, tapasztalt vezető is mellettük, aki egykor remek játékos volt, de ő még nem mondott igent a felkérésre. Nagyon bízom benne, hogy őt is sikerül megnyerni az ügynek, sokat jelentene a csapatnak.

– **Őn hogyan lett az edzője ennek a csapatnak?**

– Téczy Tamás tanár úr ötlete volt az, hogy hozzunk létre egy vízilabdacsapatot Pécsen, és vegyünk részt a Medikus Kupán ebben a sportágban is. Mivel én akkoriban is aktív játékos voltam, segítettem hallgatókat verbuválni, majd számukra elkezdtem edzéseket tartani. Aztán valahogyan benne ragadtam az edzői pozícióban, talán azért, mert hallgattak rám, tudtam őket fegyelmezni, és bíztak bennem.

– **Könnyen összeállt a csapat? Volt elég jelentkező?**

– Először magam is meglepődtem, milyen sokan jöttek. Idővel, persze, néhányan lemorzsolódtak. Volt, aki azért, mert rájött, túlságosan is amatőr ehhez a sportághoz, más azért, mert nem kapott olyan szerepet a játékban, amilyenre vágyott. A lényeg, hogy a kemény magra mindig lehetett számítani. Ami biztosra vehető, hogy jövőre ez a csapat megmarad, sőt, egy-két emberrel erősödik is.

– **Az Ön vízilabdás múltja honnan ered?**

– Még általános iskolából. Hódmezővásárhelyen tíz évesen kezdtem vízilabdázni, amit aztán folytattam a középiskolában is. Az egyetem előtt kihagytam két évet, akkor Szegeden éltem, ott is játszottam másodosztályú felnőtt csapatban. Az OB I-gyel is próbálkoztam, edzettem is velük, de mielőtt oda bekerültem, felvettek Pécsre. Itt aztán jött a csapat szervezés és az edzősködés, míg a játékot Szegeden folytattam, minden egyes szombaton utaztam ezért haza. Mikor aztán belefáradtam a sok utazgatásba, átigazoltam Pécsre, és két szezont játszottam az itteni másodosztályú felnőtt csapatban.

– **Edzeni azért mást jelent, mint játszani.**

– Valóban, teljesen mást, játszani jobb, kevésbé felelősségteljes feladat. Heti kétszer tartottam edzést a fiúknak, remélem, a jövőben már heti hármat is sikerül majd edzeniük, mert annyi mindenképpen szükségeltetne a sikeres játékhoz.

– **Amellett, hogy a többi egyetemi csapathoz hasonlóan megmérettettek a Medikus Kupán és az egyetemi bajnokságban, miért vállalkoztak arra, hogy az országos bajnokságban is elinduljanak?**

– Volt motivációja a csapatnak, szerettünk volna még több meccset játszani. Emellett szakmai segítséget is kaptunk ehhez a PVSK-tól Lukács Gergő személyében, aki látta a játékunkat. Sokat jelentett az Orvoskar támogatása is, Téczy Tamás tanár úrnak, Nyitrai Miklós professzor úrnak és Miseta Attila dékán úrnak is hálaival tartozunk ezért, hisz az országos bajnokságban való részvétel költséges.

– **Mi volt a titka a csapat összetartásának úgy, hogy azért időről időre változott a csapat létszáma, összetétele?**

– Szerencsére azok közül, akikkel együtt kezdtünk, a többség mindvégig kitartott, hat-hét ember mindig megjelent az edzéseken. A gondot inkább az jelentette, hogy az ország hét-nyolc pontjáról, hét-nyolc teljesen különböző csapatból érkeztek ide a játékosok. Eltérőek voltak a technikák, a berögződések, de mégis egy irányba kellett terelnem őket. Ezt próbáltam a csapattagokkal egyetértésben megtenni, a döntéseink közösek voltak, talán ezért is lettünk annyira összetartóak.

– **Ha maradna még edzőnek – kis önkritikával élve – mit csinálna másképp a jövőben?**

– Élesebb határt vonnék az edző és a barát személye közé, még akkor is, ha egykorúak vagyunk, és a szabadidőnkben együtt sörözzünk. Voltak problémáim a fegyelmezéssel, különös tekintettel a késésekre. Már azt is bevezettem, hogy korábbi időpontra tettem az edzés kezdetét, de volt, hogy az sem használt. Az edzés látogatottságával szerencsére nem volt gond, bár néha éltek olyan kifogásokkal, amiket nehezen tűrtem. Ha mérges voltam a csapatra, az edzésbe beleépítettem egy kis szigorítást, de a büntetéseknek nem voltam híve. Már csak azért sem, mert nem akartam elvenni a kedvüket, hisz ők mégsem profik. A legnagyobb büntetés az volt, amikor eltiltottam az egyik társamat a játék lehetőségétől, mert rendszeresen hiányzott az edzésekről. De ezt inkább kényszerhelyzetnek nevezném, nem tudtam mást tenni. Az említett külső edző nálam biztosan szigorúbb lesz majd.

– **Erőben, kitartásban hol áll jelenleg ez a csapat?**

– Nem a csúcson hagyom itt őket, hanem a fejlődésüknek egy bizonyos szakaszában. Remélem, hogy az elmenetelem nem megtorpanást idéz majd elő, hanem éppen ellenkezőleg: bebizonyítják,

hogy életrevaló csapat, nemcsak az összetartozásban, hanem az eredményességben is. Meggyőződésem, hogy képesek rá.

– **Milyen eredményre számít tőlük a jövőben?**

– A Medikus Kupán most már győzniük kell, mert mindig másodikkak voltunk, és ezt már unjuk. (nevet – *a szerk.*) A férfi harmadosztályú bajnokságban is dobogós helyezésre számítok, a rutintalanság levetkőzésével erre minden esély megvan. Akik például most nyerni fognak, velük döntetlent és szoros mérkőzéseket is játszottunk. Még több edzésre, még jobb taktikára lesz szükség a jövőben. Mindemellett már az eredménynek számít, ha a továbbiak-

ban sem bomlanak fel, hanem egyre inkább beépülnek az egyetem és az ország életébe.

– **Ilyen és ehhez hasonló szavakkal próbált lelket is önteni beléjük, ha elengedett a társaság?**

– Igen, próbálkoztam mindenfélével. Mindenesetre rossz volt a szomorú arcokat látni hazafelé a buszon, ha nem győztünk, mert tudtam, hogy az akarat mindenki benn van. Ezt az akaratot erősítettem bennük mindig.

– **Ön Szegeden folytatja a vízilabdázást?**

– Igen, már várnak a csapatban. Van egy ikertestvérem, aki Szegeden jár egyetemre, egy év múlva végez majd, ugyancsak gyógyszerészként. Ő is ebben a másodosztályú csapatban játszik. Hogy mennyi időm lesz majd a sportra a munka mellett, még nem tudom, de semmiképpen sem szeretném abbahagyni. A szegedi ugyan nem túl erős együttes, de ez nem baj, hisz engem főként a sport szeretete vonz. Azon is gondolkodtam, hogy visszajövök játszani a pécsi-ekhez, mert forduló háromhetente van, szombatonként. De sajnos, a nagy távolságok mellett erről azért is le kellett mondanom, mert lesz olyan szombat, amikor dolgozni fogok.

– **Az ikertestvére legalább olyan jól játszik, mint Ön?**

– Más poszton ugyan, de igen. Én center vagyok, ő pedig védő. Idén először játszottunk egymás ellen tétmeccsen. A mi csapatunk győzött, ráadásul lőttem róla egy gólt is. Nagyon furcsa érzés volt, így aztán örülök, hogy együtt küzdhetek majd a testvéremmel.

Schweier Rita

Megjelent Wéber György, Ferencz Andrea és Sándor József szerkesztésében:

MŰTÉTTAN

SZERKESZTETTE:
Wéber György
Ferencz Andrea
Sándor József

MŰTÉTTAN

- több mint **2000 illusztráció**
- **korszerű** és modern kiadvány, mely a múltat, a jelent és a jövőt egységben ismer-teti
- Igazi oktatásra-tanulásra írt **egyetemi tan-könyv**, de a **graduális és posztgraduális képzésen** túl a **tapasztalt sebészek** érdeklő-désére is számít
- **ápolók és mütös szakdolgozók** számára is fontos ismeretanyagot nyújt
- **állatorvosoknak** és **állatkísérleti kutatások** iránt érdeklődők számára is ajánljuk
- **Dr. Perner Ferenc, Dr. Horváth Őrs Péter** és **Dr. Sótanyi Péter** ajánlásával

Megvásárolható a PTE Student Service Iskolaszövetkezet Könyvesboltban:
7624 Pécs, Ifjúság utca 6.
Telefon: 06 72 503-600/24519
Nyitvatartási idő: H-Cs: 9-12 / 13-15 óra, P: 9-12 / 13-15 óra

Megrendelhető a kiadó honlapjáról.

www.semmelweiskiado.hu

Az Orvostudományi és Egészségtudományi Szakosztály programja

2015. szeptember 14. – Felkért előadások – Emlékezés Romhányi György professzorra születésének 110. évfordulója alkalmából

Prof. Dr. Németh Péter, PTE KK Immunológiai és Biotechnológiai Intézet: A biológiai evolúció hagyatékai az immunrendszer felépítésében és működésében. Tisztelgés Romhányi professzor tanítása előtt (40 perc)

Dr. Tornóczki Tamás, PTE KK Patológiai Intézet: Pathologia 2015. Az elődök szellemisége a XXI. század elején (40 perc)

2015. szeptember 21. – Felkért előadások

Dr. John Voss, Institute of Biochemistry & Molecular Medicine, University California, Davis, USA.: The molecular pathogenesis of Alzheimer's disease studied by site-directed spin labeling (40 perc) – az előadót bemutatja: *dr. Kálai Tamás*

Dr. Szekeres-Solymár Margit, PTE ÁOK Kóréletani és Gerontológiai Intézet (25 perc): Energetikai kompromisszumok rövid és hosszú távú teljes éhezésben – biotelemetriás vizsgálatok

Dr. Berenténé dr. Bene Judit, PTE KK Orvosi Genetikai Intézet: A humán karnitin homeosztázis vizsgálata tandem tömegspektrometriával (25 perc)

2015. szeptember 28. – Felkért előadás – Tanulságos esetek fóruma

Prof. Dr. Aldo M. Roccaro, Dana-Farber Cancer Institute, Harvard Medical School, Boston, MA.USA: Bench-to-bedside research in hematologic malignancies: pathogenetic and therapeutic implications (40 perc) – az előadót bemutatja: *dr. Szereday László*

Óvodai pánik: TBC-s beteg a gyermekem? (Esetgazdák: *dr. Szabó-Nemes Judit*, *dr. Tóth Gergely*, *dr. Világos Eszter*; Gyermekosztály, Tolna Megyei Balassa János Oktatókórház, Szekszárd)

Halállal végződő paraneopláziás szindrómás esetek a szemészeti gyakorlatban – a multidiszciplináris megközelítés fontossága (Esetgazdák: *dr. Varsányi Balázs*, *dr. Ács Péter*, *dr. Juhász Annamária*, *dr. Komoly Sámuel*, *dr. Bíró Zsolt*, PTE KK Szemészeti és Neurológiai Klinika)

2015. október 5. – Felkért előadások

Prof. Dr. David W. Carley, Center for Narcolepsy, Sleep and Health Research, University of Illinois at Chicago, Chicago, IL. USA.: Pathogenesis and novel treatment options for sleep apnoe: Where do we go from here? (40 perc) – az előadót bemutatja: *dr. Frank Dorottya*

Dr. Erhardt Éva, PTE KK Gyermekgyógyászati Klinika: Az elhízás endokrinológiai vonatkozásai (25 perc)

Dr. Fittler András, PTE ÁOK Gyógyszerészeti Intézet: Az internetes gyógyszerforgalmazás, gyógyszerhamisítás veszélyeinek a vizsgálata (25 perc)

2015. október 12. – Felkért előadás – Tanulságos esetek fóruma

Prof. Dr. Christian Huck, Institute of Analytical Chemistry and Radiochemistry, University of Innsbruck, Austria: Analytical challenges and solutions in bio-, phyto- and food analysis (40 perc) – az előadót bemutatja: *dr. Ohmacht Róbert*

Multiplex pulmonalis kerekárnyék here tumoros betegnél – biztos, hogy áttét? (Esetgazdák: *dr. Papp Emőke*, *dr. Sárosi Veronika*, *dr. Mislai Zsuzsanna*, *dr. Szántó Zalán*, *dr. László Terézia*, PTE KK I. számú Belklinika, Pulmonológia, Onkoterápiás Intézet, Sebészeti Klinika, Patológiai Intézet) Térdízületi injekcióból csípőízületi gennyedés (Esetgazdák: *dr. Faragó Bence*, *dr. Börzsei László*, *dr. Borsiczky Balázs*, Baleseti Sebészeti Osztály, Kaposi Mór Oktató Kórház, Kaposvár)

2015. október 19. – Felkért előadások

Dr. Decsi Tamás, PTE KK Gyermekgyógyászati Klinika: A molekulán belüli kettős kötésektől a táplálkozási ajánlásokig (40 perc)

Dr. Ábrahám István, PTE ÁOK Élettani Intézet: A hormonok hatása az agyműködésre: a molekuláktól a viselkedésig (40 perc)

2015. október 26. – Felkért előadás – Tanulságos esetek fóruma

Prof. Dr. Kenneth Beaman, Clinical Immunology Laboratory, Department of Microbiology and Immunology, Rosalind Franklin University of Medicine and Science, Chicago, IL. USA: Pregnancy is a model for tumors not transplant (40 perc) – az előadót bemutatja: *dr. Szekeres Júlia*

Vater-papillacarcinoma kapesán multidiszciplináris ellátást igénylő beteg esete (Esetgazda: *dr. Boronkai Árpád*, PTE KK Onkoterápiás Intézet)

Long QT syndroma igen ritka formájának (Timothy syndroma) lefolyása (Esetgazda: *dr. Bácsi Attila*, Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktatókórház, II. számú Belgyógyászat, Székesfehérvár)

2015. november 2. – Felkért előadások

Dr. Bogner Péter, PTE KK Radiológiai Klinika: Diffúziós MR képalkotás: a mikrostrukturális változások nyomában (40 perc)

Dr. Matolcsy András, 1. sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet, Semmelweis Egyetem, Budapest: A lymphoma progresszió nyomában (40 perc)

**Az ülések 16 órakor kezdődnek
a PTE, ÁOK, Elméleti Tömb, Dr. Donhoffer Szilárd
(III. számú) tantermében,
Pécs, Szigeti út 12.**

A következő számunkban folytatjuk.

„A bizonytalantól félni vagy szorongva élni, az a lehető legrosszabb”

Életeket ment az az okos telefonokra ingyenesen letölthető alkalmazás, amit a tüdődaganat kialakulásának kockázati felmérésére fejlesztett ki egy orvoscsapat. Az applikációt tavaly novemberben vezették be, azóta egyre többen érdeklődnek iránta, már nemcsak Magyarországon, de külföldön is. Kitalálójával, dr. Szántó Zalán egyetemi adjunktussal, a Sebészeti Klinika mellkassebészeti osztályának vezetőjével kidolgozásának részleteiről és az azóta begyűjtött tapasztalatakról beszélgettünk.

– **Hány ember került Önökhöz a mobiltelefonos applikáció tavaly évi bevezetése óta?**

– Azt egyelőre nem tudjuk követni itt a sebészeti osztályon, hogy hány ember került hozzánk az applikáció alkalmazásának következményeként, de az bizonyos, hogy az alkalmazás intő jelei kapcsán sokaknak megkezdődött a kivizsgálása, tehát eljutottak a különböző szűrőközpontokba az emberek nemcsak Pécsen, de az ország más tájain is.

– **Mit kell tudnunk erről az applikációról amellet, hogy ingyenesen és egyszerűen letölthető?**

– A lényege éppen ebben rejlik: az okos telefonos platformok boltjaiból könnyen letölthető alkalmazásról van szó, ami aztán korlátlanul használható, tehát a kérdésekre nemcsak a saját adatainkkal, de a környezetünkben, a családjában élők adataival is válaszolhatunk. A nyitó oldalon egy logót találunk, továbbá egy ismertetőt arról, miről is szól. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy mindenkinek érdemes kitöltenie ezt a kérdéssort, különös tekintettel azokra, akiknek a családjában van, vagy volt tüdődaganatos hozzátartozó, olyan körülmények között él, hogy veszélyeztetett lehet, netán maga is régóta dohányzik, fiatalon kezdte el ezt a káros szenvedélyt, vagy olyan, más jellegű szennyeződés érte, aminek következtében a betegség kialakulásának esélye fokozott lehet. A kitöltést úgy próbáltuk segíteni, hogy egyszerű kérdéseket fogalmaztunk, amikre egyszerű válaszokat lehet adni. A nem és az életkor megadása után következik a dohányzásra utaló kérdés, ami a későbbiekben kettébontja a válaszadás lehetőségét: külön csomagban kezelve eztán a dohányzókat azoktól, akik nem élnek ezzel a szenvedéllyel, és megint külön azoktól, akik már leszoktak. Kérdések utalnak a passzív dohányzásra, a családi anamnézisre a tüdőrák tekintetében, az élettérre, ami a városi, avagy a falusi létre utal, illetve az asbeszt-szennyeződés lehetőségére. Utóbbi is nagyon fontos, mert sokan nincsenek tisztában azzal, hogy érthette-e őket ilyen jellegű szennyeződés. Szerencsére ma már komoly törekvések vannak arra vonatkozóan, hogy az asbesztet a közvetlen élő környezetünkben kivonjuk. Ami tartalmaz asbesztet, az a palatetők anyaga, vagy régebben a teherautók fékjei, így a nagy kereszteződések közelében élők komolyan ki voltak téve ennek a hatásnak, a szennyeződés ezeken a területeken mérhető is volt. Az asbesztet a korábbiakban használták még tűzhelyek hőszigetelésére is. A kitöltés végén a program választ ad arra, hogy az illető a nem veszélyeztetett, a mérsékelten veszélyeztetett, avagy a fokozottan veszélyeztetett csoportba tartozik-e. Az applikációban színekkel is jelezzük a veszélyeztetettség fokait: a zöld a nemleges válasza utal, a narancs a mérsékelten, a piros a fokozottan veszélyeztetettségre. A program ezen válaszok nyomán javaslatot fogalmaz meg azzal kapcsolatban, mit

tehet a kitöltő a megelőzésért, egészsége megőrzéséért, avagy merre indulhat tovább, ha segítségre van szüksége. Belefoglaltuk azokat a pontokat is, amelyek arra utalhatnak, hogy az illetőnek tüdőrákos betegsége lehet. Ilyen a véres köpet, a mellkasi fájdalom, a hosszan tartó rekedtség, a légszomj, vagy a két hétnél tovább elhúzódó köhögés. Utóbbit a legtöbben nem veszik kellően komolyan, holott nem egyszer ez az egyetlen jel, ami a betegsége utal. Ezeket a tüneteket azért is szedtük össze, hogy ha valaki a környezetében tapasztalja őket, vagy csak egyet is közülük, időben figyeljen fel rájuk és kérjen segítséget.

– **Nagyon érdekes kérdés az is, ami a jövőre utal: mi történhet azzal, aki nem veszélyeztetett, tíz vagy húsz év múlva?**

– Ez abban az esetben is érdekes lehet, ha az illető a mérsékelten veszélyeztetett csoportba tartozik. Előre tudjuk ugyanis jelezni azt, hogy ha ugyanezen körülmények között élünk, akkor az évek múltával melyik csoportba tartozunk majd. Ha mondjuk egy harminc éves ember tölti ki ezt az applikációt, aki dohányos és városban él, elképzelhető, hogy ha nem változtat az életvitelén, akkor öt-tíz év múlva még csak a mérsékelten veszélyeztetettek közé, ám húsz év elteltével már a fokozottan veszélyeztetettek csoportjába tartozik majd.

– **Talán az a legfontosabb ebben a tesztben, hogy a végén az illetőt arra sarkallja, menjen el szűrővizsgálatra.**

– Igen, egyben ez az egyik legnehezebb lépés is. Annak örülnek a legjobban, ha ezt el tudnánk érni. A kérdéssor végén a kitöltőt a program elirányítja a hozzá legközelebb eső szűrőközpontba egy navigáció segítségével. Ezeket a szűrőállomásokat meg is jelöltük Magyarország térképén. Pécsen azt is sikerült elérnünk, hogy ha valaki a Diagnosztikai Központban jelentkezik azzal, hogy ezen applikáció alapján a fokozottan veszélyeztetett csoportba tartozik, már kérheti is a CT-vizsgálatát, lerövidítve ezzel az egyébként hosszas procedúrát. Tüdődaganat észlelése esetén szakorvosi ellátását is gyorsan meg tudjuk kezdeni. A tüdőszűrés fogalma egyébként Magyarországon már régóta ismert, ez az esetek többségében mellkasi röntgent jelentett. Mintegy hatvan éven át minden 18 év fölötti ember találkozott ezzel, amit elsőrendűen a tuberkulózis, azaz a gyulladáshoz vezető betegségek szűrésére alkalmaztak kellő hatékonysággal. A röntgennek ez a ma is létező formája azonban csak az esetek elenyésző számában alkalmas a tüdődaganat felfedezésére, annak korai felismerésére. Mai ismereteink szerint erre a mellkasi CT-vizsgálat a legjobb módszer. Ez még drágább, és nagyobb sugárterheléssel is jár, mint egy mellkasi röntgenvizsgálat, éppen ezért törekedtünk arra, hogy rendelkezünk olyan berendezéssel, ami kevésbé terheli meg a szervezetet. Ma Magyarország legtöbb diagnosztikai központjában van már olyan készülék, amely alacsony dózisu sugárterheléssel jár, ez azt jelenti, hogy a hagyományos CT-terhelésének mindössze egyhuszadával. Ennek a berendezésnek az alkalmazásával a korai stádiumban lévő tüdődaganatot száz esetből 90-95-ben észre tudjuk venni, míg a hagyományos mellkasröntgennel ez csak az esetek mintegy felénél volt észlelhető.

– **Azt az embert, aki azt az eredményt kapja, hogy mérsékelten, avagy fokozottan veszélyeztetett, hova irányítják? Rögtön egy olyan központba, ahol ez a bizonyos CT-berendezés rendelkezésre áll?**

– Egyelőre nem, az applikáció pillanatnyilag az összes ma

gyar tüdőgyógyászati szűrőközpontnak az elérhetőségét tartalmazza. Ezekre a helyekre az illető találkozik egy szakemberrel, akivel konzultálhat. Az lenne a szerencsés, ha azonnal elkészülhetne ez a bizonyos alacsony dózisu sugárterheléssel járó CT-felvétel, ami a megyei központú betegellátó helyeken meg is oldható. Ez egyébként egy fájdalomtalan, rövid, kontrasztanyag beadása nélküli szűrés.

– Ezt a típusú szűrést is évente lenne célszerű elvégeztetni?

– Erre még nem tudok pontos választ adni, hisz az egyetlen iránymutatót ezzel kapcsolatban azok a kiscsoportos vizsgálati eredmények jelentik, amiket a nagy külföldi centrumok készítettek. Lengyel kollégáink egy város lakosságát próbálták tudományos megközelítéssel bevonni ilyen, CT-szűrési programba. Az ő ajánlásuk alapján a fokozott rizikójú embereket ajánlatos lenne évente szűrni ezzel a bizonyos alacsony dózisu berendezéssel. Ez a módszer akár évtizedeken keresztül biztonságosan használható, mert korántsem jár akkora sugárterheléssel, mint a kontrasztanyag szűrés. A tüdőrák – annak ellenére, hogy egy nagyon agresszív és gyakori betegség, főként Magyarországon – nagyon jól, fájdalomtalanul szűrhető. Törekvésünk az, hogy egyre több diagnosztikai központ csatlakozzon ingyenes programunkhoz az országban, hogy ne csak a Pécs és a város környékén élőknek tudjunk segíteni, de mindazoknak, akik letöltik ezt az applikációt. Örülnék, ha az összes, országos centrumot sikerülne ilyen módon összefognunk.

– Eddig hányan válaszoltak az applikációban szereplő kérdésekre?

– A tavaly novemberi bevezetéstől idén május végéig több mint 53 ezer ember. Azt gondolom, ez szép eredmény, és bizakodó vagyok, hogy hamarosan egyre többen lesznek, akik vesznek egy nagy levegőt és válaszolnak a kérdésekre. Ha pedig azzal szembesülnek, hogy a mérsékelt és a fokozottan veszélyeztetettek közé tartoznak, vesznek egy még nagyobb levegőt és elmennek szakorvosi kivizsgálására, mert igazán csak utóbbi teljesülése esetén érjük el a célunkat. A bizonytalantól félni vagy szorongva élni, az a lehető legrosszabb. Az esetek többségében nem találunk daganatot a fokozott veszélyeztettség mögött sem, de egy vizsgálatot megér, hogy megbizonyosodjunk erről. Ha ugyanis tünetmentes valaki, de mégis ott van a betegség a tüdejében, akkor még idejében, gyorsan, kisebb fájdalommal gyógyítható lesz.

– Ez Európában is egyedülálló alkalmazás? Másutt hasonlót sem vezettek be?

– A tüdőrák esetében nincs tudomásom hasonlóról sem. Magyarországon egyedülálló ebben a tekintetben, ahogyan az volt a tüdőszűrés bevezetésében is. Máshol nem alkalmaztak ilyen komplex, a tüdő egészségét vizsgáló módszereket. Célunk az, hogy ezt a hagyományt modernizált formában továbbvigyük. Azt nem tartom jónak, hogy minden 18. életévét betöltött embert évente behívjunk mellkasröntgenre, de azt annál inkább, hogy ismervén azt a csoportot, amelyik a tüdőrák szempontjából fokozottan veszélyeztetett, hatékonyan szűrjük.

– Hogyan válhatott a tüdőrák az egyik vezető halálórá Magyarországon?

– A magyar tüdő esendőbb, mint a környező országokban élők. A tuberkulózist is magyar betegséggé ismerte az orvosi szakirodalom korábban úgy, mint morbus hungaricus. Ez a nép hajlamosabb a tüdőbetegségekre, valamint hordozunk ebben a szervünkben. Az okos telefonos kérdőív azért is jó, mert felgyorsítja a szűrés folyamatát. Nem kell felhívásokat, majd értesítése-

ket küldözgetni az embereknek, a telefonjuk mára már a társuk, és sokszor őszintébbek hozzá, mint az orvosukhoz, vagy akár saját magukhoz.

– Az applikáció kitöltői közt többen voltak-e a dohányosok?

– Igen, eddig a kitöltők több mint a fele az volt, ami azt jelenti, hogy érdeklő őket, mennyire minősülnek veszélyeztetetteknek. Az applikáció célja részben az, hogy azt a szorongást és bizonytalanságot, amiben egy dohányos él, megszüntesse.

– Elég motivációt éreznek-e a kitöltésre azok, akik életükben egy szál cigarettát sem szívtak el? A köztudatban még mindig jórészt az él, hogy a füstölők az elsődlegesen veszélyeztetettek a tüdőrák szempontjából.

– Sajnálatos módon ma már nemcsak a dohányosokat érinti a tüdőrák. Tapasztaljuk, hogy már az egészen fiatalok is megbetegedhetnek, akik soha nem gyújtottak rá. Nem a dohányzás az egyetlen rizikófaktor, legalább olyan fontos odafigyelni a családi halmozódásra. Akinél az egyik hozzátartozó már ebben a betegségben szenved, annak közel kétszeres a rizikója arra, hogy ő is az lehet anélkül, hogy dohányozna. Ha pedig több érintett hozzátartozója is van, ez a rizikó hatszorosára növekszik. Ezt ma még nem tudják elegendően.

– Azzal egyre többen kénytelenek szembesülni, hogy ez az egyik legveszélyesebb daganattípus. Mit jelent ez a túlélés időtartamát tekintve?

– Öt évvel a daganat diagnózisa után mindössze 5-10 százalékos a túlélési arány. Számunkra, sebészek számára még fontosabb az az adat, hogy száz frissen észlelt tüdőrákos betegből mindössze 17-20 embert tudunk megoperálni. A korai stádiumban észlelt daganat eltávolítása után ezeknek az embereknek a teljes gyógyulási esélye a legfrissebb adatok szerint 90-95 százalékos. De még egy viszonylag előrehaladottabb, operálható betegségnél is 50-60 százalékos ez az arány. A nem-kissejtes tüdőrákok képezik a daganatok jelentős részét, így korán felfedezett formájukban sebészileg a legjobb kezelni őket.

– Hogyan pattant ki a fejéből ennek az alkalmazásnak az ötlete?

– Az okos telefonok elterjedésével az ilyen-olyan applikációk közt éljük a hétköznapjainkat, így szinte automatikusan adódott az ötlet, hogy ez a kommunikációs csatorna kiváló lehetőség lenne az emberek megszólítására, egy olyan kapcsolati forma megteremtésére, ami eddig nem létezett. Ma már közel 4-5 millió okos telefon van Magyarországon, a családokban legalább egy ember rendelkezik ilyenekkel, tehát megvan az esély arra, hogy minden családba eljuthassunk. A mi szándékunk szerencsésen ta-

lálkozott az emberek igényeivel, és ez mindannyiunknak hasznos. Ráadásul minden egyes kitöltéssel okosodik is a programunk, hisz ha visszajelzést kapunk, akkor még pontosabb diagnosztikai képet alakíthatunk ki arról, kiknél fordul elő ez a betegségtípus. Ilyen lehetőség még soha nem állt rendelkezésünkre.

– **Mindent sikerült belefoglalniuk, amit elterveztek? Pontosnak és teljesnek tartja a kidolgozott kérdéssort?**

– Nincs minden benne. Léteznek még kérdések, amiket az e témában kutatók fontosnak tartanak, ám ezekről nincs száz százalékos bizonyosságunk, hogy a tüdőrák kialakulásában szerepet játszanak, így ezeket nem írtuk be a kérdőívbe. Elképzelhetőnek tartom, hogy a későbbiekben kiegészül ezekkel a program, és ez könnyen megvalósítható is lesz. A mostani verzió egyébként már a második, az elsőt módosítottunk.

– **Hányan vettek részt az applikáció kidolgozásában?**

– Kértük kutatók, valamint tüdőgyógyászok segítségét, együttműködtünk az egyetem Bioanalitikai Intézetével az algoritmus kidolgozásában, és olyan szakemberekre is szükségünk volt, akik a program megszerkesztéséhez értettek. Utóbbiakat a Markon Kft. munkatársaiban leltük meg, akik elkészítették ezt az applikációt a két leggyakoribb mobiltelefonos platformra.

– **Hagyományos számítógépre, PC-re is terveznek-e ilyen programot?**

– Nem, elsősorban az volt a célunk, hogy az embereket a „zsebükben” érhessük utol, mert ez az az eszköz, ami mindig a közelükben van. Többen használják ma a telefonjukat ily módon, mint a hagyományos PC-t. Az okos telefon tűnik ma a leghatékonyabb eszköznek a szűrésre. Az alkalmazás egyébként az E-szűrő nevet kapta, és Androidra, valamint az iOS operációs rendszerre hoztuk létre. A ezzel kapcsolatosan is segítséget kaphat az, akinek erre szüksége van. Itt egy videót találhat, ami útmutatást ad a program megértésében, valamint mindkét linket feltüntettük, amelyek a letöltést segítik.

– **Az angol és német nyelvű megjelenés mellett tervezik-e más nyelveken is a program elérését?**

– Igen, szerencsére egyre nagyobb az érdeklődés iránta. Terveinkben szerepel az olasz és a spanyol nyelvű megjelenítés, sőt már a mandarin is, kínai kollégáink unszolására. A programot bemutatam Lisszabonban, az európai mellkasebészeti kongresszuson, ahol beszámoltam az applikáció alkalmazásának első félévi eredményeiről is. Ennek hallatán többen felkapták a fejüket, és kérték, hogy országukban ők is bevezethessék. Örömmükre szolgál, hogy ennek semmilyen akadálya nincs, és ha sikerül kapacitálniuk az embereket, ők is élvezhetik majd az előnyeiket.

– **Rendelkeznek-e másutt is olyan fejlett szűrőhálózattal, mint mi itt, Magyarországon?**

– Sok helyen a tüdőszűrés fogalma sem ismert, ám tüdődaganat-kivizsgáló központok többnyire léteznek. Lengyelország jár az élen a tüdőrák CT-vizsgálatában, ugyanakkor Franciaországban például egyáltalán nem épült hálózat erre. Bár a franciák is érdeklődnek a program iránt, nekik először a szűrés feltételeit kell megteremteniük, azaz centrumokat kell létrehozniuk.

– **A szűrés finanszírozásával is jól áll Magyarország? Támogatja a társadalombiztosítás?**

– Ha valaki szakorvoson – tüdőgyógyászon, mellkasebészeten – keresztül kéri a CT-vizsgálatát, úgy annak költségeit a TB állja. Ha azonban azok után sétál be szűrésre, hogy kitöltötte az applikációt, arra nem szól a támogatás. Ma egy ilyen szűrésnek az ára 9 és 20 ezer forint között mozog, Pécsen szerencsénk

van, itt 9 ezer forintba kerül. Abban is szerencsések vagyunk, hogy júliustól a Pécsi Diagnosztikai Központ minden hónapban három ember alacsony dózisu CT-szűrővizsgálatának költségeit állja azok között, akik kitöltötték az applikációt és a fokozottan veszélyeztetettek közé tartoznak. Bízom benne, hogy országosan is sikerül majd a költségen módosítani az applikáció terjedésével a jövőben, már csak azért is, mert nem sokkal drágább, mint egy hagyományos mellkasszűrés. Viszonyításként ugyanakkor azt is fontos megemlíteni, hogy egy dohányosnak ez az összeg egy vagy két heti cigarettaadagja. Ha ezért cserébe kaphat biztonságot, akkor azért ez nem nagy ár annak, aki felelősséget érez az egészségéért.

– **A letöltések számának növekedésével párhuzamban nő-e azon munkatársak létszáma, akik a szűrést és a további vizsgálatokat, majd a műtéti beavatkozásokat végzik?**

– A pécsi központban naponta jelenleg 20 ilyen vizsgálatot tudnak elvégezni. Az applikáció alkalmazásával optimális esetben duplájára emelkedhet az operálandó betegek száma, ezt mi, mellkasebészek biztosan bírni fogjuk. Nem titkolt célunk az sem, hogy a fiatal sebészek számára még inkább népszerűsítsük a mellkasebészetet. Fontosnak tartom megemlíteni azt is, hogy két éve Európában egyedülálló lehetőségünk van arra, hogy kis metszésekből végezzünk el tüdőlebenszűrésű reszekciókat, tehát a technikai feltételek hiánya már nem akadály a gyógyításnak, és erre a társadalombiztosítástól az anyagi keret is rendelkezésre áll. A háttér minden szempontból adott lesz arra, hogy a betegeket fogadni és gyógyítani tudjunk.

– **Hogyan csatlakoznak a programhoz nyereségek? Motiváló tényezők lettek a kitöltésben?**

– Kezdetben azt terveztük ezzel az applikációval – ezért is alkottuk meg angol és német nyelven is – hogy az Orvoskar hallgatói közt népszerűsítsük. Aztán a kezébe akadt ez a program egy olyan embernek is, aki nem orvos. Ő azzal keresett meg minket, hogy az alkalmazáshoz felajánl egy-két ajándékot is, amiket ki-sorsolhatunk a kitöltők között. Először furcsa volt, de rájöttem, magam is szívesebben megyek abba a boltba, ahol a tejföl és a kenyér mellé kapok még valami apró meglepetést. Aztán egyre több pécsi és Pécs környéki vállalkozás állt egy emberként mögénk, ami azt eredményezte, hogy ugrásszerűen megnőtt a kitöltők aránya. Három hét alatt több mint nyolcezer válaszoltak a kérdésekre, és nemcsak a mi hallgatóink közül, hanem más körökből is. Idén pedig már tableteket sorsoltunk a kitöltők között. Egyre kevésbé tartom ördögtől valónak ezt, hisz a cél az, hogy egyre többen megismerjék az applikációt.

– **Van egy másik útja is a népszerűsítésnek, és ebben a gyerekek a főszereplők.**

– Valóban, és ezt egyre inkább, nagy örömmel tapasztaljuk. Ma már az általános iskolásoknak is van okos telefonjuk, és sokszor ők töltik ki valamelyik hozzátartozójukkal a kérdéssort. Hihetetlen erejük van, a meggyőzésben legyőzhetetlenek. Ők sokkal inkább el tudják indítani a szűrésre a szüleiket, nagyszüleiket, mint akár egy orvos. Ez a teszt korlátlan mennyiségben kitölthető egyetlen telefonról, és vannak olyan gyerekek – mi egészségfelelősöknek hívjuk őket – akik tán érintettségük vagy pusztán érzékenységük okán, családjuk minden egyes tagjával kitöltik a tesztet. Általuk a felvilágosítás is tovább terjed egyre szélesebb körökbe, így remélhetőleg előbb-utóbb mindenkihez eljut majd az applikáció létének híre.

Schweier Rita

Egészségpszichológiai Konzultáció Health Psychology Counselling Gesundheitspsychologische Konsultation

Karunk Egészségpszichológiai Konzultációs Szolgálatunk évek óta pszichológiai segítséget nyújt a PTE ÁOK hallgatóinak a mindennapi élet nehézségeinek megoldásához. Elsősorban a tanulmányokkal összefüggő (tanulási nehézségek, vizsgaszorongás) és az életrészekből fakadó (önismeret, kapcsolatok, önállósodás) problémákkal foglalkozunk. A tanácsadás a magyar, angol és német nyelven tanuló hallgatóknak egyaránt elérhető. Minden félévben több kiscsoportos programot, nem tanulmányi „kurzust” is kínálunk az érdeklődők számára.

Bővebb tájékoztatás, a jelentkezés módja a TÁMOP-4.1.1.C-13/1/KONV-2014-0001 pályázat segítségével megújult honlapunkon található: pszikon.aok.pte.hu

Megtalálhatók vagyunk a Facebookon is: <https://www.facebook.com/pte.aok.epk>

Az Egészségpszichológiai Konzultáció munkatársai várják az érdeklődők jelentkezését.

Határok felett átívelő kapcsolat a magyar nyelvű orvostudományért

Romániai Magyar Orvos és Gyógyszerész Képzésért Egyesület (RMOGYKE) komoly hangsúlyt fektet arra a törekvésre, hogy erősítse az anyanyelvű orvos- és gyógyszerészképzés kapcsolatát Magyarországgal. Ennek az egyik formája, hogy továbbképző ülésszakokat rendeznek, ahová magyarországi egyetemokről hívnak meg vendéglelőadókat. Ez év június 4-5-én a LXVII-ik tudományos ülés zajlott Marosvásárhelyen, ahová pécsi oktatók is érkeztek.

A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (MOGYE) állami felsőoktatási intézmény Marosvásárhelyen. Az egyetem a Kolozsvári Bolyai Tudományegyetem Orvosi Karából nőtte ki magát 1948-ban. Jelenleg már azonos számú román és magyar tannyelvű hely van az egyetem legfontosabb szakjain, köztük az általános orvosi szakon is (mindkét oktatási nyelven 134 államilag támogatott és 50 költségterítéses), továbbá egy angol tannyelvű, kizárólag költségfinanszírozott, 70 helytel működő általános orvosi szak is indult, a folyamatosan emelkedő számú külföldi diákszámra való tekintettel. Az egyetem jelenleg három karon (Általános Orvosi Kar, Gyógyszerészeti Kar, Fogászati Kar) 12 alapképzésű szakot működtet, amelyeken évfolyamonként 1140 hallgató tanul. Az alapképzés után az egyetem mesteri (illetve rezidens) képzést, a doktori iskolát illetve – orvosok számára – posztdoktori iskolát is működtet.

Ahogy a bevezetőből már sejthető, pécsi szárlól lesz szó e beszámolóban. Történt ugyanis, hogy júniusban útra kelt két sebész, dr. Than Péter egyetemi tanár és dr. Vástyán Attila, hogy eleget tegyen a megtisztelő meghívásnak, amelyet a RMOGYKE intézett feléjük, avval a céllal, hogy előadásokat tartsanak az ortopédia és a gyermeksebészet területén, a graduális és postgraduális képzésekben résztvevők számára. A két előadót azon túl, hogy szívével tesszik a dolgukat a mindennapi betegellátás során, több évtizedes barátság is összeköti, így örömmel indultak a marosvásárhelyi egyetemre.

Az előadók a szakmai fórumokon túl élvezhették az Orvostudományi Egyetem és Sapiientia Magyar Egyetem vendégszeretetét, majd pedig azzal a jóérzéssel térhettek haza, hogy tettek a határon túli magyar orvos- és gyógyszerészképzés színvonalának fenntartásáért, tovább erősítve az egyetemeink közötti patinás és fontos kapcsolatát.

Váncsodi J.

Konferencia alternatív módon – PTE sikerek vízben és tudományban

Barátságos légkör, nem szokványos programok, vízilabdameccs, borfesztivál, születési köszöntés, goffriparti, rangos angol és magyar nyelvű előadások és workshopok továbbá Amerikában élő magyar orvosok felbukkanása jellemzik az Amerikai Magyar Orvosszövetség balatonfüredi kongresszusát, ami kiváló színteret biztosít arra, hogy Magyarországon tanuló orvostanhallgatók Amerikában és Magyarországon élő professzorokkal találkozhassanak, beszélgethessenek. A színes programokon és jó hangulaton kívül a kongresszus vonzerejét az is növeli, hogy a legjobb angol nyelvű előadó meghívást kap a szervezet floridai éves kongresszusára.

A Hungarian Medical Association of America (HMAA) 1968-ban alakult azzal a céllal, hogy összehozza az Amerikai Egyesült Államokban élő magyar származású orvosokat, akik évente Sarasotában, Floridában találkoznak multidiszciplináris orvoskongresszuson. 2009-ben létrejött a szervezet magyar tagozata is, a HMAA Hungary Chapter, mely idén nyolcadik alkalommal rendezte meg éves kongresszusát Balatonfüreden augusztus 21-22. között.

A kongresszus kiemelt témái idén az érsebészet és a neuroradiológia voltak a Pécsi Tudományegyetem szervezésében. Előbbi szekció meghívott előadói dr. Menyhei Gábor és dr. Fazekas Gábor (Érsebészeti Klinika) illetve dr. Tóth Gerda (SE, Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinika) voltak. Az utóbbi szekcióban dr. Dóczi Tamás (Pécsi Diagnosztikai

Központ, Idegsebészeti Klinika), dr. Mechtler László (DENT Institute, Buffalo, NY) és dr. Garami Zsolt (Methodist Hospital, Houston, TX) tartottak előadást a koponyatrauma modern diagnosztikájáról és a transcranialis Doppler jelentőségéről. Ezen kívül a Magyar Tüdőgyógyász Társaság tartott kiemelt szekciót, melyben az asztma és a COPD aktuális kérdéseiről esett szó.

A multidiszciplináris szekciók mellett a workshopokon és kezesztal-beszélgetéseken a hallgatók megtanulhatták, hogyan készítsenek jó előadást, cikket, tanulhattak ultrahangozni, újraéleszteni, kaphattak jogi tanácsokat és tájékozódhattak a szervezet buffaloi cseregyakorlatáról. Az amerikai csereprogram keretében évente 16, hatodéves, magyar hallgató vehet részt három hónapos szakmai gyakorlaton Buffalóban, New York Államban. A gyakorlatra ötödévesként lehet pályázni.

Az idei kongresszus 24 szekciójában 39 poszter és 82 előadás szerepelt. A résztvevő több mint 150 fő között akadtak medikusok és oktatók mind a négy hazai orvostudományi karról, rezidensek, PhD-hallgatók, magyar és külföldön élő orvosok is. A PTE, ÁOK 30 hallgatóját a Nemzetközi Kapcsolatok Irodája támogatta, amiért

köszönet illeti Menyhei Gábor professzort.

Az idei kongresszus női vízilabdameccsét a PTE, ÁOK csapata nyerte. Ezen kívül a karunkról az alábbi hallgatók részesültek díjazásban, akiknek szívből gratulálunk:

Excellence in Clinical Sciences – Internal Medicine Behaviour Medicine Award: **Hajdu Helga,**

Excellence in Basic Sciences – Anatomy Award: **Nafz Anna Elisabeth,**

Excellence in Basic Sciences – Biochemistry-Biophysics Award: **Rivnyák Ádám,**

Excellence in Clinical Sciences – Orthopedics-Otorhinolaryngology-Surgery-Urology-Anesthesiology-OBGYN-Pediatrics Poster Award: **Fülöp Dániel Balázs,**
Excellence in Clinical Sciences – Ophthalmology-Pulmonology-Internal Medicine-Behavioural Medicine Poster Award: **Csizék Zsófia.**

Szeretettel várunk minden érdeklődőt Balatonfüreden 2016-ban is!

Horváth Andrea

PhD-hallgató

Pécsi Diagnosztikai Központ

Magyarországi hajléktalan emberek DNS-mintáinak analízise a Nemzetközi Rákkutató Ügynökség epigenetikai munkacsoportjában

2015. június 19. és július 3. között ún. „visiting scientist” státuszban rövid tanulmányi úton vettem részt a Nemzetközi Rákkutató Ügynökség (International Agency for Research on Cancer, IARC) Lyonban működő szervezetének epigenetikai munkacsoportjában. Az utazásom célja „A hajléktalanok tápláltsági állapotának és táplálkozási szokásainak felmérése” c. projekt epigenetikai vizsgálataihoz szükséges kutatási módszer elsajátítása volt.

A *Zdenko Herceg*, egyetemi tanár vezetésével működő epigenetikai munkacsoport évek óta kutatja a karcinogenezisben szerepet játszó epigenetikai eltéréseket a legmodernebb molekuláris biológiai technikák segítségével. A daganatkutatáson kívül nemzetközi nutriepigenetikai vizsgálatokban is elismert tudományos munkát végeznek, többek között a MRC nemzetközi táplálkozási csoport (International Nutrition Group) tagjaként, a táplálkozás epigenetikai hatásainak kutatásával. A közös munka számomra rendkívül megtisztelő, és az elvégzéséhez nagy segítséget jelentett a PTE, ÁOK kutatói-oktatói-klinikai ösztöndíja.

Kutatócsoportunk 2015 január-április közötti időszakban Pécs, Debrecen, Budapest népkonyháin, nappali, éjszakai és átmeneti szállásain több mint 450 ember életkörülményeit, egészségi állapotát, táplálkozási szokásait, antropometriai és laborparamétereit (vérkép, máj-, vese- ill. lipidprofil) mérte fel. Kutatásunk aktualitását adja, hogy hazánkban sajnálatos módon folyamatosan emelkedik azoknak száma, akik valamennyi időt utcán vagy hajléktalanszállón kényszerülnek éjszakázni. A hajléktalanok általában nem szerepelnek a nemzeti egészségügyi és táplálkozási felmérésekben, mert egyrészt nehezen elérhetőek, másrészt a hagyományos mintavételi módszerek, melyek a háztartásokat veszik egységnek, nem alkalmazhatóak rájuk, ezért ebben a témában nagyon kevés adat áll a rendelkezésünkre.

A hajléktalanlétre jellemző egyoldalú táplálkozás, magas kalóriatartalmú, zsíros ételek illetve bizonytalan eredetű alkoholos italok fogyasztása és a megromlott egészségi állapot ok-okozati, molekuláris kapcsolatának feltárása különösen fontos, hiszen az egészségproblémáik nagy terhet rónak nemcsak az egyénre, de az egészségügyi ellátásra is. Ennek egyik kulcseleme a táplálkozási szokásaik epigenetikai hatásának vizsgálata. A nutriepigenetikai vizsgálatok molekuláris lehetőséget biztosítanak a táplálkozási szokásoknak a betegségek kialakulásában illetve egészségmegőrzésben játszott szerepének megértéséhez. Az epigenetikai folyamatok reverzibilis tulajdonságának köszönhetően az elmúlt évek epidemiológiai vizsgálatainak célpontjába az epigenetikailag módosított, elsősorban metilációval összefüggő célpontok azonosítása került. Az élelmiszerekben lévő tápanyagok, bioaktív komponensek epigenetikai módosításokon (pl. DNS-, hisztonmetiláció) keresztül befolyásolják a genom stabilitását, és egyes gének expresszióját, ezáltal megnövelve vagy éppen csökkentve egyes betegségek kialakulásának a kockázatát.

A lyoni tartózkodásom alatt a LINE1 transzpozon metilációs mintázatának vizsgálatához szükséges piroszekvenálási ismereteket sajátítottam el. A kutatás során a felmérésben résztvevő hajléktalan emberek vérmintájának buffy coat részéből DNS-t izoláltunk, a globális transzpozonális DNS-metiláció vizsgálatához a LINE1 szekvencia 6 CpG szigetét analizáltuk. Lyonban folytatott epigenetikai kísérletek eredményeiről a Népegészségügyi Képző- és Kutatóhelyek Országos Egyesületének IX. Konferenciáján (2015. augusztus 26-28.) előadást tartottam: *Rákosy Zsuzsa, Vági Zsolt, Nagy-Borsy Emese, Bérczi Bálint, Berényi Károly, Kiss István: Hajléktalan emberek tápláltsági állapota* címmel.

Az IARC-ba folyó kutatói munka diverz technikai hátterének

megismerésével további ötleteket tudtam meríteni a saját kutatásom epigenetikai irányú folytatásához. A metodikai ismeretek elsajátításán túl a lyoni tartózkodásom alatt a PTE, ÁOK, Orvosi Népegészségügyi Intézet és az IARC epigenetikai munkacsoportja között kollaborációs kapcsolat épült ki. Ez az együttműködés lehetővé teszi a jelenleg az intézetünkben folyó projektek további epigenetikai irányú folytatását, valamint módot ad közös kutatási témák kidolgozására és pályázatok benyújtására is.

Rákosy Zsuzsa
egyetemi adjunktus
PTE, ÁOK, Orvosi Népegészségügyi Intézet

Középfülsebészeti kurzus Delhiben

2015. szeptember 4-6. között rendezték az „5. Középfülsebészeti és Sziklacson Disszekciós Kurzust” Delhiben, az „All India Institute of Medical Sciences (AIIMS)” szervezésében. Az eseményen az AIIMS és a PTE, KK, Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinika közötti cserekapcsolat keretein belül a Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinika központi rezidenseként magam is részt vettem. A kurzusra többségében az indiai szubkontinens fül-orr-gégész kollégái érkeztek. Az esemény kiváló alkalmat nyújtott meglévő ismereteim tágitására, új műtéti technikák megismerésére, ezen felül a résztvevők kadaver-disszekciós gyakorlatokon is részt vehettek. A rendezvény fővédnöke Prof. S. C. Sharma, az „AIIMS” fül-orr-gégészeti osztályának intézetvezető professzora volt. Az első két nap során bemutatott műtéteket követhettünk nyomon az előadóterem kivetítőjén. Az élő közvetítés során a hallgatóság soraiból az operátor felé irányuló műtéteknél kérdések feltevésére is lehetőség nyílt. A kurzus során a legnaprakészebb közép- illetve belsőfülsebészeti témák kerültek megvitatásra. Kerekasztal beszélgetések során neves indiai intézetek képviselői fejtették ki véleményüket a középfülsebészet egyik legnagyobb kihívásának tekintett cholesteatoma témakörében. Olyan, hazánkban már elő nem forduló ritka entitásnak számító eseteket is bemutattak, mint a tuberculosis középfül-manifestációja. A zárónapon az intézet jól felszerelt disszekciós laboratóriumában lehetőségünk nyílt a közép- és belsőfülsebészeti beavatkozások gyakorlására, a sziklacsontfúrás lehetővé tevő foglalkozáson tapasztalt fülsebész kollégák felügyelték a munkánkat. A disszekció külső szemlélő számára való nyomonkövetését a munkaasztalokon lévő monitorok által biztosították a kurzus szervezői. A kurzus fő mottója a már meglévő ismeretek terjesztésére, a folyamatos önképzésre, valamint a más kollégáktól történő tanulásra hívta fel a figyelmet. A kurzus mindazonáltal kiváló alkalmat nyújtott a nemzetközi kapcsolatok építésére is. A Delhiben töltött pár nap a tudományos program mellett India közeli turistalátványosságainak (Agra, Jaipur) megtekintésére és a helyi gasztronómiával való ismerkedésre is lehetőséget nyújtott.

Dr. Tóth István

Intercultural Orientation Workshop

4 September 2015

On Friday, the 4th of September, senior members of the Language Department of the Medical School hosted the first Intercultural Orientation Workshop, primarily aimed at providing immediate support to first year medical students, specifically, to the foreign student body. In what is hoped will become an annual event, students were representing some eight countries and immediately engaged their attention to the presentation, as it unfolded led by Ms. Timi Nemeth and Ms. Aniko Berta.

The workshop sought to address the potential difficulty first year medical students may encounter both within the Medical School and culturally, to the life beyond their studies which surrounds them. In addition to welcomed activities including several ‘ice-breakers’, those being intelligent, interactive group participating games, an intensive power point presentation was delivered of which, the scope covered, among other things, initial excitement and the following potential for anxiety, a feeling of loneliness and despair at having to relocate to a new culture unlike their own, coping mechanisms and with time, triumph over fear of finding oneself in a new environment. All members of the audience quickly reacted positively to the group games and interestingly, nearly everyone learned how to pronounce everyone’s name, with emphasis on the native accent.

The morning’s mood was quickly established as being a warm, casual atmosphere and soon enough, questions were hurled about the room in such velocity one could feel the increased level of excitement as the volley of answers met their intended target. To bolster and further embellish the credibility of the event, one by one, upper classmen arrived to the scene creating an air of mystery and awe as the hostesses, Ms. Berta and Ms. Nemeth, interwove the 4th and 5th year medical students into the rich, dynamic discussion. Soon enough, with the number of attendees swelling, a cavalcade of first year medical students left their seats and sought out the senior medical students, of whom strategically broke up the masses into smaller, intimate groups and the roar of voices grew with astonishment.

„Do I buy the text book new or wait for the Book Fair Sale?” fired one young student followed by another, rapid-fire question, „When is Book Fair Sale and where?” and, „How can I join the Pécs Music Society?”

Keenly aware of their valued benefit, Ms. Berta and Ms. Nemeth wisely orchestrated an event which grew into a rock concert performance as the crowd clamored for more, stoking their minds with helpful guidance, building a crescendo of excitement and culminating in a buffet of local treasures, of which, may have been the first taste of Hungarian snacks for the first year medical students in attendance.

In addition to most, if not all their questions answered, undoubtedly the first year medical students benefited immediately from the rich network of building relationships with upper classmen and teachers in attendance from the Language Department. Time passed rapidly as information changed hands and all too soon it was time to adjourn, but not without a request to complete the survey, of which the results definitely substantiated the

value of the Intercultural Orientation Workshop and so much to the degree, it has been determined a second follow-up session, which is being scheduled for Friday, 2 October, 2015.

Jon Marquette

Vízi tábor Fadd-Domboriban

Bizonyára sokan vannak, akik évről évre felteszik a kérdést: hová menjünk nyaralni? Nekünk és jópár baráti családnak ez a kérdés ebben a formában fel sem merül. Elég bármelyikünk csemetéjét vagy a szülőket megkérdezni erről, a válasz magától értetődő: hát Domboriba. A mi családunknak 13 éve nem jelent problémát a vakáció tervezése, egy évre előre tudjuk, amikor összepakolunk és hazajövünk onnan, hogy jövőre újra megyünk. A dombori vízi tábor ennél hosszabb múltra tekint vissza, de azt hiszem, a bő egy évtized sem kevés. Amikor egy 2 és 4 éves gyerekkel és barátaink két hasonló korú csemetéjével nyolcan elmentünk először, nem gondoltuk, hogy ebből szerelem lesz. Nemcsak nekünk, a gyerekeknek is. Dombori fogalom lett a gyerekeink körében, a baráti családok száma évről évre nőtt, mondhatni, kialakult a stabil mag, ami egy-két évben 7-8 familiát is jelentett.

Miről is van szó? Arról, hogy a sok munka után egy hétig semmit sem muszáj csinálnunk, mindenki a maga módján relaxál, ki lustábban, ki aktívabban veszi ki a részét a tábor életéből, nem mellesleg kapunk napi háromszori étkezést, nem kell kitalálni, mit főzzünk, ki fog mosogatni és így tovább. Ehelyett a dombori ifjúsági táborban a Duna holtág partján saját strandunk, sportpályáink vannak, használhatunk kajakokat, kenukat, viszünk bicikliket, amivel tekerhetünk, ha akarunk. Ha pedig nem akarunk, akkor pihenünk, persze némi sör mellett, hiszen június-július fordulóján általában jó meleg van.

Még negyedéves medikus voltam, amikor jelentkeztem a Testnevelési Csoport által szervezett nyári vízi táborba, ahova

akkor még sok hallgató ment el, az egyetem buszával utaztunk, amit szinte meg is töltöttünk és kitűnően éreztük magunkat. Sokat eveztünk, kosaroztunk, fociztunk, strandröplabdáztunk és estként buliztunk is, ahogy kellett. Voltak ott persze oktatók is a POTE-ről, meg az ő barátaik és a gyerekeik, meg a testnevelés-tanárok családja és a barátaik, meg az ő gyerekeik. A tábor befogadó képességét úgy lehetett növelni, hogy sokan sátorral jöttek. Foglalt helyünk volt a helyi teniszpályán, és több fordulás bajnokságot rendeztünk, ahol az estébe nyúló mérkőzéseken a játéktekvezetőnek nemcsak az outokat kellett megítélni, de védekezni kellett a szúnyogok ellen is.

Ezek az emlékek jutottak eszembe 2002-ben, amikor immár „komoly” családos emberként kerestünk nyaralási lehetőséget.

Két családdal, Zsigulival, Trabanttal indult a dolog, aztán kinőtte magát. Kiderült, hogy sokcsaládias nyaralásra ideális választás lett Dombori, a gyerekek hamar összecsiszolódtak, mondhatni, hogy egymást nevelték, megtanultak alkalmazkodni, figyelni a másokra, komoly problémáink soha nem volt velük. Nagyon hamar megtanulták az alapszabályokat, pl. víz közelébe csak felnőttel megyünk, és a többi. Amikor egy kicsit nagyobbak lettek, gyűjtöttek zsebpénzt az ebéd utáni jégkrémre, jópár napra beosztották, nem nyavalyogtak, hogy mit csináljanak, ráéreztek a horgászat ízére, sosem hallottuk, hogy arra panaszkodtak volna, hogy unatkoznak. Mindemmellett vetélkedők, evő-ivó verseny, biciklis ügyességi verseny, családi vízi-dili, közös kajak- és kenutúrák színesítették a programot, a végén pedig táborújj mellett értékeltük az eseményeket, gratuláltunk a versenyek nyerteseinek és ettük meg az elmaradhatatlan zsíros kenyeret lilahagymával, hogy legyen mit leöblíteni fröccsel.

Talán ebből a rövid szösszenetből is érezhető, hogy számunkra a dombori nyaralás többet jelent az egyhetes vakációnál. Mindannyian várjuk, hogy újra bekövetkezzen, és ha ott vagyunk, olyan, mintha el se mentünk volna, csak közben véletlenül öregebbek lettünk egy évvel.

Dr. Kereskai László

Beszámoló a kórházi-klinikai gyógyszerészek idei pécsi szakmai hétvégéjéről: fókuszban a gyógyszerterápiás bizottságok és a gyógyszeralaplisták

Egy szakmai rendezvény értékét talán az igazolja legjobban, ha a kollégák rendszeresen és egyre nagyobb számban vesznek rajta részt. Így elmondhatjuk, hogy a fiatal kórházi gyógyszerészek által 2012-ben kezdeményezett szakmai fórum „éretté” és egyúttal elfogadottá vált az intézeti gyógyszerellátásban dolgozó gyógyszerészek közt. Jelenleg az országban közel 400 gyógyszerész dolgozik a kórházakban és klinikákon, melyből ötven regisztrált kolléga jelent meg a pécsi továbbképzésen. A két nap alatt egy igen speciális, ámde annál fontosabb szakmai témát járhattunk körül.

A rendezvény címe is hangsúlyozta, hogy az intézményi gyógyszerterápiás bizottságok és a gyógyszeralaplisták a finanszírozás és a napi szakmai kérdések fókuszpontjában állnak. Vagyis kell, hogy álljanak. Ezzel szemben a hazai gyakorlatban nem ritkán bizonytalanság övezi ezt a szakmai kérdéskört. A rendezvény nem titkolt célja az volt, hogy felhívja az intézeti gyógyszerellátásban dolgozó gyógyszerészek figyelmét az aktívan működtetett gyógyszerterápiás bizottságok szakmai és gazdasági előnyeire. Mindezt úgy, hogy közben bemutassa a kiemelkedő hazai gyakorlatokat és kézzelfogható tanácsokkal segítse mindezek adaptálását. A két nap alatt valamennyi előadó kihangsúlyozta, hogy a főgyógyszerész szakmai koordinációjával tevékenykedő bizottság javítja a betegellátás színvonalát, hatékonyan képes korlátozni az indokolatlan gyógyszerkiadásokat, és egyúttal a gyógyszerészek megbecsülését is növeli a társszakmák körében.

A pénteki előadásorozat átfogó szemléletet igyekezett adni a gyógyszerterápiás bizottságok szakmai megítéléséről, funkciójáról és működéséről. Ebben nagy segítséget nyújtott dr. Fischer Emil professzor felvezető előadása, aki gyakorló farmakológusként és több éves elnöki tapasztalatai alapján érzékeltette, hogy az orvosszakma és a kórházak számára is hasznos a jól működő bizottság. Dr. Kocsis Béla, mint klinikai mikrobiológus és rendszeres bizottsági tag, szintén megerősítette a klinikus-gyógyszerész-együttműködés ezen formájának kölcsönös szükségességét. A résztvevőknek lehetőségük nyílt hazánk két olyan intézményének vonatkozó szakmai gyakorlatát megismerni, melyek példaként szolgálhatnak valamennyi fekvőbeteg-ellátó intézmény számára. Dr. Botz Lajos professzor az elmúlt húsz év tapasztalata alapján összegezte a PTE, KK, Gyógyszerterápiás Bizottság munkáját és eredményeit. 1993 óta számtalan előrelépés történt. Így például megvalósult az intézményben az új gyógyszerek felvételénél a „három értékelés” (gyártó/forgalmazó + klinikus + intézeti gyógyszerész), bevezetésre került az intézményi antimikrobás rendelő, online

intranetes szolgáltatás áll rendelkezésre és elérhetővé vált a gyógyszerhiányok kezelésének eljárási rendje. A főgyógyszerész kihangsúlyozta, hogy a bizottság motorját a kórházi, klinikai gyógyszerészek formálják, hiszen a témák többségét és a működés szabályait ők viszik a bizottság elé. Dr. Hankó Balázs a Semmelweis Egyetem gyógyszerterápiás bizottságának történetét, összetételét és munkafolyamatait mutatta be részletesen. A budapesti főgyógyszerész kihangsúlyozta, hogy a gyógyszerészek aktuális szakmai kérdések napi rendezésével, gyógyszer-felhasználási elemzésekkel és szakmai ajánlások előkészítésével garantálják az eredményes munkát. A pénteki bevezető előadások tudatosították a résztvevőkben, hogy a gyógyszerterápiás bizottságok a gyógyszerellátási kérdések megoldását támogató alapvető szervek az intézményekben, ahol a gyógyszereléssel kapcsolatos döntéshozatal szakmai háttérét határozzák meg az egészségügyi intézmény elismert szaktekintélyei.

A továbbképzést megszervező pécsi kórházi gyógyszerészek a szakmai fejlődésen túl a baráti kapcsolatok építését is célul tűztek minden éven a hétvége során. Közös belvárosi séta, kellemes vacsora és vidám interaktív vetélkedő katalizálta a kötetlen beszélgetéseket az előadások után. Nagy örömünkre az este folyamán összeállíthattuk a kórházi gyógyszerészek „hivatalos” egyedi koktélijait, megterveztük a szakmaterület egyenruháját és a vájt fülű kollégák megírták a kórházi gyógyszerészek indulóit is.

A szombati szakmai program a gyakorlati ismeretek elsajátítást célozta. A pécsi főgyógyszerész tételesen felsorolta a résztvevők számára, hogy hogyan lehet hatékony egy gyógyszerterápiás bizottság, és mikor jó egy alaplista. Az előadás megvilágította az alaplista és a formulárium közti különbséget, hiszen míg az alaplista intézeti szempontrendszer szerint válogatott gyógyszerkör, addig a formulárium az alaplistás gyógyszerek intézeti (helyi) alkalmazására széleskörű, további szakmai támogatást is nyújt. A formuláriarendszer egy olyan szervezetek által alkalmazott multidiszciplináris, bizonyítékon alapuló folyamat, mely a legjobb kezelési eredményeket ígérő gyógyszerek kiválasztásában és használatában segít amellett, hogy a beteg kockázatait és költségeit minimalisra csökkenti. Mivel a gyógyszer-alaplista-menedzselés egyik legfontosabb eleme a beadványok értékelése, így dr. Nyaka Bernadett pécsi kolléganő külön előadást állított össze a gyártói és klinikai listabővítési beadványok értékelésének gyakorlati lépéseiről és szakmai szempontjairól. Az előadás értékét emelte a PTE, KK nyomtatványainak részletes bemutatása és a felmerülő tipikus problémák szemléltetése. Természetesen a gyógyszer-alaplista gyógyszerészi szemléletű menedzselésére és aktív gyógyszerterápiás bizottsági munkára minden intézményben szükség van, így különösen értékes összefoglalót hallhattunk egy kis krónikus fekvőbeteg-ellátó intézmény mindennapi gyakorlatáról dr. Ábrahám Eszter előadásában. A fiatal kolléganő eddigi munkájának bemutatásával igyekezte ösztönözni a hallgatóságot a szorosabb orvosgyógyszerész együttműködésre és gyógyszerterápiás bizottsági feladatok felvállalására a kisebb kórházakban is.

Az intézeti gyógyszerterápiás értékelés igen komplex gyógyszerészi feladat (evidenciák, javallatok és helyettesíthetőség értékelése, árelemzések, javallatok stb.), így dr. Nyaka Bernadett és dr. Hornyák Judit kolléganők korábbi szakmai pályafutásukból kiemelt példákra alapuló workshopot szerveztek. Ezzel párhuzamosan dr. Süle András, a KGYSZ Ifjúsági Állandó Bizottságának elnöke és a Péterfy Sándor utcai Kórház intézetvezető főgyógy-

szerésze, az általa koordinált workshop során az érdeklődő kollégákkal arra kereste a választ, hogy milyen tényezők befolyásolják a gyógyszerterápiás bizottságok sikerességét. Az igen részletekbe menő Ishikawa és SWOT analízisek eredményeként körvonalázódott, hogy az emberi tényezők, a működési elvek és a szervezeti kultúra befolyásolásával tehetőek sikeresebbé a gyógyszerterápiás bizottságok.

Hogyan tovább? A szervezők remélik, hogy a számos „take home message” által felvértezett kollégák intézményeikbe visszatérve megerősítik és felélnélik a helyi gyógyszerterápiás bizottságokat. Biztosak vagyunk benne, hogy jövőre is sikerül aktuális szakmai kérdést tűznünk a kórházi gyógyszerészek pécsi szakmai hétvégéjének zászlajára.

A szervezők és a résztvevő gyógyszerészek is hálásak a lelkiismeretesen felkészült előadók munkájáért és a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Kórházi Szervezetének támogatásáért.

Dr. Fittler András

Népegészségügyi Képző- és Kutatóhelyek Országos Egyesületének IX. Konferenciája

A Népegészségügyi Képző- és Kutatóhelyek Országos Egyesületének IX. Konferenciájának idei rendezési jogát a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának két intézete (a Műveleti Medicina Tanszék Migrációs-egészségügyi Tanszéki Csoportja és az Orvosi Népegészségtani Intézet) illetve az Egészségtudományi Kar közösen nyerte el. A konferenciát augusztus 26-28. között rendezték Pécsen, a Hotel Palatinusban. A háromnapos esemény szervezői – felismerve a régióknál álló globális egészségügyi/népegészségügyi kihívásokat – „Magyarország egészsége – Európa egészsége” alcímet adtak a konferenciának. Remélhetőleg új hagyományt teremtettek, mert az idén angol nyelvű nemzetközi szekciókat is szerveztek. A konferencia kiemelt témakörei a következők voltak:

- *Fokozottan sérülékeny csoportok egészsége*
  - ◆ Egészségfejlesztés szegregált közösségekben
  - ◆ Egészséges időskor és az egészségügyi ellátás
- *Határokon átívelő népegészségügyi problémák*
  - ◆ A migráció népegészségügy jelentősége és kihívásai
  - ◆ Új és újra támadó fertőző betegségek (emerging/reemerging infections) és a kapcsolódó feladatok
- *A népegészségügy rendszerszintű kérdései*
  - ◆ A népegészségügyi rendszer strukturális és funkcionális kihívásai
  - ◆ Egészség-gazdaságtani szempontok érvényesítése a népegészségügyi programokban
  - ◆ „Health in all” – az egészségügy kapcsolata más szektorokkal Magyarországon
  - ◆ Új lehetőségek a prevenció terén

A rendezvény magas szakmai elismertségét a hazai népegészségügyi szakemberek nagyszámú részvétele is jelezte, hiszen jelen voltak a négy orvostudományi kar népegészségtani és közegészségtani intézeteinek vezetői valamint számos országos intézetből és további vezető oktatói vagy kutatóintézetekből érkeztek résztvevők. A rendezvény aktualitását és nemzetközi elismertségét tükrözi, hogy *dr. Allan Krasnik*, egyetemi tanár, a European Public Health Association Section on Migrant and Ethnic Minority Health elnöke illetve *dr. Santino Severoni*, a WHO Európai Irodájának Public Health and Migration koordinátora is részt vett.

A konferenciát *dr. Ádány Róza*, egyetemi tanár, a Népegészségügyi Képző- és Kutatóhelyek Országos Egyesületének Elnöke nyitotta meg, aki plenáris előadásában a hazai népegészségügyi helyzetet az európaival vetette össze. Professzor asszony rámutatott azokra a pontokra, ahol a legszükségesebb a hazai szakemberek összefogása és bemutatta a legsürgősebb beavatkozást igénylő problémákat is. A másik plenáris előadásban *dr. Kiss István*, egyetemi tanár a személyre szabott prevencióban rejlő perspektívákat, lehetőségeket tárta fel a hallgatóság számára. *Dr. Allan Krasniknak* köszönhetően betekintést nyerhettünk a skandináv országok migrációs politikájába, megismerve a legújabb gyakorlatot illetve az aktuális kihívásokat is. A nemzetközi plenáris szekció további előadótól tájékoztatást kaptunk Németország, Szlovákia és Lengyelország jelenleg futó egészségfejlesztési projektjeibe. A WHO delegáltjaként érkező *Sara*

A Népegészségügyi Képző- és Kutatóhelyek Országos Egyesületének IX. Konferenciájának megnyitója

Barragán Montes előadásában kifejtette, hogy az európai országokba érkező migránsok megfelelő egészségügyi ellátásában az egyik legnagyobb akadályt a különböző kultúrájú emberek kommunikációs gátja képezi. A növekvő menekültáradat nagy kihívásokat okoz a befogadó országok egészségügyi ellátórendszerében, beleértve a sürgősségi ellátást is.

A szervezők – mintha csak előre látták volna, hogy a migráció a nyár végére mennyire akut problémát fog jelenteni Európának, köztük Magyarországnak is – már a tervezési stádiumban beiktattak egy Migrációs Egészségügyi Szimpóziумot *dr. Szilárd István*, egyetemi tanár szervezésével, melyre a hazai kormányzati képviselőkön kívül külföldi szakemberek is meghívást kaptak. A szimpóziум iránt igen nagy érdeklődést mutatott a szakma és a média is. A bevezető előadásban *dr. Santino Severoni* világosan rámutatott, hogy a migránsok/menekültek egészségügyi ellátásában nemzetközi összefogás szükséges. *Szilárd István* professzor pedig összefoglalta a migráció egészségügyi kockázataival kapcsolatos tudnivalókat, és a legújabb fejleményekről is beszámolt az érdeklődő hallgatóságnak. A szimpóziум jó helyet adott annak bejelentésére, hogy a PTE a Donau Universitát Krems-szel társulva 2016-ban elindítja az „MSc in Migration Health” angol nyelvű mesterképzési programot. A két egyetem együttműködési szerződését sajtótájékoztató keretében *dr. Miseta Attila*, egyetemi tanár, dékán és *dr. Gudrun Biffl*, egyetemi tanár, dékán asszony írta alá. Az e területen Európában első mesterképzési program szükségességét a nemzetközi kerekasztal résztvevői egyértelműen hangsúlyozták.

A konferencia további részében párhuzamos szekciókban hallgathattunk értékes és tartalmas előadásokat. Az első nemzetközi szekcióban a környező országok sérülékeny csoportjainak (menekültek, romák) egészségi állapotáról, körükben jellegzetes kockázati tényezőkről hallgathattunk. A magyar nyelvű szekciókban többek közt népegészségüggyel kapcsolatos molekuláris biológiai kutatások eredményeiről, környezet-egészségügyi aspektusokról, egészségi állapotfelmérések eredményeiről, egészségfejlesztési törekvésekről, lehetőségekről volt szó. A konferencia zárónapján megismerkedhettünk a hazai hátrányos helyzetű csoportokat (romák, hajléktalanok, menekültek) fókuszba állító kutatásokkal/egészségfel-

mérésekkel, egészségfejlesztő törekvésekkel, melyek között több egyedülálló kezdeményezést is tanulmányozhattunk.

A szervezők gondoskodtak a kellemes kikapcsolódásról is. Így például a villányi borkóstolóval egybekötött vacsora – a kötetlen beszélgetés mellett – kiváló lehetőséget kínált a szakmai kapcsolatok megerősítésére illetve nemzetközi projektekbe való bekapcsolódásra. A Népegészségügyi Képző- és Kutatóhelyek Országos Egyesülete IX. Konferenciájának szervezői – még a párhuzamos szekciók ellenére is – igen szoros tudományos programot állítottak össze. A háromnapos rendezvény alatt 85 előadás és 13 poszterbemutató hangzott el. A

Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának számos oktatója – nemcsak a két szervező intézetből, hanem a határterületi tudományokat művelő más intézetekből is – vett részt a rendezvényen ezzel jelentős súllyal képviselték a karunkat, egyetemünket a konferencián. Az ÁOK két szervező intézete nevében ezúton is szeretnénk hálásan megköszönni a kar, illetve dr. Miseta Attila dékán úr segítségét és a támogatást, amit a konferencia szervezéséhez nyújtottak.

Dr. Kiss Zsuzsanna

SUMMER SCHOOL SKÓCIÁBAN

Biotechnológus hallgatók tanulmányútja Aberdeenben

Egy korai augusztusi reggelen Ferihegyen találkozott hét fős kis csapatunk, hogy Frankfurton át a skóciai Aberdeenbe utazzunk, ahol a BiotechMA Project nyári egyetemen vettünk részt. Küldöttségünk a következőkből állt: két oktató a Gyógyszerészi Biotechnológia Tanszékről (dr. Járomi Luca, dr. Kvell Krisztián), négy leendő biotechnológus hallgató (Kardos Dorottya, Vass Kincső, Ligetvári Roland, Péter Márton) és egy gyógyszerészhallgató (Tigyi Bettina).

Másnapról már a mélyvízben találtuk magunkat, és a spanyol, olasz, francia illetve helyi diákokkal közösen megkezdődött a program. Rendhagyó ismerkedés után kialakultak a háromfős csapatok, amiknek egész héten együtt kellett dolgozniuk. Az első napokban a magyar gondolkodásmódtól eltérően leginkább a K+F üzleti lehetőségeiről és vállalkozói hasznosításáról esett szó. A főszervező, Andy Porter a prezentációi során nem a levegőbe beszélt, saját *start-up* és *spin out* cégei révén számos üzleti és szakmai sikert ért már el. Az ezekkel kapcsolatos példái és történetei rögtön közelebb hozták a témát a résztvevőkhöz.

A program egész héten interaktív volt: a második napon a csoportoknak elevator pitchet (rövid projektbemutatót) kellett tartaniuk egy általuk választott biotech cégről. Az olasz vendégelőadók tovább szélesítették az üzleti spektrumunkat, utánuk pedig dr. Járomi Luca és dr. Kvell Krisztián tudományos előadásai zárták a napot. Ezután személyesen is meggyőződhattünk a házigazda, Andy Porter üzleti sikereiről, ugyanis meghívta az egész társaságot saját Ninety Nine elnevezésű bárjába, ahol egy igazán kötetlen, jó hangulatú, csapatformáló estét tölthettünk el, elfeledvén az aberdeeni zord időjárást és a még zordabb gasztronómiai kínálatot.

A következő nap részben a személyes karrierben való boldogulással kapcsolatos előadásokról (önéletrajzírás, helyes interjúzási technikák), részben pedig a hetet lezáró prezentációs feladat ismeretéről szólt. Egy fiktív cég első 5 évét kellett bemutatni az alapítástól a tudományos részleteken és az eddigi sikereken át a finanszírozási tervig egy fél óras előadásban – immár hatfős csapatokban. A kiosztott feladat sokként érte a hallgatóságot, ugyanakkor löketet adott a közös munkának: a jobbnál-jobb, és viccesebbnél-viccesebb ötletek kidolgozása közben gyorsan szállt az idő, és a csapatok az éjszakába dolgozták magukat.

A kemény munka másnap is folytatódott. A délelőtti szekcióban

tudományos hangvételi prezentációkat hallgattunk spanyol illetve olasz előadók jóvoltából, majd újra összedughatták a fejeket a csapatok, és tovább dolgozhattak a már kialakult terveiken – avagy el-

vetve azokat – újak után nézhettek, ugyanis ilyenre is volt példa... Ez a nap sem ért véget korán, és mindenki félelemmel vegyes izgatottsággal várta a pénteket, amikor mint „ügyvezető igazgatók” állhatunk a „befektetők” elé.

A pénteki nap az egész hetes előadásokból összeállított teszttel kezdődött, melynek sikeres megírását követően kezdődhetnek a cégekről készült prezentációk. Születtek komoly, illetve kevésbé komoly, de annál nagyobb sikert arató előadások. A kevésbé komoly ötletek közt volt a 'Urinebow' elnevezésű cég, melyben a páciensek vizeletének színváltozásából következtethettünk a húgyúti fertőzés okára. Emellett a nozokomiális fertőzések elleni vakcina gyártástól kezdve, a mágikus hatékonyságú hajnövesztőn át, a férfiakat érintő megfázás elleni csodakészít-

mények gyártásával bezáróan minden képzeletet felülmúló ötletes, és tudományos, de legfőképpen üzleti részletekbe menő előadásokat hallgattunk a zárónapon.

Nagyon hasznos volt belelenni egy teljesen más tudomány-szemléletbe, ahol a kutatások és azok üzleti hasznosítása kéz a kézben járnak. Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani az út főszervezőinek, dr. Pongrácz Juditnak és Kósa Juditnak.

Vass Kincső

Orvosi Biotechnológia MSc szak, II. évfolyam

Tisztelt Olvasók!

Születés és halál, az élet örök körforgása. Csorba Győző (1916-1995) – Pécs hűséges szülőtte és élete végéig lakója, irodalmi életének szervezője – húsz éve hagyta itt szeretett városát. Nagy László (1925-1978) – akinek rövidre szabott e földi lét – 90 éve született. Mindkét költő Kossuth-díjas. Csorba egy szép verse és Ágh Istvánnak (1938), Nagy László, szintén költő testvérének a visszaemlékezése megérintik a lelket.

Kiss Tamás
könyvtáros

Csorba Győző

Népdal-variáció

Kalapom szememre vágom,
múlik, hervad ifjuságom,
ne is lássam.

Megszakad a szép szó bennem,
alig fordul dalra nyelvem, -
hol hibáztam?

– Addsa, pajtás, a vasvesszőt,
hadd verem meg a temetőt,
nyíljon már ki, fogadjon be
mindörökre!

– Ó, ne bánts te ott azokat
a mohosult sírhalmokat,
várj sorodra!
Nem nyugvás a sír nyugalma,
az a romlás birodalma.

Vége-hossza
nincsen ott a pusztulásnak.
S úgyis elér a gyalázat
majd, ha innét rendre egyszer
odafekszel.

– Keress addig nyugtot másban:
ilyen-olyan földi lázban,
szerelemben.
Több az élet, mint az ének,
ők a bölcsek, akik élnek,
ne feledd el.
Szíved verd meg vasvesszővel,
ne kezdjen a temetővel,
inkább az éneket vesse,
azt eressze!

Ágh István: Utak bátyámhoz

Midőn a Háromkirályok maga faragta facsillaga mellére ugratva megpihent, élettelen a halotton, kölcsön-autón rohantunk barátommal, Bella Istvánnal, a hírhezóval, én mondjam el az iszonyú hírt anyáknak, ne a rádióból hallja a konyhai homályban; én legyenek a fekete hírvívó, én vigyem őt idősebb nővéremékhez, ne maradjon egyedül a gyászban. Mondják, a konyha kövén jajgatott, még a szomszédba is áthallatszott.

Zuglóban Jób Könyve dermedt belém.

“Mert a fának van reménysége, ha levágják, ismét kihajt, és az ő hajtásai el nem fogynak.

Még ha megaggodik is a földben a gyökere, és ha elhal is a porban törzsöke:

A víznek illatától kifakad, ágakat hajt, mint a csemete.

De ha a férfi meghal és elterül, ha az ember kimúlik, hol van ő?

Mint a víz kiapad a tóból, a patak elapad; kiszárad:

Úgy fekszik le az ember és nem kél fel, az egek elmúlásáig nem ébrednek, nem költetnek föl az álmukból.”

Kinéztem az udvari fákra, egyedül, mint a téli lefoszlott koronaváz, hójege, zöldmohás kéreg.

Néhány hónappal előbb, a szeptemberi búcsú délutánján utoljára együtt anyákkal, nővéreimmel az iszkázi szülőház udvarán, azon a zöld padon a cseresznyefa alatt, melyen apánk utolsó éveit pislákolta végig: belegyöngült az ágyba; fiát a falevelek körülusogták, sírtak érte, pedig akkor nem búcsúzott. Az újjáépítést tervezgette, itt töltjük nyarainkat, körül fehér falak, mintha lehettünk volna a századeleji építkezés után; megfrissítjük a férges fákat, kaszálom a csalánt, laput, bojtortját, ő pedig nyes, olt, szemez. S milyen jóízű a zöldség a konyhakertből! Itt kezdi a járást unokája, mint ahogy innen indultunk világgá. Benépesítjük családukkal az udvart, Margit virágkoszorút fon, Judit fölveszi a diófalevelet, Bandi fiuk farag, lányaim a páskomból hazajönnek vörös-homokos arccal. Meglátogatnak nővéreink gyerekeikkel, úgy, mintha el se mentünk volna.

Nem gondoltam a Jönnek a harangok értemet előérzetnek. Pedig tudhattam volna, a vers valóra váltja önmagát. Azt is tudhattam volna, a lélek a halál előtt oda mozgatja az embert, ahonnan vétetett. Laci szokatlan-sokszor járt haza, anyánkra gondolt, megfilmeztette a hajdani regölést, megörökítvén ifjúsága megöregedett arcait, rátalált a fűben táncoló csikóra, megsimogathatott muzeális anyalovat, borjazó tehénre talált, kovácsra, kádárra, tökmagolaj-ütőre, s arra a királyi fehér Sagya csődörre a sümegi méntelepen, aki több volt egy serleg fehérbornál, mert a nóniuszunkra emlékeztette, s húszéves önmagára.

Kinéztem Jób Könyvéből zugló ablakomra, hihetetlenül tudtam, hogy élő testvéremhöz élő útjaim megszakadtak, szakadék végükön, s már csak azt barangolhatom be képzeletben, lábbal, amit talpával, kezével, tűnődésével és mosolyával megjelölt.

Elmegek szülőházunkba – emlékházába. Kikötött már, mint a fehér hajó a fenyőhöz és a kőrishez, múltunkkal megrakottan. Valószínűtlen fényképalbum kísért meg; idegen, ami van, csak az él, aki voltunk. Nem mernék ebben a házban aludni magam. Laci 1946 újjév napján látott kísértetei pepita öltözetben kápráznák tele a Vendégszoba sötétjét, ahol apám kocsisa az úr. Nem érzem jól magam a házban, s ott, amit a Nagymama Szobájának nevezünk.

Nagymama eltávazása után szobájában mi aludtunk, laktunk, melegedtünk, álmodtunk a sötétbarna, tonett ívű ágyakon, a cseresznye-fa keretű tükrökből vágytuk növekedésünket; apánk halála, anyánk elköltözése után ellopták ezt a tükröt is, akár a kishordót, tortástálat, talicskát, lószerszámot, kaszát, mintha valami bünt követünk volna el, mert nem maradtunk otthon. Ez a szoba öreganyánk haláláig testvéreim csatatere volt vele. Szájukból véletlen temetési ének: Védj meg engem, Uram, az örök haláltól – „Büdös kutyák, ugye szeretnétek, ha meghalnék!” Laci csúfolódott vele, bolhakaszárnyának mondta, ezért a nagymama bezárta, berekesztette az ágy alá. Máskor kályhája köré ültette őket, mesélt és énekelt. Pici vaskályha adta a meleget, ameddig fazéknagyságából kitellett, nem sokkal messzebb, mint a mellé rakott szék, ahol nagyanyánk lába kiengedett, de kis púpos háta kihűlt. Sublótja, akár az oltár, Szent Antal és Szűz Mária rózsafüzérrel; a fiókban titkos gyümölcs, cukorka, csokoládé. A szoba almáriumszagú volt. Halála után, otlakásunk idején apai cigarettafüst- és bakancsbőr-szagú.

A déli, tiszta szobában, melyet Szobának hívtunk, díszes cserépkályhát rakattak nagyszüleink, alkalmanként fűtötték a ritka téli vendégeknek. Az ötvenes évek tűzrendészeti parancsai miatt fekvőkéményét lebontatták a padláson, utána álldogált magában, kitérve mindenféle papírszeméttel, nyári csikkel. A Szobában születünk, ide fektették halott apánkat 1969 júliusában; a szelíd borozgatások terébe, ahol a testvéreim éltek meg ifjúságukat barátaikkal, Laci vezérlő botjával vezényelte az asztalt, táncolja ki jövőjüket. Karácsonykor odaálltak a regölők, jókedvvel párosították össze a bentieket, Laci kisbika-mérgeesen rontott lábuk közé: „Kényesen titkoltam szerelmeimet. Föhláborodtam, ha szeretöm nevét rám olvasták. A regölő legényeket szétdöncöltem, mikor nagy zengéssel regöltek Babusnak.” Anyám sárga, gyári bútora, az ágyak fölött Krisztus az Olajfák hegyén, levehetetlen Lacinak a Lovak viharban és a Rét fűzfákkal festményei közül, mint ha csodatévő lenne ez a giccs; itt könyörögtek térden állva anyám és nővéreim bátyáért vezeklő fogadalommal, tartsa életben az Isten, bal lába csontvelőgyulladásából gyógyítsa ki. Később szerénád hallatszott nyári éjszakákon, a lányok méltatlankodással titkolt öröme. Itt fogadták az úrféleket, a képviselőt is, akinek arcma épp úgy levehetetlen a toalett-tükör fölül, hiszen Lacinak bérmakeresztapja, ezüst zsebóra-ajándékozó, melyet az oroszok a búzahalomból zsebükbe dugtak – népház építető, szegénylegényeket álláshoz juttató, az Országos Hitelszövetkezet vezérigazgatója: dr. Schandl Károly. Itt fogadták pereskedéseink ügyvédjeit, a lötenyésztési felügyelőket, a kihízott zakos leánykérő adóisztviseleket akkor, amikor végrehajtók jöttek délelőtt; s mindenki megkínáltatott melaszos barna süteménnyel.

Sokkal előbb a konyha. A kémény szögletéhez rakott sárgaréztulipán-koszorús rézfogantyús tűzhelyet kiskoromban lebontották, mert rosszul süített, alul leégett, fölül a sületlen kalács, rétes, női szeszély éktelenkedett a tepsiben. Az ajtótól balra ágyak, az elsőben bátyámmal együtt aludtunk, reggeli álmoságomba mesélte Toldi Miklós bikafogó erejét, aki Toldi volt énnekem; Sinka István kis hercege feküdt sámlikon hanyatt és a kéményben jajgatott József Attila „Tiszta szívvel betörök, ha kell embert is ölök” fölfoghatatlan anarchizmusa, de Heine német dala már a fenyőágakon szökdelő, piros begyű stiglicmadárhoz emelt föl. Egy sámlis sündörgött a helybeli asztalos művei közül elő, táltos paripám, hátán vágattam a pápai Zöldfa utcába, tanuló testvéreimhez, nagyanyámhoz. A padlat hepepupas négyzetes téglája, anyánk gyötrője, amit olyan siránkozva mosott föl; redveiben megáll a kosz, a fölmosólé, és hetente takarítani kellett, ide hordták a sárat, a havat, a latyakot az utcáról, a mezőről, az udvarról becsoszogó lábak, csizmák, bakancsok, cipők. Itt az emlékek mindennapibb, befödi őket az ételek gőze és a szokásos gond. S amennyire örültünk tisztaságszagának, annyira jólestek az ételek, melyeket anyánk szorgalma szentelt meg. Ahogy itt sülték a Lacinak olyan kedves mákos rétesek meg a túrósak, almásak, tökösek és a diósak; föltek a töltött paprikák, káposzták; sülték, föltek, rotyogtak disznóöléses kedvenceink, úgy tört be ajtóstul a baj. Asztal, ágy alá hasaltunk a háború utolsó napjának tegnapelőttjén, mikor a német híradós-antennák miatt a raták lebombázták, fölgújtották a falut. Hol lehet a Laci? – kérdezte istenét anyánk. Éppen hazatartott, árokpartunkról látta az égő falut, és az egész lakosság a két szilánkfejezte halott kivételével menekült nyárfáink alá: Idesanyám! Idesanyám! Idejöttek a végrehajtók; itt töltötte bátyám azt a disznóöléses karácsonyt 1950-ben, töltötte a kolbászt s beszélt Bulgáriáról a szófiai ösztöndíjas, de aztán egyik húsvéti hazalátogatásakor megtudhatta, mit művelnek szüleivel; egyetlen tehenünket épp akkor vitték adóba, belesírt az ablakba, kutat ástunk a konyhakertben, nem találtunk vizet az aszályban, akkor volt az Aszály, a Bolyongó, a Gyöngyszoknya, meg édesapánk világnagy hamutartó fölött.

A hosszú folyosón, a kamraajtó melletti kiszögellésben étkeztünk nyaranta, akkor ült együtt a teljes család. Innen gondolhatom vissza azokat az ebédeket, melyeket bátyám vidámsága annyiszor nevetésbe fullasztott. Apám a fálhoz támasztotta az ostort. Sok idegen vélekedés ellenére László víg kedélyű ember volt, ha szomorúnak látszott, hosszú tűnődései, elgondolkodásai miatt képzelhették.

Festményei a teret kitágítják. Így kezdte földi vonulását ráörökítve magát Orosz János ihletére. Képei a Szobában, a folyosón, ablakok a múltba. A Szobában egy csendélet, és az Iszkázon utolsónak festett Jézus elárultatása; de van egy életkép is, melyet az istállóban csinált, mégis mintha az ablakból nézne a havas országútra, a menekülő magyar katonákra a háborús télben. Akár rájuk várna a varjú a csupasz ágon, sorsuk irányát jelezne. A folyosón minden ismerős nekem, a képek alakjai és történetei. Szüreti multság a Somlón, Nagy Lajosék pincéje előtt. Húzzák a deveceeri cigányok, a székely Zsiga ingben-gatyában nagy nekihajlással táncol, ahogy kiugrott a szőlőtaposóból; a szabadságos katona átszúrva bajonettel, lehet, előbb elpusztult, mint ahogy itt 1945. március 26-án képletesen megölték. Ki lehet? A Nagy Laci? A Mátis Kari? Akkor még Tomor Erzsike a táncolók szélén ámulva nézi őt és a vigasságot, akár a Nemtudomki öregember. A megkötelezett vérző orrú bika szemében gyilkos riadalom. Szomszédunkban Szabó Antalék gondozták a falu bikáit, volt bátyámnak elég tapasztalata vadságukról. És akácfát fűrészel Nagy Ignác bácsi; apám harmadik unokabátyja, egy ismeretlenl a földje végén, Kordolák Ili, a másik szomszéd lánya a fűrészalá döntött fa végén egyensúlyoz, majdnem fölrepül. Ignác bácsi kucsója határozott vonalú, mint a föl-támasztott rönk, kubista képbe illő. Íme, a megállított mulandóság ezen a folyosón is!

A kamraajtó vaskilincse kifényesedett a sok fogástól. Most minden úgy áll, mint valaha, a lépcső alatti hombár kivételével; elkorhad, szuvasodott, s a kisebb gazdaság miatt megjavítani fölösleges lett. Középen a csörlő, a legnagyobb tárgy, méretéhez képest egy évben csak egyszer használták, vetés előtt a gabonát tisztította; forgatásra hengere rostáján kihullott a zúzalék, gazmag, hátul folyt le a tiszta, hogy rézgáliccal fertőtlenítsék. Emblémáján Clapton Shutleworth Wien Budapest Marke N 13. Század végi, század eleji szerkezet, akár a kézi hajtású daráló, kukoricamorzsoló. A kendertiloló, a gereben, a motolla, a rokka a padláson dolgozza föl az idő pókhálóját. Nagypánk a maga

nemében nagyvonalú gazdálkodást próbált. Emlegetnek valami cséplőmasinát, mi csak vasmaradványát használtuk, a törökbálint-almafa és a boldogasszony-szilvafa ágai közé emelt nyújtónak, haskelepeztünk, kunsztotztunk rajta, Laci fél kézzel tizenötször fölhúzózkodott.

Dédapám gyalupadján, a kamraablak mögött mesterkedett a bátyám, apámnak a gazdaság nem hagyott farigcsálni való időt; kézügyessége átlagos, csak annyira jó, amennyire kell. Laci nem volt a barkácsolók színvonalán tötyörgő kézügyes. Először talán tökszárból csinált sípot és hangot. A cigarendszer törvényei szerint működő asztali lámpájára is emlékezhetem. Nem azért csinálta, hogy a tárgy meglegyen, hanem hogy pontosságra faragja ki magát. És nem felejthetem azt az örömet sem, amikor az ember művével élhet, a maga gyártotta gombbal gombolkozik. Otthon épp úgy dicséri kezét a gyűrődészka, mint a megszegecselt sütő.

A színben kocsi, kemence, húsfüstölő, fényes nyelű kapák, kaszák után a szent, valamire való rossz vasak helyére rodopei szobát építettek, kalauzolása befejezéseként rézcsengők sorát zendíti meg bolgár pásztorbottal az emlékházi gondnok. Tudhatja-e a látogató, micso-da állati, emberi élet zajlott a lebontott istállóban? Őt ló, kilenc szarvasmarha, kancák, csikók, tehének, ökrök, borjak. Jobbra a kerékjászol takarmánynak, nyáron apám és a szolgálégény alvóhelyének. Laci itt akart csődöröcsikóvá változni gyerekkorában, fejére húzta a kötőféket. Emléktelen tehének, nagyemlékű lovak. Itt döngette jáslát a bolond Baba, az öreg, szelíd Cella, s akit már én is ismerhettem, a Fácán, ő vonult be Erdélybe, apám nélkül hasasan, ez az aranyokleveles kanca azt a csikót hordozta végig a Hargitán, akit egy orosz hadnagy fölnyergelt, aranyrojtos asztalterítőre csatolta a meggyesben elásott piros nyeret, s a betöretlen állattal elszállt, mint egy Pegazussal. Fácán fia, a híres, hírhedt Zalavár, az „államilag engedélyezett magánmén”. Az éves csikót szájába kötött dróttal, véresen, végső legyengülésében találta meg apám a határban, kioldozta és hazavezette üres istállónkba. Válaszul megsegített minket földözési árával, búzával, pénzzel. Az apaállatok is úgy megritkultak, mint a férfiak. Zablára kocsiba kellett törni, hogy vére csillapodjék. Négyen csinálták: az apánk, Szabó Antal, az Emlékház gondnoka, a Kankus, Tomor Jenő, aki kedves segítő emberünk volt, meg Laci. Csődörünk feje alatt úgy fogta meg a fékszárat, hogy a földre se ért a lába a bátyámnak, mégis a szügyhöz tudta hajtani a fejet. S akik lónosztalgiájával, lóromantikájával gondolkodnak, mint költői princípiummal, sohase felejtsek el azt a győztes jobb kart, ahogy megalázza a százszoros erőt!

Erős volt – mondom –, hozzátehetem, kedélyt szül az erő, de vakmerő bátorságot is. A csődör letaposhatta volna. Most is látom lakkos patáit, ahogy a kancák fara fölül ágaskodik. Bátyám vakmerősége mindig kétségbe ejtett – miatta és miattam. Befogta a csődört, maga mellé vett az ülésre. Már akkor féltem, mert sokszor árokba döntött bennünket a ló, ha autóval találkoztunk. Félttem, de biztonságban éreztem magam a bal oldalon addig, amíg Laci el nem határozta, hogy bátorságra tanít. Elkocsiztunk a csőzsi rétre, belevágott a ló vékonyába, végigröpített rossz szekerünkkel – most is azt hiszem, az egész világon. Akkor a halálfélelmet győzte le velem, lehet, magával is.

A magyar mezőgazdaság lassan talpra állt, a Dobi István földművelésügyi miniszter díszoklevelével kitüntetett Zalavárt kiherélték, apám kancára cserélte, Cellát virslibe vitték a téesz megalakítása után kiscsikóstul; maradt a tehén, de takarmányra való munkaegységet sem tudott apám összegyűjteni, a tehenet eladta, vett egy anyakecskét, a Micit, aztán levágta, s mikor meglátogatott bennünket Budapesten, „finom őzhúst” emelt ki csomagjából. Vadhúsként ettük istállónk utolsó lakóját, s az istálló berokkadva követte, s az istállót az ólak és a pajta.

Pedig jövőskedvvel lakott a család valaha. A kapu egyik felén nagyapánk ültette fenyő, a másikon vadgesztenye volt, a telek sarkában a párja: gyermeki magasles, gesztenyegolyós légiarc valamennyiünknek. A gesztenyefákat a villanydrót miatt csonkára nyesették, aztán kivágatták az országút szélesítésekor. Mögöttük a kertben, s az udvaron, egészen a szérú aljáig, s a kertalji szőlőig gyümölcsfák. Nevezetes közülük a ma is álló ringló a terméséért, meg azért, mert minden nagy termésnél letörött valamelyik ága, mégse pusztult el, lehasította kérgét a villám – lehetne jelkép. Sajnos, a puszpángbokrok mögött kipusztult a cseresznye, melyet bátyám kiskorában a bíró cseresznyefájának nevezett. A kút fölötti kőrtefa egyidős a házzal, jól szervezi meg hosszú életét, egyszer ömlesztí gyümölcsét, aztán visszavonul pihenni. A hátsó diófák, az a tíz-tizenöt, sose pihentek, ha a tavaszi fagy meg nem marta hernyó virágaikat, sokat hajladozhattunk alattuk őszszel. Nyáron hintát kötöttünk ágakra, fölrepültünk a sárgarigó fészkeig. A kazlak mögött, az akácás szélén az a félvad cseresznyefa, ahonnan kezdődött május végén a gyümölcsös évszak, s szüntelen folytatódott a későbbi cseresznyével; a kert végében jobbra sűrű meggyes, ide ásatták a bunkert, ahová Laci sose bújt le; a legnagyobb légi csatában, mikor a Messerschmittek és a kéttörzsű angol vadászgépek fölöttünk gépfegyverezték egymást – a födetlen kertalji ölesárok partjáról nézte, anyám jajgatott, én meg anyám kétségbeesése miatt sírtam. A meggy után érett a párizsi és a „puha ídes alma”, a kajszli, a ringló, a boldogasszony- és mindenféle szilva, tökalma, bóralka, csörgőalka, törökbálint- és húsvéti rozmarinkalma, császár- és téli körte. S végig a telek hosszában akácás, épp úgy tüzelőfának, mint zöld koszorúnak, kimagasló szilfákkal és kőrissel, északi felén a szélcsavarta vadkörtevel, melynek magához hasonlította sorsát a bátyám: mintha hazai sír volna tövében, rimel a vadkörte Farkasrétre.

A ház öt ablaka előtt virágoskert belülről és az utcáról jól láthatóan, dróttal kerítve; a kapu cifrázott volt, tulipán- és szívformára metszett fenyődeszka; ugyanilyen a kerítés a telek sarkáig, s a szöglettől lefelé orgonás, kecskerágító, kőkényes élő sövény. A falon szőlőlugas, pici fejű, tűzpiros futórózsa, a lakás bejárata előtt, ahol Laci a torokgyíkot átaludta a kutyák között, szőlőhatáru virágoskert. Hóvirág, ibolya, jácint, tavaszka, tulipán, oroszlánszaj, jázmin, japánbirs, pünkösdi rózsa, petúnia, tátika, hajnalka, őszirózsa, krizantém aromásított a ganyédomb meg az ólak párolgását.

Apám halála, anyám elköltözése után megindult a szelemengerendától a romlás, oldalról sarjadt befelé a zöld, a kéményen pipacs vörös virága, egérrágtá irkák, bizonyítványok, végzések a szobában, Németh László könyvei és Acsády Ignác: A magyar birodalom története szétrágva, repedt falhoz támasztott ágytámla, egér- és patkánytúrás, míg a rágcslók odébbálltak; Krisztus alá szart bosszúból, aki betört a semmire; kövekkel zúzott ablakok, ágastul zabrált gyümölcsök, cseresznyék.

Átgázolok a fűvön, a virágzó gaz kegyetlen szépségén, a korai versek rejtekhelyére, visszaképelem a pajtát, bátyám nyári szénalakását; pepita irka a lópokróc alatt. Később a bevallott költő az októberi kazal tövén fordítja a bolgár népköltészetet egész hónapban, mi meg krumplit szedünk, kukoricát fosztunk, répát csirázunk. Az utolsó diófa alá asztalt, padot deszkázott, karózott, belevéste a kéregbe a szárnyslovat, ott hallgatta, s megírta a szárnycsőrét „Szakad az ember veséje, de az úrt álma belengi, muszáj dicsőnek lenni, nincs kegyelem. Ez itt a szárnycsőrét, ne feledd. Soha nem feledek.” Így csak ő szólhat, aki nagyon messziről jött vissza.

1946 szeptemberében egy szál magamra maradtam. Laci fölült a karakószőröcsöki állomáson a zsúfolt vonatra, bele a vakvilágba, Budapestre; addig ment, mendegélt, egyszer csak a Dózsa György Népi Kollégiumra talált, onnan meg az Iparművészeti Főiskolára, aztán a festők kollégiumára, s át a képzőművészek közé. Követni akartam, fölvételi vizsgára hívtak az akkori Apáczai Csere János Gimnáziumba,

népi kollégiumba tíz évesen, 1948-ban. Apám nem engedte, hátha kitor a háború, az iskola általános iskola is jó a kisgyerekeknek, onnan tanuljak tovább!

Azért mégis beleláthattam a kollégisták életébe. Örsvezető tanfolyamra küldött tanítóm, az első és utolsó éjszakán Lacinál aludtam a Vilma királynő úton, a Dési Huber Kollégiumban (ma indonéz követség). Fölnézetek a toronyszobára, ahol akkor már mint a kollégium albérlője lakott. Meggondolatlanul és szükségből nővérem zárdista sapkáját raktam fejemre, hajnali szemináriumra ébredtem; művész növendékek az asztal körül, fő helyen Japi, Papp Oszkár, fején az én apácás tökfödöm – groteszk téma lehetett volna hozzá Darwin elmélete.

Néhány év, és már a Dembinszky utcai albérletben vagyok, 1953-ban átutazóban Sárospatakra, gimnazista üdülésre. Margittal éltek ott, ami nekem félhomály, nagy barna szekrény, s micsoda rangtalanság az albérlő tizenöt éves öccsének lenni Csuri nagysága előtt. „Albérletünkben szerényen éltünk, néha megloptam Csuri nagysága kenyérhéjgyűjteményét. Éjszaka írtam, mert nappal a zenészfű szüntelen trombitált. Juhászék is főbírókkal laktak, mi is. Csuri egyébként kedves volt, csak félt, hogy a nyakán maradunk, gyerekbőgással válaszolunk a trombitára.” Margit elkísért a Városligetbe, de én – hozzászokva a gimnazista meneteléshez – kifárasztottam a Sztálin-szoborig, port fújt szemembe a szél, s nem láttam semmit a szoborból.

Jártak a levelek a Szemlőhegy utcába, Iszkáztól a svábhegyi villa között, fél évig jártak a levelek Zelk Zoltán anyjának Laciékra hagyott Akácfa utcai társbérletébe, míg lakást kaptak a Mogyoródi úton. Kirándultunk Pestre, tapolcai gimnazisták, meglógtam a Trubadur első szünetében az Erkel Színházból, délidőben nekivágtam a Stefánia-Vorosilov úttól, ház mesterektől, járkelőktől kérdezgetve; kopott háborúemlékü bérházak mellett reméltem, szebb környezetben élnek, s valahol messze, a bolgárkertek zöldségéből sárgállottak a kétemeletes házak. Rájuk találtam, s reméltem, érettségim után sokszor lehetek náluk. Negyedik osztályos koromban alkíváncsiságból jöttem a többiekkel a Kossuth Akadémiára, pályaválasztási ízelítőre, némi lakóterem és betonvályús mosdó, ballisztika-óra és fegyelem-mutogatás után eltűntem az esti vonatindulásig Laciékhoz. Bátyám éppen tűzfás vödörrel nézett föl rám a pincelépésén. „Hát te, hogy kerültél ide?”

Azóta beszélgetés-öröm, megítélt verseim győtrelem-boldogsága a Mogyoródi útról nyíló Derkai utcában. A nagy versek forrásvidékén. 1956-ban magukhoz vettek a kórházból, sebesülten laktam velük; hárman Margit kisebb szobájában, mert csak erre futotta a tüzelő. Könyvek között dözsöltem, mintha az egész világirodalmat elolvastam volna három hét alatt. Margit ablakán golyólyuk, a falban becsapódás nyoma, naponta díszsortűz a Kerepesi temető felől emlékeztetett október 25-ére, a Kossuth téri halálropogásra, a mennydörgésre, golyócsihogásra, ágyú-orozslánbőmbölésre. Mikuláskor hazautaztam, ahogy lehetett.

Visszajöttem, és tanúja lehettem életüknek, mikor fordításból tengődtek, s a Ganz-Mávag könyvtára kegyelemkenyerén. Vittem a bolgár bundákat a kőbányai zaciba, egyszer az írógépet is. Fölültem a fuvarosok közé a bakra, fröccsözve kocsmákon át, stráfkocsi tüzelővel vánszorogtunk a törökőri teherpályaudvarról és Rákospalotáról, hogy aztán segíthessek fát vágni s fölcipelni a drótozott cserépkályháig.

Bandi fiukat magukhoz vették a lőrinci nagyszülőktől; Margit ablakából nézte a szemközti iskolaudvaron a gyerek birkózását, otthon az ágyon törökülésben fúrulyáztak. A téli vakáció után még láthattam a Mennyből az angyal, a Fel nagy örömré, a Pásztorok, pásztorok áhítatával szentelt, nagy karácsonyfát, szegénységük csúcán ezüst-aranyban. Később Margit narancshéjjal illatosított tollszipkás cigarettáját. Laci az Élet és Irodalom munkatársa lett, szándéka és kötelessége szerint írhattott Búcsúzik a lovacskát, A forró szél imádatát, A Zöld Angyalt, Mennyegzőt, inkább éjjelenként, míg Bandi a szomszéd ágyon a malacok álmát aludta.

Rideg volt ez a hely, a szocreál telep megkopott, közlekedése zsúfolt és távoli, a fürdőszoba kazánfűtésű, az ablakok rosszul zártak, szekrények apasztották a teret, nem fértek el a könyvek. Már Czine Mihályék is elköltöztek a Várhegyre, Gergely Mihályék Mária-remetére.

Bátyámat az 1966-os Kossuth-díj váltotta ki, s a másik év februárjában Óbudára költöztek. Boldogok voltak, a nyitott ablakon befújta a dunai szél. Laci az erkélyről láthatott a folyóból annyit, ami a képzeletét úsztatta a Fekete-tengerig. Margit szelíd, csöndes apja, élete remekművét teremtette meg a lakásban, mint műbútorasztalos. Senkivel össze nem téveszthető berendezést formált nemes fákból: ágyat, asztalt, sarkipadot. Laci megfestette glóriás önmagukat. A rodopei pisztrángos patak frissességét lehelték a csergék ágyaikon, miként a legtisztább vízben kell kiáztatni a gyapjút.

Véglegesnek hitték a lakást, nyugalmasan élhettek volna benne délelőtti kávézgatással, aztán magányosan és boldogan. De már 1967 őszén bátyám combnyaka eltörtött, valami erőszakos pincefi eltaszította Lacit, titániummal szögezték össze csontját, sok kilós súllyal függesztették hanyatt. Jaj, az a láb!

Utolsó nyarán bodzabogyót hozott velem hazulról fa- és bőrfestéknek. A hajdani Bak koma emléke juttatta eszébe, aki „maga varrta csizmáit, maga tímárkodta kecskebőrből. S lilára festette bodzaléval”. „A PESTI BODZA SÖTÉT AZ ISZKÁZI VILÁGOS; BODZA FŐZVE MÉG TINTÁNAK IS JÓ; KEDVESEM BETEGEN FEKszik E HAJNALON SZERESS MOST SZERELEM.”

Nem tudom befejezni ezt az írást

1988. január 30-án

Forrás: *Digitális Irodalmi Akadémia*

Ágh István 4-5 éves korában bátyjával és nővéreivel

Forrás: www.pim.hu

A Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Könyvtár magyar nyelvű folyóirataiból válogatunk *A Közkórházi Orvostársulat Évkönyve (1895-1944)*

1893. december 27-én tartotta alakuló közgyűlését a Közkórházi Orvostársulat. A Társulat célja „a közkórházak betegein tett észleletek és tapasztalatok tudományos értékelése és közlése” volt.

Az alakuláskor 226 fős tagság ún. belső és külső tagokból valamint résztvevőkből állt. Belső tagok azok az – elnökség által jóváhagyott – orvosok lehettek, akik a Társulat céljait szolgáló tudományos tevékenységet fejtettek ki. Ők a közgyűléseken bemutató előadásokat is tarthattak. Külső tagságot kapott minden olyan orvosdoktor, aki belépési szándékát a közgyűlések megtartása előtt legalább tizennégy nappal írásban közölte, és ezt az elnökség jóváhagyta. Előadásokat ugyan nem tarthattak a Társulatban, de a tudományos eszmecserék részesei lehettek. Résztvevő tagnak a közkórházak gyakornokai, al- és segédorvosai jelentkezhettek, nekik nem kellett az öt koronás tagdíjat fizetniük. Jogosultak voltak valamennyi előadást, szakülést, közgyűlést meghallgatni.

A november 14-én megválasztott tisztikar névsorát az alakuló közgyűlésen Gerlóczy Zsigmond (1863-1937) titkár ismertette. “Elnök lett Müller Kálmán (1849-1926) egyetemi tanár, a Rókus-kórház igazgatója, másodelnök: Ludvik Endre (1843-1916) a Szent János-kórház igazgatója, az öttagú intéző-bizottság tagjai: a Szent Rókus-kórház és fiókjai részéről Réczey Imre (1848-1913) és Székács Béla (1856-1923); az üllői-úti új kórház részéről Hochhalt Károly (1846-1921) és Schwimmer Ernő (1837-1898); a Szent János-kórház részéről: Gyurmán Emil (1859-1923)” Ők képezték a Társulat igazgatótanácsát. A Társulat rendszeresen tartott bemutató szaküléseket, igazgatótanácsi üléseket és közgyűléseket [1].

(A Társulat másodelnöke Ludvik Endre kórházigazgató volt az első, aki az ügyeletes szoba falára maga írta ki: „Az appendicitis sebészeti betegség – még az arra gyanús beteg is a sebészeti osztályra veendő fel!” [2])

A Társulat ügyrendje tizenkét pontból állt. Az elnökségre vonatkozó tudnivalókon kívül ebben rögzítették a kétheti rendszerességgel megtartott szakülések rendjét, idejét, a bemutató-előadásokra vonatkozó kívánalmakat, a jegyzőkönyv vezetésének szükségességét és módját.

A Társulat 1895-1944 között rendszeresen évkönyvet jelentett meg. Az évkönyvek a Pesti Lloyd-társulat Könyvnyomdában készültek, a szerkesztői feladatokat a Társulat aktuális titkárai látták el.

A kiadvány bemutatásához a Pekár Könyvtárban meglévő köteteket (1895-1901, 1903-1909, 1911-1914, 1940) használtuk, így az nem tekinthető teljesnek.

Az 1907-ig kiadott évkönyvek mindegyike tartalmazza a Társulat alapszabályait, ügyrendjét, és az éppen érvényes tagsággal rendelkezők névsorát, közlik továbbá a tisztviselőkre, az igazgatói tanácsra, az intézőbizottságra vonatkozó adatokat is. Ezekben kerültek rögzítésre a közgyűlések jegyzőkönyvei, valamint kétheti rendszerességgel tartott bemutató szaküléseken elhangzott esetismertetések és azok megvitatása. Az első években a legtöbb előadást Ángyán Béla (1849-1920), Elischer Gyula (1846-1909), Herczel Manó (1862-1918), Hochhalt Károly, Róna Sámuel (1857-1910) és Schwimmer Ernő tartották.

A tartalom Török Béla (1871-1925) szerkesztése alatt változott meg. 1908-tól kimaradnak a tagságra vonatkozó adatok és csupán a Társulat tevékenységének dokumentálására, az ülésen közreműködők ismertetésére vállalkozott a periodikum.

Az évkönyv megszűnésének utolsó éveiben táblázatos formában tették közzé – kórházak és tárgykörök szerinti bontásban – az adott évben megtartott bemutatószokásokra és előadásokra vonatkozó statisztikai adatokat. Például 1940-ben a bemutatószokások negyede, az előadások harmada belgyógyászati témájú volt. A kórházak közül az összesen 37 bemutatószokásból 18-at, a 29 előadásból 10-et a Szent István Kórház munkatársai tartottak.

A Közkórházi Orvostársulatot a Semmelweis Ignác évforduló kapcsán is meg kell említenünk.

1934. május 27-én helyezték el a Rókus Kórház falán azt az emléktáblát, amely a nagy magyar orvos 1851-1855 közötti e kórházban folytatott tevékenységének állított emléket! 1938-ban a Társulat Semmelweis emlékérmét készíttetett. Az említett műalkotásokról közölt képek a Közkórházi Orvostársulat Évkönyve 48. évfolyamában található.

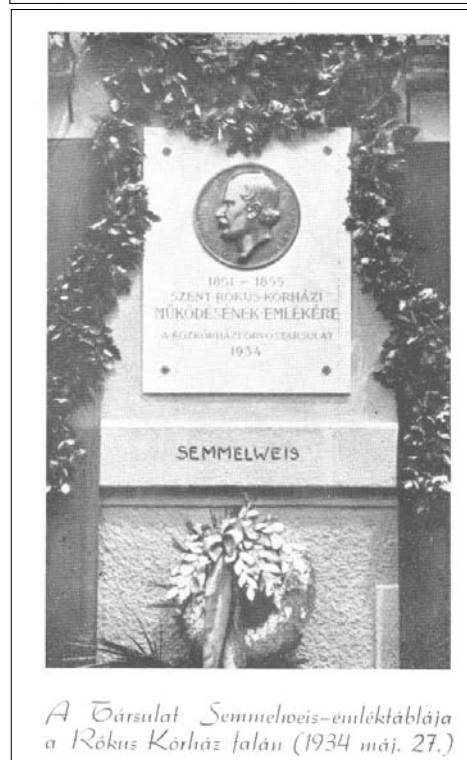
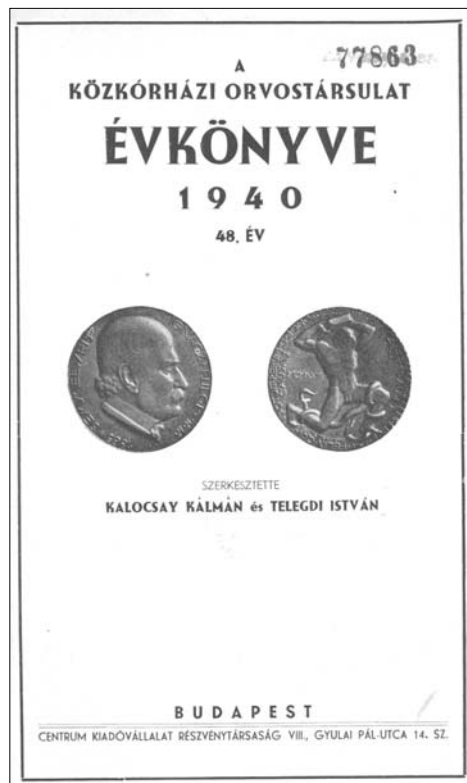
Ebben az évfolyamban került közlésre Mező Béla (1883-1954) “A nyálkahártya- és sebfertőzés megelőzése és gyógyítása” című Semmelweis-emlékelőadása, mely a Társulat 1941. január 15-i évzáró közgyűlésén hangzott el.

Források:

[1] A Közkórházi Orvostársulat alapszabályai. A Közkórházi Orvostársulat 1894-iki évkönyve. 1895. I-VI.

[2] <http://www.ekor-lap.hu/egeszsegugy/2009/az-appendectomia-historiaja>. [2015. 08. 05.].

2015. augusztus 5.

A Társulat Semmelweis-emléktáblája a Rókus Kórház falán (1934. máj. 27.)

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Az Anatómiai Intézetből

■ **Lázár Gyula** emeritus professzor, a polgármester felkérésére, 40 db, baranyai falvakban készült fotóját mutatta be Kiskassán, augusztus 20-24. között, az évente megrendezett Fényfesztivál keretében.

■ **Tamás Andrea** a Bolyai János Ösztöndíj elnyerését tanúsító oklevelet vett át a Magyar Tudományos Akadémia ünnepi ülésén július 2-án.

A Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinikáról

■ 2015. június 25-27. között 15. alkalommal került megrendezésre a Magyar Dermatológiai Társulat Kozmetológiai Kongresszusa, amelyen a Bőrklinika az alábbi előadásokkal szerepelt: **Gyulai Rolland**: „Hajas fejbőr gyulladásoos betegségei” és „Hajas fejbőr psoriasis: Diagnózistól a terápiáig”; **Lengyel Zsuzsanna**: „Hajciklus: hajciklus szabályozása”; **Kinyó Ágnes**: „Növények és napfény (fotoszenzibilizátorok, fényvédők)”; **Kovács L. András és mtsai**: „Granuloma faciale”; **Koller Ágnes Hanna**: „Hajfesték okozta kontakt dermatitis” esetismertetés; **Gyimesi Aliz**: „Lichen oris és frontalis fibrotizáló alopecia társulása” esetismertetés.

A Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinikáról

■ 2015. augusztus 27-29. között Szolnokon, a Tiszaligeti Főiskolai Campusban került megrendezésre a magyar fül-orr-gége orvosok audiológiai szekciójának 52. kongresszusa. Klinikánkról **Gerlinger Imre** az implantátumokkal foglalkozó kerekasztal vitában vett részt, továbbá három előadást tartott a következő címekkel: „A megnövelt bemeneti jelszint szerepe a beszédértésben zajos környezetben”; **Malleus relocatio** – alternatíva az „üres középfül” audiológiai rehabilitációjára”; „Miért lehet eredményesebb egy aktív középfül implantátum, mint egy hallókészülék?” További előadások: **Pytel József**: „Saját fejlesztésű szakértői rendszerek az audiológiában”; **Burián András**: „Power stapes”: stapes fixatioval járó közepes vagy súlyos fokú kevert típusú halláscsökkenés kombinált műtéti megoldása”; **Harmat Kinga**: „Szédülés és fülzúgás megszüntetése rendellenes lefutású arteria

meningea media szuperszelektív emboliációjával”; **Révész Péter**: „A NiTiBoND versus Nitinol pisztonnal végzett lézer stapedotomia halláseredményeinek összehasonlítása: retrospektív, kontrollált tanulmány rövidtávú eredményekkel”; **Szanyi István**: „Egyoldali sükettség hallás-rehabilitációjának lehetőségei”; **Tóth Tamás**: „A BAHA Attract-tal szerzett tapasztalatok a PTE Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinikán”; **Baresi Beatrix**: „A tinnitus kezelésének multidiszciplináris szemlélete”; **Czimerman László**: „Gyermekrendezvények hangosításakor jelentkező rövidtávú hallásromlás mérése”.

■ **Gerlinger Imre** felkért előadóként részt vett a szeptember 10-12. között Sepsiszentgyörgyön megrendezett „X. Háromszéki Orvosnapok” rendezvényen, melyen „Tinnitus - state of the art” címmel tartott egy órás referátumot.

■ **Bakó Péter** előadóként részt vett a 2015. szeptember 11-én Budapesten a Jahn Ferenc Dél-pesti Kórházban megrendezésre került „A külső feltárási melléküreg műtétek helye és jelentősége napjainkban” témakörű kurzuson, melyen „A külső feltárási melléküreg műtétek történeti áttekintése” címmel tartott előadást. Résztvevő volt még **Mátyás Ferenc** szakorvos, és **Pap István** gyakornok.

■ **Gerlinger Imre** részt vett Kistarcsán a szeptember 17-18-án a Pest Megyei Flór Ferenc Kórház szervezésében rendezett „Idegfunkció megőrzés és a helyreállítás lehetőségei a fül-orr-gégészeti gyakorlatban” című rendezvényen. Két felkért előadásának címe: „A nervus facialis kapcsolatos klinikai problémák a cochlearis implantáció során”, valamint „A nervus facialis electrodiagnosztikája – műtéti lehetőségek az arcidegen” voltak. A kurzus során kadáver disszekciós bemutatót tartott sziklacsontokon „A nervus facialis feltárása a középső skálán és a mastoid sejtrendszeren keresztül” címmel. Ugyanezen a rendezvényen részt vett **Harmat Kinga**, **Háromi István**, és **Bakó Péter**.

Az Immunológiai és Biotechnológiai Intézetből

■ Szeptember 6-9. között Bécsben került megrendezésre a 4. European Congress of Immunology, melyen intézetünk PhD-hallgatói közül **Bognár András** (Abnormalities of memory B cell subsets in systemic sclerosis), **Kohl Zoltán** (Investi-

gation of ZAP-70 expression in chronic lymphocytic leukemia patients using flow cytometry), **Kugyelka Réka** (Analysis of partial ZAP-70 deficiency in a murine model of rheumatoid arthritis), **Pap Ramóna** (In vitro development of functional thymic and splenic regulatory T cells), **Prenek Lilla** (Investigation of glucocorticoid-induced apoptosis in mouse thymocytes), **Ugor Emese** (Functionally impaired regulatory T cells in systemic sclerosis) és **Vojkovic Dóra** (Absence of homeodomain transcription factor Nkx2-3 inhibits splenic stress hematopoiesis) posztert mutatott be.

A Magatartástudományi Intézetből

■ A Magyar Tudományos Parkinson Társaság 2015. évi konferenciáját szeptember 11-12-én rendezték meg Budapesten. A Magatartástudományi Intézet munkatársai az alábbi előadásokkal vettek részt a rendezvényen: **Karádi Kázmér és mtsai**: Parkinson betegek neuropszichológiai profilja: Adat-vezérelt megközelítés; **Lucza Tivadar és mtsai**: Demencia tesztek specifikációs és érzékenységi mutatóinak kapcsolata az iskolázottsággal Parkinson-kórban; **Weintraut Rita és mtsai**: Lille Apátia becslő skála validálása Parkinson betegségben.

■ **Kisander Zsolt** 2015. szeptember 3-5. között, Budapesten részt vett a VIII. Magyar Sejtanalitikai Konferencián, ott az alábbi poszterrel szerepelt: **Kisander Zsolt és mtsai**: „Fehérállományi idegsejtek kvantifikációjának számítógépes automatizálása temporális lebeny epilepsziás betegek metszeteiben”.

A Szemészeti Klinikáról

■ Június 21-25. között Ljubljanában rendezték meg az EUNOS Kongresszust (European Neuroophthalmology Society) melyen **Varsányi Balázs** volt jelen.

■ Július 10-én Bécsben rendezték meg a „Live surgery at the Annual Meeting of the ASRS” (American Society of Retina Specialists) kongresszust melyen **Varsányi Balázs** vett részt.

■ Július 15-18. között Budapesten zajlott a 27th Annual Midwest Ocular Angiography Conference- melyen klinikánkat **Varsányi Balázs** képviselte.

A Klinikai Központ hírei

■ **Professzori kinevezések a Klinikai Központban:** Áder János köztársasági elnök egyetemi tanári kinevezést adott át *Mezősi Eme-sének* (I. sz. Belgyógyászati Klinika), *Radnai Mártának* (Fogászati és Szájsebészeti Klinika), valamint *Gyulai Rollandnak* (Bőr és Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika). A kinevezések 2015. szeptember 1-től hatályosak. Szívből gratulálunk új professzora-inknak!

■ **Klinikaigazgatói kinevezések, megbízások:** *Bogner Péter* 2015. május 23-tól öt éves időtartamra a Radiológiai Klinikán, *Decsi Tamás* 2015. július 1-től négy éves időtartamra a Gyermekgyógyászati Klinikán kapott klinikaigazgatói kinevezést. *Szántó Árpád* 2015. július 1-től az Urológiai Klinikán kapott klinikaigazgatói megbízást. Megbízása az igazgatói pályázat lezárultáig érvényes.

Írók, költők betegségekről, orvoslásról, halálról

Örkény István: Meddig él egy fa?

Bánné villanyt gyújtott. Odakint még világos volt, de amióta közeledett a front, inkább elébe ment a sötétségnek. Kiváltképp ma, amikor egyedül volt itthon s odakint olyan sűrűn gomolygott a köd, hogy az ablaktól néhány lépésnyire mintha eltűnt volna a kerítésük. Elővette a nagy zsírosbödönt meg a zománclábasokat. Szódát tett a tűzhelyen lobogó vízbe, amikor kopogtak. Összerezent. Félrehúzza a függönyt. Nem németek voltak. Egy asszony állt a küszöbön, egyedül.

– Itt laknak, kérem, Bán Sándorék?

– Én vagyok Bánné – mondta Bánné.

Mindene divatjamúlt volt az érkezőnek. Ápolatlan haján – mely éppen feleútján járt az őszülésnek – fazék formájú filckalap ült, amilyent csak húsz évvel ezelőtti filmekben látni. Ódivatú esernyőjének papagájfejben végződött a nyele, két fekete bors üvegszemmel, melyek hűdéselesen néztek kétfelé.

– A hirdetésre jöttem.

– Miféle hirdetésre? – csodálkozott Bánné.

Csak kora tavasszal és őszi utóján hirdettek: télen soha. Az érkező azonban kinyitotta buggyos retiküljét, mely úgy tele volt kacatokkal, használati és emléktárgyakkal, mintha mindenét magánál hordaná, és elkezdett kirakodni. Egy elsárgult, szalaggal átkötött levélcsomót, lejárt zsebnaptárakat, fényképeket, orvosságosfiolákat, használt mozijegyeket és egy üres, de még szagló parfümszórót. A fényképeken tollas kalapú fiatalasszony volt látható, hol egy farkaskutyával, hol nélküle, de arca már elmosódott, a sarkok felmolyhosodtak.

Nikkelpénzek, zsuzsuk és kulcsok csörgése közben az őszülő asszony végre megtalálta a gyűrött újsághirdetést, melyen már csak a nagybetűs szavak voltak olvashatók: ‘Bán Sándor facsemete kertészete, Tét.’

– Ez mi vagyunk – mondta Bánné. – De az uram nincs idehaza.

– Csakhogy én az ötórással haza szeretnék menni.

– Addig nem lesz vissza – mondta Bánné. – Bement a faluba, mert holnap disznót ölünk.

Az asszony erejevesztetten nézett körül. Sápadt arcáról, mint egy málló vakolatú falról, pikkelyekben pattogzott a púder. Semmiféle érzelmenek nem adta jelét, de épp e lárvaszerűségben volt valami megindító, mint amikor egy belisztezt arcú bohóc könnyek nélkül sír.

Bánné az árat se tudta. Még csak másfél éve voltak házasok. Az ura széltől is óvta, s csak szép időben, s legfeljebb oltani vitte ki magával a faiskolába. De azért így szólt:

– Mivel szolgálhatnék?

– Vásárolni akarok valamit – mondta az őszülő asszony.

– Díszfáink nincsenek – mondta Bánné. – Csak gyümölcsfa-csemetéink.

– Nekem mindegy – mondta bizonytalanul a vásárló. – Csak szép legyen.

– Vannak négyéves husángjaink – mondta Bánné.

– Hát nem tudom – mondta az asszony, ugyanolyan bizonytalanul nézve maga köré, mint az előbb. – Én valami nagyobb szerettem volna.

– Az uram szokta intézni – mondta Bánné. – De ha várni tetszik egy kicsit, majd körülvetem.

Kiforrázta a lábait. Tiszta kendővel kitörölte őket, aztán kiloccsantotta az udvarra a vizet. Élettel teli kis asszony volt, minden porcikája kerek, és mindent olyan kerek mozdulatokkal és olyan gyönyörűséggel csinált, hogy az ember nem tudta róla levenni a szemét. Az idegen asszony meg se mert szólalni addig, míg szárazra nem törölte a kezét.

– Maga gyereket vár? – kérdezte akkor.

– Igen – mondta Bánné.

– Mehetünk? – kérdezte az asszony, és karjára akasztotta a papagájt.

Sár volt. Magas sarkú cipőjében billegve járt. Vagy öt percig mentek, hegy iránt. Mint száz és száz halvány ceruzavonás, úgy de-rengtek a növendék fácskák a ködben.

– Ez mind jonatan – mutatott maga köré Bánné. – Ez batul. Ez ranett. Ez pedig London Pepin – magyarázta, ahogy mentek tovább. – Itt kezdődnek a barackfák.

Az őszülő asszony megállt.

– Nem tetszenek – mondta. – Azt hittem, nagyobbak ezek a fák. Erősek, dúsak, hatalmasok.
 – Akkor tessék erre jönni – hívta Bánné. – A mandula már ötödévre hoz.
 – Nekem nem fontos a gyümölcs – mondta kedvetlenül az őszülő asszony. – Nincs is időm öt esztendeig várni.
 Megállt, ernyőjével megbökött egy fát.
 – Daganat van a méhembem – mondta közönyösen. – Rák.
 – Borzasztó – riadt meg Bánné. – És nem lehet operálni?
 Az őszülő asszony átható pillantást vetett rá.
 – Mikorra várja? – kérdezte hirtelen.
 – Mit? – nézett rá Bánné. – Márciusra.
 Az asszony továbbment. Már a parcella vége felé jártak, egy szelíden emelkedő ösvényen. Csak néhány lépésnyire lehetett látni: mint egy gyerekpelenka, olyan sűrű szövésű volt a köd.
 – Ez mi? – kérdezte az asszony. Esernyőjével egy fűzre mutatott, mely zörgő, csontos ágaival épp a mezsgye szélén állt.
 – Ez semmi – mondta Bánné. – Ez csak olyan fa.
 – Ez tetszik nekem – mondta az őszülő asszony, és ki-kibicsakolva előresietett. A mezsgyén végig mindenféle fák álltak, kőrisek, nyírek, fűzek; még Bánné apósa ültette őket, talán szélfogónak vagy csak hogy legyen valami, ami a szomszéd parcellájától elválasztja az övét. Aztán ritkulni kezdtek a fák, s a domb gerincén csak egy állt, magányosan.
 – Az milyen fa? – kérdezte az asszony.
 – Hárs – mondta Bánné. – De már megvan tizenöt éves.
 – Ezt megveszem.
 – Ezt? – bámult rá Bánné. – Talán tüzelőnek?
 – Dehogyan – mondta az asszony. – Így.
 – Nem értem – mondta Bánné. – Ezt már nem lehet innen máshová ültetni.
 – Nem is akarom máshová ültetni.
 – Hát mi legyen vele?
 – Semmi – mondta az őszülő asszony. – Mennyi az ára?
 – Itt tetszik akarni hagyni? – álmélkodott Bánné. – Ilyet még nem is hallottam
 – Itt marad, ahol van – mondta az őszülő asszony. – De azért az enyém.
 Bánné tanácstalanul állt. Bárcsak itt volna az ura! Ő is a fát nézte, mely nem volt túlságosan magas, de csúcsa mégis elveszett a köd-ben. Karcsú törzsű, egyenes növésszerű példány volt, mint egy életrevaló, izmos, de nem nagyon szép kamasz.
 – Pont ilyet akartam – mondta az őszülő asszony. – Mit kérnek érte?
 – Mindig az uram intézi – mondta Bánné zavartan. – De még egyet sem adott el ezek közül.
 – Nem jövök még egyszer – mondta az őszhajú asszony. – Akármilyen kér, megadom az árát.
 Egy kis csönd lett. Rossz évük volt a háború miatt. Nagyon kellett a pénz.
 – Száz pengő – mondta, csak úgy találmra. – Hogyha nem lesz sok.
 – Rendben van – mondta az őszhajú asszony.
 Még egyszer végignézett a fán, aztán ernyőjével megdöfkölte a töve körül a földet, és elindult a ház felé. Másodszor is kirakott a táskájából mindent, és letett egy százast a konyhaasztalra.
 – Azt akarom, hogy vigyázzanak rá – mondta aztán.
 – Nincs mire vigyázzunk – mondta Bánné.
 – Azt is megfizetem – mondta az asszony.
 – Azért nem jár fizetség – mondta Bánné.
 – Trágyázzák is – mondta az őszülő asszony. – Elég lesz egy évre húsz pengő?
 – Ne tessék fizetni – mondta Bánné. – Nem lesz annak a fának semmi baja.
 Az idegen asszony még egyszer kirakta a retiküljét, és hat tízpengőst számolt az asztalra.
 – Három évre kifizetem az ápolási díjat – mondta –, de ígérje meg, hogy szépen gondját viseli.
 Bánné köhintett.
 – Megígérem – mondta rekedten.
 Az őszülő asszony elővette tükrét, s egy piszkos puffal kipúderozta arcát.
 Aztán megint végignézett Bánnén.
 – Megmozdult már?
 Bánné megint köhintett.
 – Meg.
 Az asszony elindult, visszafordult.
 – Meddig él egy hárs? – kérdezte.
 – Sokáig – mondta Bánné.
 – Mégis? – kérdezte az őszülő asszony. – Száz évig is?
 – Még annál is tovább.
 Az őszülő asszony biccentett. Karjára akasztotta az ernyőt, és kiment.
 – Öntözzék is! – mondta szigorúan. Az ajtóból még egyszer visszanézett Bánné.
 – A viszontlátásra – mondta, de nem nyújtott kezét, és nem is nézett többet vissza. Ernője hangosan kopogott a téglajárdán.
 Bánné állt egy kicsit, aztán eltette a pénzt. Az a hír járta, hogy a visszavonuló német csapatok minden élő állatot elrekvirálnak. Munkához látott. Könnyen és kecsesen végezte dolgát, látszatra fáradság nélkül, mint egy táncosnő, aki füllel nem hallható zenére mozog.

Mindig van remény

- Egy kripta különben sem olcsó – közölte a tisztviselő. – A legkevésbé a főútvonalon.
- Nem kell neki a főútvonalon lenni – mondta az érdeklődő. – Az a fontos, hogy betonozva legyen.
- Betonozva? – hökkent meg a tisztviselő. – Szokatlan, kérem. De azért lehet.
- Félretette a gépelt árjegyzéket. Egy blokkra gyors számvetést csinált; a betonozott kriptának, sírkő nélkül, a mellékútvonalon is elég borsos volt az ára. Az érdeklődő azonban kijelentette, hogy nem baj.
- Rágt a körmét. Gondolkozott.
- Továbbá – mondta –, kell bele egy cső.
- Miféle cső? – kérdezte a fekete ruhás tisztviselő.
- Magam sem tudom. Mint egy kémény. Mint egy kürtő. Mint a hajókon. Vagy amilyen a borospincékben van.
- A mérnök, akit a tisztviselő odahívott, elég lassú észjárású volt. Kétszer is elmagyaráztatta magának a dolgot, s még utána is csak hümmögött.
- Ha szabad megkérdezni – kérdezte –, miből legyen az a cső?
- Azt már önöknek kellene tudni – mondta kissé türelmét veszítve az érdeklődő.
- Palából jó lesz? – kérdezte a mérnök. – Vagy inkább kitéglázzuk? Vagy legyen egyszerűen valamilyen fém?
- Ön mit ajánl? – kérdezte az érdeklődő.
- Én semmit sem értek az egészből – mondta a mérnök. – De a legkézenfekvőbb volna a pala.
- Legyen pala – mondta az érdeklődő, és méltán nézte a nehéz felfogású mérnököt. – Továbbá – mondta aztán –, be kellene vezetni a villanyt.
- A villanyt? – bámultak rá mind a ketten. – Minek villany?
- Jó kérdés – mondta bosszúsán az érdeklődő. – Hogy ne legyen sötét.

FELHÍVÁS

A Pécsi Egyetem történelmi Gyűjtemény új orvostörténelmi témájú kiállítással várja a látogatókat 2015. október elejétől. A gyűjtemény ajándékok, hagyatékok vásárlásával több neves pécsi kötődésű orvosprofesszor könyveivel, személyes tárgyaival, dokumentumokkal, levelezéssel lett gazdagabb. Az új kiállításban id. és ifj. Reuter Camillo, Berde Károly, Berde Botond és Grastyán Endre emléket idézzük meg. A kiállítás 2016. március 31-ig tekinthető meg. A Pécsi Egyetem történelmi Gyűjtemény elérhetőségéről és nyitvatartásáról bővebben honlapunkon: www.lib.pte.hu/tgyo.

Kocsisné Piroskára emlékezve

2015. május 5-én a pécsi temető Urnacsarnokában néma főhajrással búcsúztak a PTE Laboratóriumi Medicina Intézet munkatársai Kocsis Lászlóné Piroskától, akivel 30 évig dolgoztak együtt jobban-rosszban.

Életútját nem virágok szegélyezték. Szerény családi körülmények közt született; fiatalon, takarítónőként, segédlaboránsként kezdett el dolgozni, majd érettségi után iratkozott be laboratóriumi asszisztens tanfolyamra, kapott szakképesítést. Közben férjhez ment, gyermeket szült, albérletbe került... Egy fizetésből nevelte gyermekét, sok ügyeletet vállalt. Talán szerencsés természete volt az, amely ezeken a nehézségeken átsegítette. Ügyesen álcázta munkatársai előtt a gondjait, mindig vidám volt a jó munkaerő, aki gyors léptekkel ment az egyik helyről a másikra, mosolyogva és így kedves színfoltja volt a laboratóriumnak. A sok munkával végül is sikerült egy elfogadható lakást teremteni és fiát nevelni. A későbbiek során kiderült, hogy otthonában sokat olvasott, művelte magát; különösen érdekelték a régiségek, az ókori emlékek. Korábban sportolt, még később is sokszor ment evezni. Szerette a természetet, az állatokat, ezért később nem csak a sport, hanem a kirándulás és végül az utazás volt az, ami kitöltötte érdeklődési körét, életét. Járt Egyiptomban, Törökországban, élvezte a látottakat és boldogan mesélt még halála előtt egy évvel is az utolsó turistaútjának élményeiről.

Soha nem beszélt róla, de tudott arról, hogy gyógyíthatatlan betegsége van. Fiatalon, 53 éves korában halt meg.

Sokan kedvelték, mások kicsit elítélték azért, mert jó megfigyelőként kritikával élt nemcsak közvetlen munkatársaira, hanem a magasabb képzettségű vezetőkre vonatkozóan is. Az igazság az, hogy ezek a vélemények nagyrészt találóak voltak. Egy színfolt távozott a laboratóriumból; azt hiszem, mindenki emlegetni fogja Piroskát, aki végigrobog a laboratóriumban, odahajol az egyik, odahajol a másik munkatárshoz, valamit, talán egy viccet súg a fülébe. Úgy gondolom, Piroška megérdemli, hogy legalább pár sorban az Orvostudományi Hírmondó lapjain megemlékezzünk személyéről.

Jobst Kázmér

PTE Laboratóriumi Medicina Intézet

In memoriam dr. Székely József (1955-2015)

„Halnak, halnak, egyre halnak
színe, lángja a magyarnak
itt is egy név, ott is egy név
hányat visz el minden egy év,
s aki még él, minden névnel
összerezzen búsan, árván,
mint a néma lomblevél ha
egy-egy társa hull le sárgán.”
(Arany János)

Mély megdöbbenéssel fogadtuk a hírt, hogy dr. Székely József munkatársunk 2015. július 10-én, életének 61. évében tragikus hirtelenséggel elhunyt. Személyében a Pécsi Urológiai Klinika egyik nagy formátumú egyéniségét, szakterületének kiváló művelőjét veszítettük el.

1955. február 4-én született Pécsen. Az általános iskola egy részét Berlinben végezte, mert szülész-nőgyógyász édesapja akkor Németországban tanulmányúton dolgozott. Középiskolai tanulmányait a Nagy Lajos Gimnázium angol tagozatán végezte. Az érettségi után a Pécsi Orvostudományi Egyetem hallgatója lett. 1979-ben avatták orvossá, ettől az évtől kezdődően lett az Urológiai Klinika orvosa. 1983-ban tette le az urológus szakvizsgát. Harminchat évig volt a klinika munkatársa – gyakornok, tanársegéd, adjunktus, főorvos –, de a család és a barátok számára „Jocó”.

Az urológia minden területét művelte. Rendkívül széles érdeklődési köre felölelte a művesekezelést, izotópdiaosztikát, a prosztatabetegségek kezelését, az andrológia kérdéseit. Legkedvesebb szakterülete mégis a felső húgyutak (vese és vesevezeték) endoszkópos sebészete, a húgyúti kőbetegség minimálisan invazív kezelése volt. Magyarországon az elsők között sajátította el ezeket az endoszkópos műtéteket, páratlan tapasztalattal rendelkezett, sokunk tanítómestere volt. Számos technikai módosítást, új eljárást dolgozott ki.

Kivette részét a klinikán folyó magyar és idegen nyelvű oktatási munkából, a rezidensek számára a Szakmai Felkészítő Továbbképző Program felső húgyúti endoszkópos részét ő állította össze. A magyar urológus társadalom ismert és elismert tagjává vált. Szorgalmas, tevékeny, segítőkész ember, betegeivel törődő orvos volt. Életét a család szeretete, orvosok generációinak képzése, betegek ezreinek gyógyítása határozta meg. Akik ismerték tudják, életét szerényen, de kellő elszántsággal élte.

Távozásával a pécsi Urológiai Klinika, a Pécsi Tudományegyetem, az urológus társadalom szegényebb lett.

Dr. Székely Józseftől 2015. augusztus 5-én a pécsi Lyceum Templomban gyászmisén vettünk búcsút.

Nyugodj békében, Jocó!

In memoriam dr. Aradi Ferenc

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Bioanalitikai Intézete mély megrendüléssel tudatja, hogy dr. Aradi Ferenc egyetemi docens 2015. szeptember 4-én, életének 73. évében, türelemmel viselt, hosszú, súlyos betegségben elhunyt.

Aradi Ferenc 1965-ben szerzett okleveles fizikus diplomát az ELTE Természettudományi Karán. Oktatói és kutatói pályáját ebben az évben, a Pécsi Orvostudományi Egyetemen, az Ernst Jenő akadémikus által vezetett Biofizika Intézetben kezdte mint fizikus. 1997-ben szerzett PhD-fokozatot. 1998-tól a Központi Kutató Laboratórium, és annak utódjának, a Bioanalitikai Intézetnek egyetemi docense volt. Nyugdíjazásáig, egy év kivételével, az egyetemen dolgozott, ami több mint 40 év oktatási és kutatási munkában való részvételt jelent.

Az egyetemre kerülése óta orvostanhallgatók számos évfolyamát oktatta biofizika és biometria, műszeres analitika tárgyra.

Nevéhez fűződik a magmágneses rezonancia spektroszkópia (NMR) bevezetése az egyetemi oktatásba és kutatásba, valamint rutin-szerű alkalmazása az egyetem kutatási feladataiban.

Az egyetemi közéletben is hosszú időn keresztül aktívan tevékenykedett szakszervezeti vezetőként.

Jellegzetes humorral átszótt megjegyzéseivel és életszemléletével, kimagasló szakmai tudásával és önzetlen segítőkészségével szakmailag és emberileg is kivívta munkatársai szeretetét és tiszteletét. Példaként mutatta azt a nagyon pozitívan értendő alázatot, amely a hallgatóknak szóló oktatásban, a tudományos eredmények megalkotásában és az intézeti közös munkában elengedhetetlen.

Dr. Aradi Ferenc Tanár Úr személyében tanítványai és kollégái egy nagyszerű kutatót, oktatót és barátot veszítettek el, akinek meghatározó szerepe volt a Bioanalitikai Intézet kutatási profiljának kialakításában és szakmai sikereiben. Jelenléte hiányzik az intézet minden napjaiból.

Az általa képviselt értékeket követendő példaként őrizzük. Szeretettel és tisztelettel emlékezünk rá.

Dr. Kilar Ferenc

a Bioanalitikai Intézet igazgatója

VÉRADÁS

Országos Vérellátó Szolgálat
Pécsi Regionális Vérellátó Központ
7624 Pécs, Pacsirta u. 3.

Rodler Miklós fotói

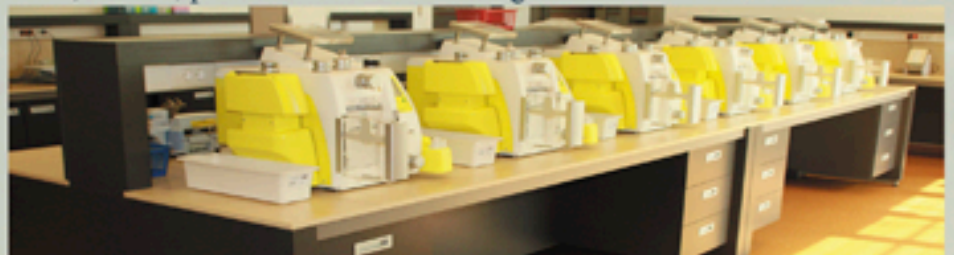

www.ovsz.hu

Nyitva tartás:

hétfő, csütörtök: 8.00–17.00 óráig

kedd, szerda, péntek: 8.00–15.00 óráig

„A vér csak véradással pótolható”